

Sprawozdanie z realizacji
„Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030”
za okres od września 2021 r. do grudnia 2022 r.

Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych
i Programowania Strategicznego

Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego

Październik 2023

Wstęp

Niniejsze sprawozdanie za okres od września 2021 r. do grudnia 2022 r. jest wynikiem realizacji założeń „Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030”, która została przyjęta uchwałą nr XLI/705/2021 w dniu 25 sierpnia 2021 r. przez Radę Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Dokument ten zastąpił przyjętą w 2010 r. „Strategię Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gorzowa Wlkp. na lata 2010-2020”.

Konieczność prowadzenia monitoringu wynika z zapisów rozdziału 8: „System zarządzania strategią”, podrozdział 8.1.: „Wdrażanie i monitoring” .

W rozdziale tym ustalone zostało, iż monitoring będzie stanowił jeden z dwóch elementów systemu oceny w zakresie skutecznej realizacji Strategii i odbywać się będzie w dwóch etapach:

- Roczne sprawozdania z realizacji celów, priorytetów, działań, zawierające podstawowe informacje na temat podejmowanych działań, stopnia realizacji projektów, ewentualnych efektów końcowych tych projektów.
- Analiza wskaźnikowa, realizowana w ujęciu rocznym, służąca odpowiedzi na pytanie o zbieżność podejmowanych działań z osiąganymi wynikami społeczno-gospodarczymi według wskaźników zaproponowanych dla poszczególnych celów strategicznych.

Za proces monitorowania odpowiedzialny jest **Zespół ds. Strategii Rozwoju Miasta**, w skład którego wchodzi Zastępcy Prezydenta Miasta oraz wydziały i biura Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Do zadań Zespołu należy:

1. Zbieranie danych i informacji stanowiących podstawę do analiz i ocen odnoszących się do wdrażania i realizacji Strategii.
2. Przygotowywanie raportów odnoszących się do wdrażania i realizacji Strategii.
3. Ocena wyników wdrażania i realizacji Strategii, w tym ocena porównawcza osiągniętych wyników z założeniami, określenie stopnia wykonania przyjętych zapisów Strategii. Identyfikacja odchyleń i ocena rozbieżności pomiędzy założeniami, a rezultatami. Analiza przyczyn odchyleń oraz poszukiwanie i określenie przyczyn zaistniałej sytuacji.
4. Planowanie działań niezbędnych do podjęcia w celu korekty realizowanych działań strategicznych

Zbiór informacji składający się na niniejszy raport został pozyskany od właściwych tematycznie jednostek organizacyjnych Miasta i wydziałów, a także instytucji podległych samorządowi lub innych przedsiębiorstw z udziałem Miasta.

Celem niniejszego sprawozdania jest dokonanie prezentacji działań podjętych od września 2021 r. do grudnia 2022 r. w zakresie realizacji Strategii, a także ich efektów. Zgromadzone i opracowane dane są przydatne w zarządzaniu rozwojem na poziomie lokalnym.

Niniejsze sprawozdanie składa się z części opisowej do działań zawartych w przyjętej Strategii oraz wskaźnikowej, zawierającej wskaźniki skorelowane z wizją rozwoju Miasta i działaniami zapisanymi w Strategii.

Część opisowa

Cel 1. Aktywne pokolenia, aktywni mieszkańcy

Tabela Kierunki działań ujęte w celu 1. Aktywne pokolenia, aktywni mieszkańcy

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
1.1. Mieszkańcy uczestniczący w kreowaniu rozwoju miasta.	1. Dialog z mieszkańcami na rzecz dalszego przekształcania centrum, pozwalającego na przywrócenie właściwej funkcji tej części miasta.	Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji we współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi urzędu miasta.
	2. Rozwijanie i ewaluacja narzędzi wzmacniających udział mieszkańców w kreowaniu polityki rozwoju miasta, np. budżetu obywatelskiego.	Zespół ds. Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030 we współpracy z pozostałymi komórkami urzędu miasta i partnerami społecznymi.
	3. Wspieranie rozwoju inicjatyw oddolnych oraz wzmacnianie już istniejących, min. Młodzieżowa Rada Miasta, Rada Seniorów, Zielony Zespół.	Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Spraw Społecznych, Wydział Kultury, Wydział Sportu, Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa we współpracy z partnerami społecznymi.
	4. Wspieranie rozwoju i integracji organizacji pozarządowych – jako ważnego partnera polityki rozwoju miasta, w tym utworzenie w mieście inkubatora sektora pozarządowego (oferującego miejsca na prowadzenie działalności i wsparcie w jej prowadzeniu).	Wydział Spraw Społecznych, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Kultury, Wydział Sportu we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
	5. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta, jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i rozwoju.	Wydział Promocji i Informacji we współpracy z Biurem Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydziałem Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydziałem Edukacji we współpracy z mieszkańcami

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
		i partnerami społecznymi.
	6. Rozwijanie rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej, opiece zdrowotnej, kulturze, rekreacji, edukacji oraz realizacja miejskich programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (podstawy programowania), seniorów (obsługa komputera i sieci internetowej), zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu.	Wydział Zarządzania Systemami Informatycznymi we współpracy z pozostałymi jednostkami organizacyjnymi urzędu miasta.
	7. Utworzenie Urban Lab – miejskiego laboratorium innowacji społecznych.	Wydział Spraw Społecznych, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie, Wydział Kultury, Wydział Sportu we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
1.2. Odpowiedzialna polityka społeczna.	1. Wdrażanie polityki senioralnej miasta.	Wydział Spraw Społecznych, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie.
	2. Wsparcie i integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, w tym utworzenie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego.	Wydział Spraw Społecznych, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
	3. Rozwój infrastruktury i usług na rzecz osób starszych, w tym utworzenie Ośrodka Aktywności Senioralnej z siecią placówek na osiedlach, z funkcją informacyjno-pomocową oraz integracją pokoleniową.	Wydział Spraw Społecznych, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
	4. Integracja społeczna migrantów, w tym wdrażanie rozwiązań wspierających integrację, np. wdrożenie idei „oprowadzanie po domu” oraz realizacja programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.	Wydział Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, pełnomocnik prezydenta ds. kontaktów międzynarodowych we współpracy z organizacjami pozarządowymi.
	5. Wdrażanie standardów dostępności usług publicznych i przestrzeni miasta.	Wydział Administracyjny, Architekt Miejski, Koordynator ds. dostępności.
	6. Wspieranie działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej.	Wydział Spraw Społecznych we współpracy z Lubuskim Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej, Wydziałem Edukacji.
	7. Wspieranie ilościowego i jakościowego rozwoju zasobów	Wydział Spraw Społecznych we współpracy z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, Wydziałem Gospodarki

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	mieszkaniowych.	Nieruchomościami i Majątku oraz Biurem Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji.
	8.Wspieranie rozwiązań zabezpieczających kadry medyczne dla subregionu.	Zespół ds. Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030 we współpracy z uczelniami wyższymi, Wielospecjalistycznym Szpitalem Wojewódzkim w Gorzowie Wlkp. Sp. z.o.o., Medycznym Studium Zawodowym w Gorzowie Wlkp., Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego.
	9.Prowadzenie działań służących podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz promocji zdrowego stylu życia.	Wydział Spraw Społecznych, Wydział Sportu, Wydział Edukacji, Wydział Informacji i Promocji, we współpracy ze Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp., organizacjami pozarządowymi oraz Zamiejscowym Wydziałem Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim.
	10.Prowadzenie działań profilaktyki zdrowotnej wspierającej dietność.	Wydział Spraw Społecznych.
1.3. Rozwinięta oferta czasu wolnego.	1.Rozwijanie propozycji spędzania czasu wolnego, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów, wykorzystujących zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną oraz atuty otoczenia miasta – we współpracy z mieszkańcami miasta i podmiotami działającymi w ww. obszarach, w tym w ujęciu transgranicznym.	Wydział Kultury, Wydział Sportu we współpracy z Biurem Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, miejskimi instytucjami kultury, Ośrodkiem Sportu i Rekreacji, klubami sportowymi, stowarzyszeniami sportowymi i kulturalnymi oraz Zamiejscowym Wydziałem Kultury Fizycznej w Gorzowie Wielkopolskim.
	2.Wzmacnianie i promowanie marek kulturalnych miasta.	Wydział Kultury, Wydział Promocji i Informacji we współpracy z miejskimi instytucjami kultury oraz organizacje pozarządowe.
	3.Przywrócenie znaczenia i atrakcyjności centrum miasta poprzez nasycenie ofertą kulturalną.	Wydział Kultury, Wydział Promocji i Informacji oraz organizacje pozarządowe.
	4.Podnoszenie kompetencji mieszkańców do uczestnictwa w kulturze poprzez wspieranie i rozwijanie	Wydział Kultury we współpracy z miejskimi instytucjami kultury oraz organizacje pozarządowe.

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	różnych form edukacji kulturowej.	
	5.Realizacja programów edukacyjnych w czasie wakacji i ferii szkolnych.	Wydział Edukacji we współpracy z Wydziałem Kultury, Wydziałem Sportu i instytucjami kultury.
	6.Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie do standardów i potrzeb mieszkańców.	Wydział Kultury, Wydział Sportu we współpracy z Wydziałem Inwestycji, Wydziałem Edukacji, miejskimi instytucjami kultury, gorzowskimi szkołami oraz OSIR-em i klubami sportowymi
	7.Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym tworzenie, zachowanie i promocja lokalnych tradycji, z uwzględnieniem wielokulturowej historii miasta.	Wydział Kultury we współpracy z miejskimi instytucjami kultury i organizacjami pozarządowymi.
	8.Tworzenie przyjaznych przestrzeni rekreacyjnych z wykorzystaniem walorów naturalnych i zasobów miasta.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego we współpracy z Wydziałem Urbanistyki i Architektury, Wydziałem Inwestycji, Biurem Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji.

Priorytet 1.1.Mieszkańcy uczestniczący w kreowaniu rozwoju miasta.

Działanie 1. Dialog z mieszkańcami na rzecz dalszego przekształcania centrum, pozwalającego na przywrócenie właściwej funkcji tej części miasta.

W ramach Działania 1. kontynuowano współpracę z Komitetami Rewitalizacji, jako forma włączania interesariuszy w realizację założeń Gorzowskiego Programu Rewitalizacji (GPR). Jednym z priorytetowych tematów i prac Komitetów Rewitalizacji było przedsięwzięcie rewitalizacyjne: „Ład wizualny w krajobrazie Gorzowa”, polegające na wypracowaniu i wdrożeniu w obszarze rewitalizacji „uchwały krajobrazowej” regulującej ład wizualny w mieście. Przedsięwzięcie obejmuje rozległy obszar tematów powiązanych z uchwałą krajobrazową: ład w obszarze reklamy i szyldów, miejski system identyfikacji wizualnej, spójny (w ramach zaplanowanej różnorodności) system miejskich mebli i innych elementów małej architektury, system zaleceń, co do rozwiązań materiałowych i kompozycyjnych w przestrzeni miejskiej i podobne rozstrzygnięcia.

Działanie 2. Rozwijanie i ewaluacja narzędzi wzmacniających udział mieszkańców w kreowaniu polityki rozwoju miasta, np. budżetu obywatelskiego.

Zrealizowano procedurę Budżetu Obywatelskiego 2023 oraz zadania w ramach procedur: BO 2021 i BO 2022. W okresie sprawozdawczym procedowano 8 wniosków w ramach inicjatywy lokalnej oraz

realizowano 13 projektów mieszkańców złożonych w ramach konkursu na wsparcie zielonych mikroinicjatyw.

Działanie 3. Wspieranie rozwoju inicjatyw oddolnych oraz wzmacnianie już istniejących, m.in. Młodzieżowa Rada Miasta, Rada Seniorów, Zielony Zespół.

Wydział Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji podaje, że w okresie sprawozdawczym wdrożono wsparcie **oddolnych inicjatyw mieszkańców w ramach mikrograntów na zielone zagospodarowanie przestrzeni sąsiedzkich**. W 2021 r. pilotażowo na podobszarach rewitalizacji, natomiast w 2022 r. zadanie rozszerzono na teren całego miasta – zorganizowano konkurs dla mieszkańców i mieszkanki Gorzowa, chcących wspólnie zazielenić swoją okolicę. Konkurs polegał na złożeniu przez grupę minimum z 5 osób, pomysłu – wniosku, w którym wskazywano, jakiego wsparcia potrzeba od Miasta oraz podawano wkład grupy w realizację pomysłu. Po uzyskaniu pozytywnej oceny wniosku, Miasto kupowało (do kwoty 1 tys. zł) i przekazywało grupie potrzebne materiały. Mieszkańcy zajmowali się urządzeniem i dalszą pielęgnacją terenu zielonego. Dzięki inicjatywie w 2022 r. posadzono 142 rośliny, w tym kwiaty, krzewy, drzewka ozdobne i łąka kwietna, ustawiono 5 drewnianych donic, 3 zbiorniki na deszczówkę, wyremontowano 2 ławki, zakupiono 10 narzędzi ogrodowych.

Wydział Kultury, w celu wspierania rozwoju artystycznego, działań w zakresie upowszechniania kultury oraz opieki nad zabytkami, co roku wspiera osoby zajmujące się twórczością artystyczną, upowszechnianiem kultury i opieką nad zabytkami, poprzez przyznawane stypendia. **Stypendia twórcze i artystyczne Miasta Gorzowa Wielkopolskiego** zostały ustanowione w oparciu o ustawę z 12 grudnia 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej, a warunki, na jakich przyznawane są stypendia regulują uchwały Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego. Stypendia o wartości od 1000 zł do 12.000 zł netto, przyznawane są przez Prezydenta Miasta osobom, które ukończyły 18 lat, na wniosek Komisji ds. Stypendiów.

W 2021 r. otrzymało je 12 osób w sześciu dziedzinach kulturalnych: taniec, muzyka, literatura, opieka nad zabytkami oraz sztuki wizualne, na łączną kwotę 91.433,00 zł. W 2022 r. przyznano 13 stypendiów artystycznych w pięciu dziedzinach kulturalnych: literatura, sztuki wizualne, muzyka, taniec oraz teatr na łączną kwotę 100.000,00 zł.

Niewątpliwie, jedną z oddolnych inicjatyw społecznych jest utworzenie **Gorzowskiej Rady Seniorów (GRS)**, złożonej z przedstawicieli mieszkańców, organizacji pozarządowych i Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Jest organ opiniotwórczy, który liczy 15 członków. Rada ma charakter konsultacyjny, doradczy i inicjatywny, a jej członkowie pełnią swoje funkcje społecznie. Przedmiotem działalności Rady jest reprezentowanie interesów i potrzeb środowiska osób starszych w mieście wobec władz samorządowych oraz formułowanie opinii dotyczących strategicznych i bieżących planów rozwoju Gorzowa.

Z uwagi na sytuację epidemiczną w 2021 r. pierwsze posiedzenie Gorzowskiej Rady Seniorów odbyło się dopiero 28 maja. Na spotkaniu dokonano podsumowania działalności Rady w 2020 r.

oraz przygotowano propozycje działań do Planu Pracy Rady na kolejne półrocze 2021 r. Do końca 2021 r. łącznie odbyło się 5 posiedzeń członków GRS.

Wydział Spraw Społecznych podaje, że do działań, które **GRS podejmowała w 2021 r.** należało m.in.: organizacja rajdu rowerowego dla seniorów do Kostrzyna nad Odrą; udział w pracach nad stworzeniem Mapy miejsc przyjaznych seniorom; kontynuacja przeprowadzania wykładów z zakresu promocji zdrowia w klubach seniora; udział w pracach związanych z wykonaniem ekologicznego muralu na jednym z budynków; organizacja i wykonanie koncertu dla podopiecznych DPS nr 1 z okazji inauguracji IV Gorzowskiego Tygodnia Seniora; pomoc i udział w przygotowaniach związanych z obchodami Tygodnia Seniora; monitoring oraz podjęcie interwencji w sprawie zawieszenia i/lub zamknięcia nowo powstałej Poradni Geriatrycznej; rozpowszechnianie informatora „InfoSenior”, stanowiącego kompendium wiedzy dla gorzowskich seniorów, opracowanego przez Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta; przekazywanie seniorom bezpłatnych pakietów „Koperty Życia” oraz Kart ICE (Karta Bezpieczeństwa Seniora).

Do działań, które **GRS podejmowała w 2022 r.** należało m.in.: udzielanie pomocy i wsparcia seniorom dotkniętym wykluczeniem cyfrowym; udział w pracach miejskiego zespołu ds. zapobiegania przestępczości, ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego; dotarcie do niesamodzielnych seniorów pozostających w domach z informacją o oszustwach na seniorach, w tym opracowanie i rozdysponowanie ulotek; kontynuacja przeprowadzania wykładów z zakresu promocji zdrowia w klubach seniora; organizacja triathlonu międzypokoleniowego do Miejskiego Zakładu Komunikacji, w tym zwiedzanie zajezdni oraz piknik na polu golfowym; współtworzenie Nocnego Szlaku Kulturalnego z programem „Non stop po latach”; współorganizacja cotygodniowych spotkań dla seniorów i ich wnuków na polu golfowym; pomoc i udział w przygotowaniach związanych z obchodami V Gorzowskiego Tygodnia Seniora; udział w spotkaniu z Miejskim Rzecznikiem Praw Konsumenta w zakresie oszustw dokonywanych na seniorach; wspólne sadzenie dębowego skweru seniora (ul. Słoneczna) przez członków GRS i zaproszonych gości; międzypokoleniowe sadzenie lasu, w ramach współpracy z Nadleśnictwem Kłodawa; udział w spotkaniu z przedstawicielami Policji z cyklu „Seniorze nie daj się oszukać”; zapoczątkowanie cyklicznych spotkań pn. „Mała Akademia Jazzu” w Jazz Clubie „Pod Filarami”; wystosowanie uwag do projektu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gorzowa Wielkopolskiego; podpisanie porozumienia o przystąpieniu do Ogólnopolskiego Porozumienia o Współpracy Rad Seniorów; wystosowanie pisma m.in. do NFZ w Zielonej Górze w zakresie przestrzegania przez świadczeniodawców uprawnień związanych z pierwszeństwem udzielenia świadczeń osobom szczególnych kategorii; udział w spotkaniu z przedstawicielami Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie na temat świadczeń z pomocy społecznej, o jakie ubiegać mogą się seniorzy; organizacja koncertu piosenek patriotycznych w Muzeum Lubuskim z okazji Dnia Niepodległości; zorganizowanie koncertu mikołajkowego dla małych pacjentów Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim.

Działająca **Młodzieżowa Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego (MRM)** aktywnie uczestniczyła w różnego rodzaju akcjach charytatywnych i społecznych organizowanych na terenie miasta. 14 lutego 2022 r. z okazji Walentynek Radni MRM przeprowadzili sondę na ulicach miasta, w której

pytali mieszkańców „Za co kochasz Gorzów?”. Radni włączyli się także w pomoc uchodźcom z Ukrainy. Na sesjach niejednokrotnie podejmowali ważne i trudne tematy dotyczące, m.in. postrzegania rozwoju miasta przez młodych, czy wysokości cen biletów komunikacji miejskiej dla uczniów. Przeprowadzili debatę rówieśniczą na temat kampanii „Różowa skrzyneczka”, której celem jest bezpłatny dostęp do artykułów higieny osobistej dla dziewcząt w każdej gorzowskiej szkole oraz problemu narkomanii i samobójstw wśród gorzowskiej młodzieży.

Ponadto Młodzieżowa Rada Miasta przyjęła dwa ważne stanowiska: w sprawie problemu narkomanii wśród młodych na terenie miasta oraz w sprawie wydarzeń z za wschodnią granicą, w którym potępilli działania zbrojne Rosjan i wyrazili swoją solidarność z narodem ukraińskim.

Działanie 4. Wspieranie rozwoju i integracji organizacji pozarządowych – jako ważnego partnera polityki rozwoju miasta, w tym utworzenie w mieście inkubatora sektora pozarządowego (oferującego miejsca na prowadzenie działalności i wsparcie w jej prowadzeniu).

Miasto Gorzów Wielkopolski dążąc do stworzenia demokratycznego ładu społecznego, jako istotny czynnik uznaje budowę społeczeństwa obywatelskiego, którego podstawą jest ściśle partnerstwo między samorządem a organizacjami pozarządowymi. Partnerstwo ma na celu zwiększanie efektywności zadań publicznych realizowanych w Mieście poprzez wykorzystywanie potencjału podmiotów trzeciego sektora oraz dalszy wzrost partycypacji społecznej w rozwiązywaniu problemów lokalnych.

Współpraca samorządu z podmiotami III sektora dotyczy w praktyce wszystkich sfer życia społecznego i opiera się na zasadach: pomocniczości, suwerenności stron, partnerstwa, efektywności, uczciwej konkurencji oraz jawności. Może mieć ona charakter finansowy i pozafinansowy. Jej zasady zostają szczegółowo określone corocznie uchwałą Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w sprawie uchwalenia Programu Współpracy Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z organizacjami pozarządowymi na dany rok kalendarzowy.

Wydział Kultury podaje, że w ramach współpracy Miasta z organizacjami pozarządowymi, corocznie przeprowadza otwarty **konkurs z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego**. W 2021 r. przeprowadzono jeden otwarty konkurs, a kwota przekazana organizacjom pozarządowym na realizację 41 zadań publicznych wyniosła 600 000 zł. W związku z wprowadzonym stanem epidemii i wprowadzonymi obostrzeniami, organizacjom nie udało się zrealizować 1 zadania publicznego. Zrealizowano wydarzenia w zakresie następujących zadań: mozaika kultur (3 zadania), kultura niszowa (3 zadania), kultura lokalna (7 zadań), kultura otwarta (4 zadania), nasza historia (10 zadań), kultura bez barier (1 zadanie) oraz kultura uczy (12 zadań). Poza konkursem ofert, zgodnie z art. 19 a ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, czyli w trybie tzw. „małych grantów” przekazano 82 500 zł, dofinansowując 10 zadań publicznych.

W 2022 r. w ramach ogłoszonego konkursu ofert z zakresu kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego organizacje pozarządowe złożyły 73 wnioski, z czego 36 ofert zostało dofinansowanych przez Miasto. W ramach zadań zleconych przez Miasto zrealizowane zostały m.in.:

jubileusze, koncerty, zajęcia teatralne, warsztaty edukacyjne oraz wydarzenia na stałe wpisane w kulturalny krajobraz Miasta, takie jak: *Piknik u Schroederów*, Międzynarodowe Spotkania Zespołów Cygańskich *Romane Dyvesa*, *Ogólnopolski Konkurs Pisanek im. Michała Kowalskiego*, czy *Konfrontacje Tańca Współczesnego im. Izabeli Szafrąskiej* i wiele innych. Kwota przeznaczona na zadania publiczne wyniosła 700.000 zł., z czego 625.000 zł zostało przyznanych w ramach otwartego konkursu ofert, a pozostałe 75.000 zł w trybie pozakonkursowym, na wsparcie 12 zadań publicznych.

Poniżej natomiast, znajdują się dane dotyczące wniosków organizacji pozarządowych o dotacje z zakresu Wydziału Spraw Społecznych.

Lp.	Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków przez organizacje pozarządowe			Liczba udzielonych dotacji	
		2020	2021	2022	2020	2021
1.	Pomoc społeczna	16	12	9	7	7
2.	Przeciwdziałanie uzależnieniom	55	41	45	37	36
3.	Nieodpłatna pomoc prawna i poradnictwo obywatelskie	4	10	7	1	1
4.	Działania z zakresu działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym	4	8	4	2	6
5.	Działania z zakresu działalności na rzecz integracji cudzoziemców	4	3	3	1	1
6.	Działania na rzecz osób niepełnosprawnych	3	3	3	1	1
7.	Wspieranie rodziny i systemu pieczy zastępczej	-	9	-	-	9

Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu publicznego informuje, iż w okresie sprawozdawczym przeprowadziło konkurs na realizację zadania publicznego z zakresu ochrony zwierząt pn. *„Zapewnienie opieki nad bezdomnymi zwierzętami i zapobieganie bezdomności zwierząt poprzez prowadzenie schroniska dla zwierząt w Gorzowie Wielkopolskim w okresie od 01 sierpnia 2021 roku do 31 lipca 2025 roku”*.

Zapewnienie opieki bezdomnym zwierzętom Miasto powierzyło Stowarzyszeniu Pomocy Zwierzętom AZYL, wybranym w drodze konkursu, zgodnie ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Kwota jaką Miasto przeznaczyło na realizację zadania zapobiegania bezdomności zwierząt i zapewnienia opieki bezdomnym zwierzętom poprzez prowadzenie schroniska dla bezdomnych zwierząt w Gorzowie Wielkopolskim wyniosła: 2 018 368,67 zł.

Wydział Edukacji podaje, że gorzowskie szkoły współpracują, w ramach wspólnej realizacji zadań, z różnymi fundacjami, towarzystwami, stowarzyszeniami oraz związkami. Ich współpraca ma różne wymiary, począwszy od wychowania, poprzez wdrażanie, do działalności charytatywnej, rozwijanie kompetencji społecznych poprzez udział w warsztatach, współpracę przy organizacji festynów dla społeczności lokalnej, poprzez pielęgnowanie tradycji, organizację jubileuszy i imprez okolicznościowych, aplikowanie o fundusze ze źródeł pozabudżetowych, fundowanie stypendiów dla najlepszych uczniów, po wspomaganie i prowadzenie wszechstronnej współpracy Polaków zamieszkałych za granicą i Polonii z Rzeczpospolitą Polską, zwłaszcza w takich dziedzinach jak:

oświata, nauka, kultura, religia, gospodarka, turystyka i sport, a na wsparciu w realizacji podstawy programowej kształcenia w zawodach kończąc.

Wydział Sportu w 2022 r. przeprowadził kilka **naborów z zakresu wspierania upowszechniania kultury fizycznej**. Na ten cel przeznaczono ponad 8 mln złotych udzielając **dofinansowania na 132 zadania publiczne** w tym:

Lp.	Rodzaj zadania	Liczba złożonych wniosków przez organizacje pozarządowe	Liczba udzielonych dotacji
1.	Wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej	44	38
2.	Profilaktyka i rozwiązywanie problemów alkoholowych	74	48
3.	Utrzymanie obiektów będących w zarządzie Klubów Sportowych w Gorzowie Wielkopolskim	15	14
4.	Rozwój sportu wyczynowego w Gorzowie Wielkopolskim w Kluczowych Dyscyplinach Sportowych	32	30
5.	Promocja Miasta Gorzowa Wielkopolskiego przez sport	2	2

Miasto wspiera następujące dyscypliny sportowe: akrobatyka, breakdance, cheerleading, futbol amerykański, golf, kajakarstwo, kolarstwo, koszykówka, kulturystyka, lekkoatletyka, łucznictwo, piłka nożna, piłka wodna, piłka ręczna, pływanie, siatkówka, siatkówka plażowa, sport osób niepełnosprawnych, sporty walki, strzelectwo sportowe, szachy, taniec, tenis, tenis stołowy, unihokej, wioślarstwo, żeglarstwo, żużel.

Ponadto Wydział Sportu, jako podmiot odpowiedzialny za prowadzenie ewidencji Uczniowskich Klubów Sportowych oraz Klubów Sportowych nieprowadzących działalności gospodarczej wspiera powstawanie nowych, a także instruuje już istniejące podmioty w zakresie prowadzonej działalności. Wydział wspiera inicjatywy mające na celu współdziałanie organizacji sportowych, m.in.: utworzenie Gorzowskiego Centrum Piłkarskiego pod patronatem Stilonu Gorzów, który łączy w sobie współpracę klubów piłkarskich takich jak Stilon Gorzów, Parafialny Uczniowski Klub sportowy Maksymilian, Uczniowski Klub Sportowy Chemik, Klub Piłkarski Progres. Wspólnie z Wydziałem Edukacji wspiera działalność klubów sportowych na terenie szkół, np. współpracę Kangoo Basket i CEZiB oraz KS Kukuła i ZSTiO.

Działanie 5. Budowanie pozytywnego wizerunku miasta, jako miejsca atrakcyjnego do zamieszkania i rozwoju.

Wydział Promocji i Informacji w ramach **kampanii GORZÓW #Stąd Jestem** współpracował z ambasadorami miasta, w tym zrealizował spot promocyjny z udziałem Krzysztofa „Jankesa” Jankowskiego, Bartosza Zmarzlika.

Wydział Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji kontynuował prowadzenie **fanpage’a „Przystań na konsultacje”**, na którym zachęcano mieszkańców do angażowania się w procesy planistyczne, w procedurę budżetu obywatelskiego, udział w konsultacjach społecznych, składanie wniosków w ramach inicjatywy lokalnej.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu po raz kolejny zorganizował: **„Nocny Szlak Kulinaryny” (NSK)**, którego celem jest wsparcie branży gastronomicznej oraz zachęcenie mieszkańców Miejskiego

Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego, do korzystania z usług lokalnych obiektów gastronomicznych oraz do spędzania czasu w mieście. W dwudniowym wydarzeniu udział wzięły 32 lokale gastronomiczne, wydano około 6000 kart do głosowania dla mieszkańców chcących wziąć udział w zabawie. NSK został bardzo dobrze oceniony przez mieszkańców, którzy licznie wzięli w nim udział.

Gorzowskie Forum Gospodarcze, wydarzenie gospodarcze na skalę Województwa Lubuskiego, a nawet swoim zasięgiem obejmującym zachodnią część Polski, organizowane cyklicznie od 4 lat. Skierowane do wszystkich, którzy uczestniczą w tworzeniu życia gospodarczego – zarówno poprzez prowadzenie czy zarządzanie firmami, jak i przez działalność naukową, polityczną czy społeczną, a także pracowników lokalnych przedsiębiorstw. Gorzowskie Forum Gospodarcze to spotkanie samorządowców, przedstawicieli świata biznesu i nauki, studentów i uczniów gorzowskich szkół średnich i okazja, by porozmawiać o wyzwaniach współczesnego świata. Programy Forum obejmują najbardziej aktualne tematy związane z prowadzeniem i rozwojem nowoczesnego biznesu. Bez wątpienia należą do nich wszystkie kwestie związane z innowacyjnością, która staje się wymogiem koniecznym nawet dla najmniejszych firm i dotyczy nie tylko kwestii nowych technologii czy modernizacji infrastruktury, ale także ekologii, zarządzania przedsiębiorstwem i reagowania nie tylko na sygnały rynku, ale także na zmieniające się potrzeby i oczekiwania pracowników. Forum Gospodarcze przyciąga do Gorzowa każdorazowo ok. 400 osób. Połączone jest z networkingiem mającym na celu integrację środowiska biznesowego, z pomysłami, które mają stanowić zdecydowaną pomoc w rozwoju biznesu. Forum towarzyszy strefa EXPO, dedykowana przedsiębiorcom, którzy przy okazji wydarzenia, chcieliby zaprezentować swoją ofertę na gorzowskim rynku. Dzięki wsparciu działania ze środków UE spotkanie było bezpłatne dla wszystkich uczestników. Prowadzenie w social mediach profili „Gorzów w stronę biznesu” oraz cykliczne publikowanie newslettera z informacjami gospodarczymi o mieście, oraz o programach i wydarzeniach gospodarczych dostępnych na szczeblu regionalnym i krajowym.

W 2021 r. Forum odbyło się 3 grudnia pod hasłem: „Jutro zaczyna się dziś”, zaś w 2022 r. 28 października pod hasłem: „Gospodarka nowych wyzwań”.

Działanie 6. Rozwijanie rozwiązań cyfrowych w administracji publicznej, opiece zdrowotnej, kulturze, rekreacji, edukacji oraz realizacja miejskich programów edukacyjnych dla dzieci i młodzieży (podstawy programowania), seniorów (obsługa komputera i sieci internetowej), zapobiegających wykluczeniu cyfrowemu.

Wydział Edukacji, w celu rozwijania rozwiązań cyfrowych w edukacji, zakupił w ramach projektów: „Zawodowcy w Gorzowie 2.0”, „Szkoła Ćwiczeń w Gorzowie Wielkopolskim” oraz „Przedszkolaki na Górczynie” następujące sprzęty:

- 25 szt. laptopów,
- 17 szt. komputerów stacjonarnych,
- 5 szt. oprogramowania,

- 33 szt. monitorów,
- 82 szt. tabletów,
- 2 szt. tabletów graficznych.

W okresie sprawozdawczym zrealizowano również projekt „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR”, w ramach którego zakupiono:

- 39 komputerów stacjonarnych,
- 293 sztuki komputerów przenośnych z niezbędnym oprogramowaniem oraz
- 15 tabletów.

Powyższy projekt grantowy zrealizowany został ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020.

W pozostałych sferach w okresie sprawozdawczym nie podjęto działań w zakresie rozwijania rozwiązań cyfrowych.

Priorytet 1.2. Odpowiedzialna polityka społeczna.

Działanie 1. Wdrażanie polityki senioralnej miasta.

Wydział Spraw Społecznych podaje, że w latach 2021-2022 Miasto realizowało następujące działania na rzecz osób starszych, których głównym celem było ich wsparcie, aktywizacja i integracja:

Gorzowska Karta Seniora: funkcjonuje mieście od kwietnia 2017 r. i przysługuje gorzowskim seniorom, którzy ukończyli 60 r. ż. Do tej pory złożono już 17.408 wniosków o przyznanie karty (stan na grudzień 2022 r.). W 2021 r. wydano 770 kart, natomiast w 2022 r. 1.067. Posiadacze karty mogą korzystać z ulg oraz zniżek, które są przygotowane dla nich przez lokalne instytucje oraz firmy, poprzez okazanie jej w punktach wskazanych przez partnerów. Od początku trwania Programu Miasto podpisało 83 porozumień z partnerami.

Koperta Życia: W latach 2021-2022 kontynuowana była akcja „Koperta Życia”, która zapoczątkowana została w maju 2018 r. Akcja skierowana jest przede wszystkim do osób starszych i samotnych. Polega na umieszczeniu w specjalnych kopertach zabezpieczonych w folię strunową najważniejszych informacji o stanie zdrowia właściciela koperty, przyjmowanych przez niego lekach, posiadanych alergiach na leki oraz kontaktach do najbliższych. Sugerowane miejsce przechowywania tak przygotowanego zestawu to lodówka. Łącznie wydano ok. 4.800 sztuk (stan na grudzień 2022). W 2021 r. wydano około 370 sztuk, natomiast w 2022 r. rozdysponowanych zostało ok. 800 zestawów.

Koperty Życia były wydawane nieodpłatnie: w Sali Obsługi Klienta w Urzędzie Miasta; w siedzibie Wydziału Spraw Społecznych; przez członków Gorzowskiej Rady Seniorów w ich lokalnym środowisku; przez pracowników Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim na różnego rodzaju festynach i piknikach; podczas wydarzeń organizowanych dla seniorów takich jak: Gorzowskie Prezentacje Seniorów, corocznie podczas obchodów Gorzowskiego Tygodnia Seniora.

Karta Bezpieczeństwa Seniora (Karta ICE): W latach 2021-2022 Miasto kontynuowało również powyższą akcję. Karta rozmiaru dowodu osobistego, noszona w portfelu czy torebce zawiera miejsce na umieszczenie podstawowych danych o jej posiadaczu, takich jak: imię i nazwisko, grupa krwi, choroby przewlekłe, alergie, uczulenia. Natomiast na odwrocie karty można wpisać numery kontaktowe do najbliższych osób, które należy powiadomić w razie nagłego wypadku. Karta ICE ma umożliwić ratownikom szybszą identyfikację poszkodowanego (szczególnie, gdy jest nieprzytomny) oraz dać możliwość szybkiego powiadomienia bliskich. Od początku trwania akcji wydano ok. 8 000 kart. W 2022 r. – ok. 150 kart. Karty ICE były wydawane nieodpłatnie w miejscach, wskazanych powyżej, przy opisie Kart Życia.

Program Złota Rączka dla Seniora: W latach 2021-2022 kontynuowany był miejski program „Złota Rączka dla Seniora”. Jego realizacja zlecona jest corocznie organizacji pozarządowej, wyłonionej w trybie otwartego konkursu ofert, ogłaszanego na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Zlecone zadanie publiczne polega na zapewnieniu nieodpłatnej pomocy gorzowskim seniorom w drobnych, domowych naprawach.

Uprawnieni do skorzystania z pomocy byli mieszkańcy Gorzowa Wielkopolskiego powyżej 65 roku życia, nieaktywni zawodowo, ze szczególnym uwzględnieniem osób samotnych i niepełnosprawnych oraz osoby w wieku 60+ niepełnosprawne leżące lub poruszające się na wózku inwalidzkim.

Realizację zadania dwukrotnie (w 2021 r. i 2022 r.) zlecono Fundacji „Pozytywka”, która otrzymała na powyższy cel dotację z Miasta o łącznej wysokości 100.000,00 zł na każdy rok. W 2021 r. Fundacja wykonała 450 usług dla gorzowskich seniorów, zaś w 2022 r. 406 usług.

Gorzowski Tydzień Seniora: od kilku lat Miasto realizuje corocznie Gorzowski Tydzień Seniora, w trakcie którego organizowane są liczne wydarzenia o charakterze kulturalnym, rekreacyjnym i edukacyjnym, dedykowane osobom starszym. Celem Tygodnia Seniora jest promowanie aktywności osób w podeszłym wieku oraz dążenie do integracji środowiska lokalnego seniorów.

W dniach **18-22 października 2021 r.** odbyły się obchody **IV Gorzowskiego Tygodnia Seniora**, w ramach którego:

- zorganizowany został konkurs pn. „Gorzów moje Miasto” i wyłoniono jego laureatów;
- we współpracy z PTTK „Ziemia Gorzowska” zorganizowane zostały 4 spacer z przewodnikiem po Gorzowie i okolicach, w których udział wzięło 106 seniorów;
- odbył się panel wykładowy w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej pn. „Zdrowy, bezpieczny i poinformowany senior” wraz ze stoiskami tematycznymi;
- chętni seniorzy uczestniczyli w przedstawieniu gorzowskiego teatru pn. „1980-Ty”;
- gorzowscy seniorzy mieli możliwość bezpłatnego zwiedzania Muzeum Lubuskiego i jego filii;
- na zakończenie zorganizowano Bal Seniora w Miejskim Centrum Kultury „Zawarcie”, w którym udział wzięło ok. 100 seniorów.

W dniach 1-7 października 2022 r. miały miejsce obchody V Gorzowskiego Tygodnia Seniora, w ramach którego:

- odbyły się warsztaty i wykłady dla seniorów pn. „Dbajmy o zdrowie”;
- w Amfiteatrze zorganizowano przegląd zespołów seniorskich;
- we współpracy z Jazz Clubem „Pod Filarami” zorganizowane zostało spotkanie pn. „Dancingi – życie towarzyskie dawnego Gorzowa”, podczas którego odbyła się prezentacja kultowych miejsc w Gorzowie w latach PRL;
- seniorzy mogli uczestniczyć w zajęciach tanecznych związanych z nauką „Belgijki”;
- zorganizowano panel wykładowy w Wojewódzkiej i Miejskiej Bibliotece Publicznej pn. „Zdrowy, bezpieczny i poinformowany senior” wraz ze stoiskami tematycznymi;
- gorzowscy seniorzy mieli możliwość bezpłatnego zwiedzania Muzeum Lubuskiego i jego filii;
- zorganizowano trzy Bale Seniora w stylu hawajskim w Miejskim Centrum Kultury, w którym udział wzięło ok. 300 seniorów.

Klub Senior+: W 2018 r. Miasto pozyskało dofinansowanie z Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w wysokości 150.000,00 zł na utworzenie Klubu Senior+ w ramach Programu Wieloletniego „Senior+” na lata 2015-2020 edycja 2018. Uruchomiony w 2019 r. Klub liczy 15 uczestników – seniorów powyżej 60 roku życia, nieaktywnych zawodowo, będących mieszkańcami Gorzowa Wielkopolskiego. Uczestnictwo w zajęciach jest odpłatne, a bezpłatne jedynie dla osób o niskich dochodach. Siedzibą Klubu jest Wojewódzka i Miejska Biblioteka Publiczna.

W placówce prowadzone były zajęcia komputerowe, edukacyjne, plastyczne, teatralne, fotograficzne, florystyczne, rehabilitacyjne oraz z aktywności ruchowej (Nordic Walking) i aktywizacji społecznej związanej z integracją międzypokoleniową. Seniorzy mieli możliwość także korzystania z biblioteki i czytelnicy oraz aktywnie uczestniczyli w różnych wydarzeniach, których organizatorem była biblioteka. Specjaliści z różnych dziedzin, którzy regularnie odwiedzali Klub (m.in. studenci fizjoterapii, pracownicy G CPR, prawnicy, policjanci, psycholog oraz pracownicy ZUS) udzielali niezbędnych porad w sprawach, które zgłaszali seniorzy. Członkowie Klubu wychodzili do kina, teatru, muzeum oraz na spacer do gorzowskich parków.

W 2021 r. w okresie tymczasowego zawieszenia stacjonarnej działalności Klubu z powodu pandemii, organizowane były kilkusobowe spotkania na terenie otwartym (np. w parku) lub on-line. Seniorom w tym trudnym czasie udzielane było wsparcie telefoniczne, na bieżąco monitorowano ich stan zdrowia i samopoczucie, wskazując przy tym możliwości z jakich mogą skorzystać w razie sytuacji problemowych.

Klub Senior+ prowadzony był na zlecenie Miasta przez Fundację „Pozytywka”, wyłonioną w otwartym konkursie ofert na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W 2021 r. Miasto udzieliło organizacji dotacji w kwocie 66.950 zł, natomiast w 2022 r. było to 68.000 zł.

Domy Dziennego Pobytu: w Gorzowie Wielkopolskim w latach 2021-2022 funkcjonowały dwa Domy Dziennego Pobytu:

Pierwszy prowadzony przez Parafię Rzymskokatolicką pw. św. Józefa przy ul. Brackiej 7 oraz Stowarzyszenie Świętego Eugeniusza de Mazenoda (tzw. „Dom u Oblatów”) w ramach zadania zleconego przez Miasto; dom przeznaczony jest dla 15 seniorów. „Dom u Oblatów” czynny był pięć dni w tygodniu w godzinach od 7:00 do 15:00. Każdego dnia uczestnicy otrzymywali śniadanie oraz dwudaniowy obiad. Do podstawowych zadań Domu należy organizacja czasu seniorom poprzez: codzienną gimnastykę; organizację prelekcji z zaproszonymi gośćmi; wyjścia do instytucji kultury i rekreacji; prowadzenie warsztatów manualnych (kulinarnych, artystycznych, florystycznych i muzycznych); organizację spotkań z innymi grupami gorzowskich seniorów i innych grup społecznych.

W latach 2021-2022 na realizację zadania związanego z prowadzeniem placówki Miasto przekazało dotację w łącznej wysokości 299.880 zł, po 149.940 zł na każdy rok funkcjonowania.

Drugi dom mieści się przy ul. Hejmanowskiej 5, funkcjonuje w strukturach Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie (GCPR), jest jednostką przeznaczoną dla osób starszych, niepełnosprawnych, których funkcjonowanie w społeczeństwie zaczyna ulegać różnego rodzaju ograniczeniom. Ośrodek dysponuje 35 miejscami, zapewnia pomoc w organizacji życia i zaspokajaniu potrzeb społeczno-kulturalnych np. zajęć kulturalno-oświatowych, życia towarzyskiego, samopomocy koleżeńskiej.

Inne działania na rzecz osób starszych: W 2021 r. Miasto udzieliło łącznie 3 dotacji w trybie uproszczonym na działania związane z szeroko rozumianą działalnością na rzecz gorzowskich seniorów. Dwa z trzech zadań, które otrzymały wsparcie Miasta, dotyczyły zadań o charakterze kulturalno-edukacyjnych, polegających na aktywizacji społecznej i integracji międzypokoleniowej środowiska seniorów z innymi grupami społecznymi. Kwotę 8.100 zł wydatkowano na zadanie pn. **„Pokoleniowa letnia szkoła profilaktyczna”**, polegające na aktywizacji i wymiany doświadczeń pokoleniowych między dziećmi z placówki wsparcia dziennego, a seniorami z ośrodka wsparcia – Klubu Senior+. Odbiorcami zadania było 10 seniorów i 10 dzieci ze świetlicy, którzy w okresie od sierpnia do października 2022 r. uczestniczyli we wspólnych spotkaniach i wyjazdach integracyjnych.

W październiku 2021 r., Miasto przekazało tzw. „mały grant” w wysokości 10.000 zł na Kampanię Społeczną pn. **„Akademia Liderów RESURSA PLUS”**, polegającą na włączeniu przy pomocy grupy liderów (seniorów) do aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym osób (seniorów) wykluczonych społecznie. Realizacja zadania pozwoliła na udział w tym nowatorskim projekcie łącznie ok. 1.000 osób. Zgodnie z założeniami projektu, organizacja, której udzielono dotacji wykonała m.in. spot promujący kampanię, przeprowadziła wywiady z seniorami oraz przygotowała krótkometrażowy film o gorzowskich seniorach, przedstawiający ich codzienne życie i aktywności. Te oraz inne działania pozwoliły na przedstawienie pozytywnego postrzegania starości i procesu starzenia się społeczeństwa.

Trzecia dotacja w kwocie 10.000 zł udzielona z budżetu Miasta dotyczyła sfery społecznej i polegała na udzieleniu **pomocy żywnościowej najbardziej potrzebującym seniorom**. Paczki z artykułami

spożywczyimi trafiły do 100 osób starszych, które z uwagi na epidemię koronawirusa stanowią grupę szczególnie narażoną na zachorowania i powikłania po przebytej chorobie COVID-19.

W 2022 r. Miasto udzieliło łącznie 2 dotacji w trybie uproszczonym na działania związane z działalnością na rzecz gorzowskich seniorów. Kwotę 5.000 zł przeznaczono na **wyjazd integracyjny dla 54 seniorów**, zrzeszonych w Polskim Związku Niewidomych – Okręg Lubuski. Realizacja zadania przyczyniła się do aktywizacji społecznej seniorów, borykających się z problemami narządu wzroku, przez co zminimalizowane zostało poczucie ich bezradności i pozwoliło na integrację społeczną wśród członków organizacji.

Druga dotacja w wysokości 10.000 zł udzielona została na **organizację spotkania wyjazdowego do m. Długie** dla najstarszych mieszkańców Gorzowa (Pionierów) oraz członków Związku Dzieci Wojny z młodzieżą. Celem projektu było podtrzymywanie więzi międzypokoleniowych poprzez przypomnienie dramatycznych losów wojennych uczestników wyjazdu oraz propagowanie wśród młodych ludzi postaw patriotycznych. Projekt pozwolił na skorzystanie przez pionierów, seniorów i młodzieży z ciekawej i pożytecznej alternatywy spędzania wolnego czasu oraz szerzenie idei wolontariatu – pracy na rzecz osób starszych.

Działanie 2. Wsparcie i integracja społeczna osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, w tym utworzenie Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego.

W 2022 r. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań określonych ustawą z 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 z późn. zm.), wyliczonych zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z 13 maja 2003 r. w sprawie algorytmu przekazywania środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych samorządom wojewódzkim i powiatowym (Dz. U. z 2019 r. poz. 1605, z późn. zm.) przekazał Miastu Gorzów Wielkopolski kwotę w łącznej wysokości 4.959.429 zł.

Na podstawie art. 35a ust. 3 ustawy 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573 ze zm.), Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w formie uchwały dokonała podziału wskazanych wyżej środków. Następnie monitorując na bieżąco potrzeby wnioskodawców dokonywano zarządzeniem Prezydenta Miasta przesunięć środków PFRON na poszczególne zadania rehabilitacji zawodowej i społecznej. Ostateczne wykorzystanie środków w 2022 r. na poszczególne zadania przedstawia poniższe zestawienie:

1. Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej w kwocie 164.730 zł, w tym:

- 1) dofinansowanie na rozpoczęcie działalności gospodarczej, rolniczej albo na wniesienie wkładu do spółdzielni: 25.000 zł,
- 2) dofinansowanie do zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska osoby niepełnosprawnej: 139.730 zł

2. **Środki finansowe na zadania z zakresu rehabilitacji społecznej** w kwocie: 2.325.570 zł, w tym:

- 1) dofinansowanie uczestnictwa osób niepełnosprawnych i ich opiekunów w turnusach rehabilitacyjnych: 573.048 zł,
- 2) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze dla osób niepełnosprawnych: 1.419.142,53 zł,
- 3) dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej: 25.216 zł,
- 4) dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych: 59.863,47 zł,
- 5) dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych w związku z indywidualnymi potrzebami osób niepełnosprawnych: 248.300 zł

W tabelach poniżej przedstawiono realizację ustawowych zadań z zakresu rehabilitacji społecznej za rok 2021 i 2022 oraz realizację zadań z pilotażowego programu „Aktywny samorząd”.

Zadania ustawowe z zakresu rehabilitacji społecznej.

Wyszczególnienie		Okres sprawozdawczy					
		Ilość wniosków przyjętych		Ilość rozpatrzonych pozytywnie		Kwota wypłaconego dofinansowania (PLN)	
	Zadania	2021	2022	2021	2022	2021	2022
		1.	Dofinansowanie sportu, kultury, rekreacji i turystyki osób niepełnosprawnych - art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. b	6	3	4	5
2.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny przekazywany dla osób niepełnosprawnych na podstawie odrębnych przepisów - art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c	45	39	29	31	81.030	83.000
3.	Dofinansowanie zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przekazywane osobom niepełnosprawnym - art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. c	1669	1618	756	755	1.381.416	1.336.143
4.	Dofinansowanie uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych - art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. a	753	1099	621	423	776.712	573.048

5.	Dofinansowanie likwidacji barier architektonicznych, w komunikowaniu się i technicznych na wnioski indywidualnych osób niepełnosprawnych - art. 35a ust. 1 pkt. 7 lit. d	52	68	36	49	250.000	248.300
6.	Dofinansowanie zaopatrzenia w sprzęt rehabilitacyjny dla osób prawnych i jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej	2	2	1	2	13.440	25.216

„Aktywny samorząd”

Obszary Pilotażowego Programu „Aktywny samorząd”	Ilość wniosków złożonych		Ilość zawartych umów		Kwota wypłat z umowy (zł)	
	2021	2022	2021	2022	2021	2022
A1 – zakup, montaż oprzyrządowania do samochodu	3	5	3	5	22.000	21.295
A2 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (ruch)	4	2	4	1	7.730	0,00
A3 – pomoc w uzyskaniu prawa jazdy (słuch)	1	1	1	0	2.600	0,00
B1 – zakup sprzętu elektronicznego	18	19	11	17	129.359	106.673,10
B2 – szkolenie z obsługi sprzętu elektronicznego	2	1	1	0	4.000	0,00
B3 – zakup sprzętu elektronicznego	13	8	9	6	70.200	37.913,50
B4 – zakup sprzętu elektronicznego	7	6	4	5	16.750	16.200
B 5 - pomoc w utrzymaniu sprawności technicznej posiadanego sprzętu elektronicznego	2	1	2	0	2.850	0,00
C1 – zakup wózka inwalidzkiego	4	3	4	3	87.150	42.950
C2 – utrzymanie sprawności technicznej wózka	5	2	4	1	14.000	2.000
C3 – zakup protezy	2	1	2	0	41.100	0,00
C4 – pomoc w utrzymaniu sprawności protezy	0	0	0	0	0,00	0,00
C5 – pomoc w zakupie skutera lub oprzyrządowania do wózka	3	5	3	2	20.900	15.000
D – pomoc w zapewnieniu opieki dla osoby zależnej (żłobek, przedszkole)	17	13	17	10	38.047	23.375
Moduł II – STUDENT Pomoc w uzyskaniu wykształcenia na poziomie wyższym	107	101	95	91	334.729	222.700

W 2022 r. uruchomione zostały nowe programy PFRON, które opisane zostały poniżej.

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność” - Mieszkanie dla absolwenta to program realizowany poprzez zapewnienie samodzielnego mieszkania spełniającego indywidualne kryterium dostępności, a przedmiotem dofinansowania stanowią koszty wynajęcia mieszkania, ponoszone w okresie 36 miesięcy. Lata realizacji programu: 2022-2026. Na realizację zadania przyznana została kwota **185.168,00 zł.**

„Samodzielność-Aktywność-Mobilność” - Dostępne mieszkanie – celem programu jest zapewnienie mieszkania wolnego od barier architektonicznych, jako podstawy samodzielnego realizowania planów zawodowych i społecznych, a dofinansowanie obejmuje koszty zmiany niedostępnego mieszkania. Lata realizacji programu: 2022-2025. Na realizację zadania przyznana została kwota: **248.185 zł.**

W 2022 r. realizowane były spotkania informacyjne dotyczące możliwości uzyskania dofinansowań ze środków PFRON.

W ramach działania dotyczącego wsparcia i integracji społecznej osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin, Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie informuje, że w Domu Dziennego Pobytu, realizowane były **usługi pomocowe** oraz **projekt socjalny „S.O.S dla Seniora”** III Edycja. Z uwagi na sytuację epidemiczną oraz zawieszenie działalności części klubów seniora, projekt został zmodyfikowany i zrezygnowano z osobistych spotkań z seniorami. W zamian nawiązano współpracę z czterema spółdzielniami mieszkaniowymi na terenie miasta, na obszarze których rozwieszono plakaty informacyjne. Starsi mieszkańcy mogli się z nich dowiedzieć, jak nie zostać zmanipulowanym przez oszustów, jak chronić swoje pieniądze i gdzie szukać pomocy, jeśli jednak zostaną ofiarami przestępstwa.

Ponadto Wydział Spraw Społecznych podaje, że w latach 2021-2022 Miasto realizowało działania, mające na celu wsparcie i integrację osób z niepełnosprawnościami oraz ich rodzin. Opisy działań znajdują się poniżej.

Działalność trzech **Środowiskowych domów pomocy społecznej** zlokalizowanych przy ul. Złotego Smoka 6, ul. Armii Polskiej 38 i ul. Walczaka 1. Służą one budowaniu sieci oparcia społecznego i przygotowują do życia w społeczeństwie oraz funkcjonowania w środowisku. Placówki te są przeznaczone dla osób przewlekłe psychicznie chorych i niepełnosprawnych intelektualnie.

W 2021 r. zabezpieczono w nich miejsce pobytu dla 107 uczestników, w 2022 r. zwiększono tę liczbę do 115 osób. Domy te prowadzone są na zlecenie Miasta przez dwa podmioty, tj.: Stowarzyszenie „Człowiek w Potrzebie – Wolontariat Gorzowski” i Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób z Niepełnosprawnością Intelektualną Koło w Gorzowie Wielkopolskim.

Na prowadzenie Środowiskowych Domów Samopomocy przeznaczono w 2021 r. środki w wysokości 2.453.149,50 zł, natomiast w 2022 r. kwotę 2.935.119 zł.

Mieszkania chronione, program pomocy społecznej przygotowujący pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagające te osoby w codziennym funkcjonowaniu. W latach 2021-2022 na prowadzenie 4 mieszkań chronionych dla 12

osób przez Stowarzyszenie Człowiek w Potrzebie – Wolontariat Gorzowski, Miasto udzieliło wsparcia finansowego w łącznej wysokości 128.000 zł, po 64.000 zł na każdy rok.

Opieka całodobowa dla osób niepełnosprawnych: Miasto w 2019 r. ogłosiło konkurs na realizację zadania z zakresu pomocy społecznej, polegające na działaniach na rzecz osób z niepełnosprawnością intelektualną, wymagających całodobowej opieki, niezdolnych do samodzielnej egzystencji, które utraciły całkowite wsparcie rodziców. Środki finansowe przekazane przez Miasto na realizację w latach 2021-2022 zadania wieloletniego pn. „Nasz dom naszą siłą”, polegającego na udzieleniu całodobowego wsparcia dla 9 niepełnosprawnych osób niezdolnych do samodzielnej egzystencji, wyniosły łącznie 216.000 zł, po 108.000 zł na każdy rok.

Program „Opieka wytchnieniowa”: program kierowany do członków rodzin lub opiekunów, którzy wymagają wsparcia w postaci doraźnej, czasowej przerwy w sprawowaniu bezpośredniej opieki nad dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, a także nad osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności. W 2021 r. na realizację zadania Miasto pozyskało środki z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego. W ramach otwartego konkursu ofert usługa opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego zlecona została dwóm organizacjom pozarządowym, które złożyły ofertę wspólną: Lubuskiemu Stowarzyszeniu Rozwoju Regionalnego „Rozwój” i Fundacji „Pomocna dłoń”. Podmioty otrzymały na ten cel dotację w wysokości 230.173,20 zł. Z opieki wytchnieniowej w formie pobytu dziennego skorzystało w 2021 r. 25 osób. Również w 2022 r. Miasto pozyskało środki w ramach rządowego Programu „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2022. Bezpośrednim realizatorem działań na zlecenie Miasta byli: w ramach opieki całodobowej dziennej - dwie organizacje pozarządowe, które złożyły oferty w otwartym konkursie ofert: Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój” (kwota: 230.403 zł) oraz Fundacja „Pomocna Dłoń” (kwota: 489.597 zł). Wsparciem objęto 59 osób z niepełnosprawnościami. Na realizację zadania organizacje otrzymały dotację w łącznej wysokości 720.000 zł. Dom Pomocy Społecznej nr 1 realizował usługi w zakresie świadczenia opieki wytchnieniowej w formie całodobowej dla 10 osób. Na zadanie zostało przeznaczonych 83.449,07 zł. Łącznie Miasto w 2022 r. otrzymało od Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego na realizację programu „Opieka wytchnieniowa” środki finansowe w wysokości 862.920 zł.

Program „Asystent Osobisty Osoby Niepełnosprawnej”, mający na celu zapewnienie dostępności do usług asystencji osobistej tj. wsparcia w wykonywaniu codziennych czynności oraz funkcjonowaniu w życiu społecznym osób niepełnosprawnych. W latach 2021-2022 w usługi asystencji osobistej zaopatrzonych zostało 217 osób z umiarkowanym i znacznym stopniem niepełnosprawności. Liczba wykonanych godzin usług asystenta dla osób niepełnosprawnych to ponad 68 tys. Łączna kwota środków Funduszu Solidarnościowego pozyskana z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego wykorzystana na realizację Programu to 2.835.631,90 zł.

Rehabilitacja zawodowa osób niepełnosprawnych - Warsztaty Terapii Zajęciowej: W latach 2021 - 2022 na terenie Miasta funkcjonowały dwa Warsztaty Terapii Zajęciowej: prowadzony przez Fundację „Złota Jesień” przy ul. Walczaka 25 dla 50 osób oraz przy ul. Czereśniowej 15 dla 45 osób prowadzony przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Warsztaty Terapii Zajęciowej to placówki, które dają osobom z niepełnosprawnością, niezdolnym do podjęcia pracy możliwość rehabilitacji społecznej i zawodowej. Organizują dla nich zajęcia terapeutyczne

i warsztatowe. Osobom, które są gotowe do wejścia na rynek pracy, pomagają w znalezieniu zatrudnienia. Terapię prowadzoną w warsztacie realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, dopasowanego do konkretnego uczestnika. W 2021 r. Miasto przekazało dotację na działalność WTZ w wysokości 229.013 zł, natomiast w 2022 r. wsparcie finansowe wyniosło 273.346,66 zł.

Transport osób niepełnosprawnych: Od 2013 r. osoby niepełnosprawne, również poruszające się za pomocą wózków inwalidzkich, mogą korzystać z usług Busa Taxi, oferującego transport specjalnie przystosowanymi samochodami. Zadanie to realizuje Przedsiębiorstwo Usługowe „ARGOS” Agata Miłostan. Środki finansowe przeznaczone na zorganizowanie i wykonanie usług przewozowych w latach 2021- 2022 wyniosły łącznie ponad 720.000 zł.

Zakup samochodu dla Warsztatów Terapii Zajęciowej (WTZ), prowadzonych przez Stowarzyszenie Rodzin Katolickich Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej: W 2021 r. Miasto pozyskało środki z Programu PFRON na zakup samochodu do przewozu osób z niepełnosprawnością na potrzeby uczestników WTZ Stowarzyszenia Rodzin Katolickich Diecezji Zielonogórsko-Gorzowskiej. Kwota przyznana przez PFRON wyniosła 99 732,50 zł, w tym:

W 2022 r. zakupione auto zostało wyposażone w pasy mocujące dla wózka inwalidzkiego, trzypunktowe pasy biodrowo – krzyżowe dla podróżujących, miejsce dla wózka inwalidzkiego z listwami cargo w podłodze oraz najazdy z bieżnią antypoślizgową. Dzięki zrealizowanemu przedsięwzięciu możliwy jest dowóz uczestników WTZ, mieszkających w znacznie oddalonych częściach Miasta.

Centrum Opiekuńczo – Mieszkalne: W 2021 r. wybrana została działka z zasobów Miasta z przeznaczeniem na budowę Centrum Opiekuńczo – Mieszkalnego dla osób z niepełnosprawnościami przy ul. Osadniczej. Następnie przeprowadzona została procedura wyboru wykonawcy do opracowania niezbędnej dokumentacji projektowo-kosztorysowej, która powstała w 2022 r. Obecnie Miasto posiada całość dokumentacji, w tym odpowiednie pozwolenia i zgody na rozpoczęcie inwestycji i jest w trakcie procesu pozyskiwania środków na budowę placówki z Funduszu Solidarnościowego w ramach rządowego Programu „Centra opiekuńczo – mieszkalne” – edycja 2023.

Działanie 3. Rozwój infrastruktury i usług na rzecz osób starszych, w tym utworzenie Ośrodka Aktywności Senioralnej z siecią placówek na osiedlach, z funkcją informacyjno-pomocową oraz integracją pokoleniową.

W 2022 r. realizowany był przez Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie **Program osłonowy - Korpus Wsparcia Seniorów**, którego celem było zapewnienie bezpiecznego funkcjonowania seniorów w ich miejscu zamieszkania poprzez poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania przez zwiększenie dostępu do tzw. „opieki na odległość”. Program skierowany był do osób w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzących samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkających z osobami bliskimi, które nie były w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

„Opieka na odległość” gwarantuje szeroko pojęty system bieżącego monitorowania stanu seniora w miejscu jego zamieszkania oraz pozwala na natychmiastową reakcję w sytuacji zagrożenia zdrowia lub życia seniora – zarówno spowodowanego problemami w zachowaniu funkcji życiowych, jak również w sytuacji wystąpienia incydentów w miejscu zamieszkania. Seniorzy otrzymali opaski bezpieczeństwa wyposażone w następujące funkcje: przycisk bezpieczeństwa – sygnał SOS, detektor upadku, czujnik zdjęcia opaski, lokalizator GPS, funkcje umożliwiające komunikowanie się z centrum obsługi i opiekunami, funkcje monitorujące podstawowe czynności życiowe (puls i saturacja).

Beneficjentami projektu byli seniorzy korzystający z różnych form wsparcia GCPR, uczestnicy Klubów Seniora, Domów Dziennego Pobytu, i inni mieszkańcy miasta, chcący skorzystać z tej formy wsparcia. W 2022 r. GCPR zakupiło 130 opasek wraz z opłacaniem abonamentu, udzieliło wsparcia łącznie 147 seniorom, wydatkowało dotację w wysokości 115.440 zł.

Projekty socjalne i inne działania

Następnym działaniem był projekt: **S.O.S dla Seniora – IV edycja**, skierowany do gorzowskich seniorów. Jego celem było zwiększenie świadomości osób starszych w kwestii wyłudzeń pieniędzy. W ramach projektu zostały przeprowadzone dwa spotkania edukacyjno – prewencyjne z uczestnikami gorzowskich klubów seniora (Klubów Seniora: „Senior +” przy ul. Sikorskiego 107 oraz „Gong” przy ul. Sportowej 7).

Wychodząc naprzeciw potrzebom osób starszych przedstawiciele GCPR i Stowarzyszenia Człowiek w Potrzebie – Wolontariat Gorzowski od lutego 2016 r. realizują działania na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych w postaci usług pomocowych. Usługi polegają głównie na pomocy w czynnościach dnia codziennego.

Usługi realizowane są przez wolontariuszy nieodpłatnie. Wolontariuszami w większości są osoby niepełnosprawne. W swoich działaniach wspierani są przez pracowników Warsztatów Terapii Zajęciowej i Środowiskowych Domów Samopomocy. W 2022 r. usługami objętych było 81 seniorów, przy czym u 78 osób usługi wykonywane są regularnie, a do 3 osób wolontariusze przychodzą wówczas, gdy dostają taką prośbę telefonicznie od seniorów.

W strukturach Gorzowskiego Centrum Pomocy Rodzinie funkcjonuje **Dom Dziennego Pobytu**, przeznaczony dla osób starszych, z niepełnosprawnościami, których funkcjonowanie w społeczeństwie ulega różnego rodzaju ograniczeniom. Celem Domu jest zapewnienie dziennej opieki osobom starszym oraz stworzenie odpowiednich warunków do zaspokojenia ich potrzeb w sposób pozwalający na samodzielne funkcjonowanie w środowisku oraz uczestniczenie w życiu społecznym.

Do dyspozycji uczestników zajęć w Domu Dziennego Pobytu jest duża sala jadalno-rekreacyjna oraz pokój z przeznaczeniem do odpoczynku i relaksu. W placówce znajdują się również pomieszczenia kuchenne, socjalne. W 2022 r. w placówce przeprowadzono kolejny remont, w ramach którego położono nową podłogę i wykładzinę, zlikwidowano wszystkie progi w placówce, zamontowano automatycznie otwierane 2 okna górne, gruntownie wyremontowano 2 korytarze, pokój socjalny pracowników, kuchnię wraz z pomieszczeniem gospodarczym i zmywalnią. Odmalowano również salę główną i przylegające do niej dwa korytarze. W związku z zabezpieczeniem placówki przed

włamaniami, w oknach tarasowych zamontowano rolety zewnętrzne. Placówka otrzymała również nowy telewizor.

Jedną z ważniejszych form aktywizacji Seniorów DDP jest m.in. szeroki wachlarz terapii zajęciowej. Zajęcia terapeutyczne prowadzi instruktor kulturalno – oświatowy. Zajęcia mają na celu podnoszenie jakości życia, przede wszystkim sprawności fizycznej i psychicznej.

W okresie sprawozdawczym nie został utworzony Ośrodek Aktywności Senioralnej, niemniej działania związane z usługami dla seniorów odbywały się.

Działanie 4. Integracja społeczna migrantów, w tym wdrażanie rozwiązań wspierających integrację, np. wdrożenie idei „oprowadzanie po domu” oraz realizacja programów edukacyjnych w placówkach oświatowych.

W 2021 r. ogłoszony został przez Prezydenta Miasta otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego z zakresu działalności na rzecz integracji cudzoziemców. Ofertę wygrywającą złożyło Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój”, które w okresie od 10.03.2021 r. do 31.12.2021 r. prowadziło na terenie Miasta **Punkt Informacyjny dla cudzoziemców pn. „InfoCud”**. Oferta stowarzyszenia obejmowała m.in.: udzielenie szeroko pojętego wsparcia cudzoziemcom poprzez pełnienie dyżurów specjalistów z różnych dziedzin w siedzibie punktu; pomoc prawno-administracyjną; działalność integracyjną i kulturalną; prowadzenie kursu języka polskiego. Działalność Punktu pozwoliła m.in. na:

- udzielenie pomocy 726 klientom korzystającym z Punktu informacyjnego dla cudzoziemców „InfoCud”;
- przeprowadzenie 360 godzin doradztwa specjalistycznego;
- udzielenie 80 godzin doradztwa socjalnego;
- organizację 15 wydarzeń kulturalnych, zrealizowanych przez środowiska tworzone przez cudzoziemców zamieszkujących teren miasta;
- udzielenie 80 godzin nauki języka polskiego dla obcokrajowców;
- odbycie 100 godzin spotkań (prób) zespołu Taneczno-Wokalnego „Czerwona Kalina”.

Na ten cel w 2021 r. Miasto przekazało organizacji dotację w wysokości 37.700 zł.

Ponadto w 2022 r. Miasto za pośrednictwem Wydziału Spraw Społecznych podjęło następujące działania na rzecz integracji uchodźców z Ukrainy:

Przekazanie środków finansowych w wysokości 30.000 zł na realizację zadań publicznych przez organizacje pozarządowe na rzecz uchodźców:

- udzielenie dotacji w wysokości 10.000 zł Fundacji „Wiatr w Skrzydła” na kompleksowe przygotowanie językowe dla 2 grup uchodźców po 20 osób w panelach. Łącznie: 160 godzin zajęć dla uchodźców, z których skorzystało 40 osób;
- udzielenie dotacji w wysokości 10.000 zł Lubuskiemu Stowarzyszeniu Rozwoju Regionalnego „Rozwój” na program nauki języka polskiego z elementami integracji

na rynku pracy, skierowany do dzieci i kobiet z Ukrainy pn. „Цирк прийшов” (tłum. „Cyrk przybył”). W projekcie udział wzięło ok. 120 dzieci pochodzenia ukraińskiego oraz ok. 70 osób, głównie kobiet z Ukrainy;

- udzielenie dotacji w wysokości 9.000 zł Stowarzyszeniu Pracowników Służb Społecznych „Krag” na zadanie pn. „Droga do integracji”, w ramach którego: odbyły się 100-godzinne warsztaty z nauki podstaw języka polskiego w celu przygotowania 20 osób do poszukiwania pracy i podjęcia zatrudnienia na terenie RP; zorganizowano 20 godzin warsztatów z autoprezentacji.

W II połowie lipca 2022 r. odbyły się 2 **letnie warsztaty terapeutyczno-integracyjne**, łącznie dla 30 dzieci uchodźców z Ukrainy. Na ten cel Miasto otrzymało darowiznę od firmy Accolade Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie w wysokości 20.664 zł.

Realizacja ww. warsztatów zlecona została firmie Chillout Joga, która przygotowała specjalną ofertę dla Miasta, biorąc pod uwagę adresatów warsztatów, tj. wyłącznie dzieci z Ukrainy w wieku od 6 do 12 lat.

Działanie 5. Wdrażanie standardów dostępności usług publicznych i przestrzeni miasta.

W 2021 r. trwały przygotowania do wprowadzenia Planu na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami. Monitorowano zapewnienie przez Urząd Miasta dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, cyklicznie spotykano się z osobami niepełnosprawnymi z terenu miasta oraz poddawano analizie przyszłe możliwe do podjęcia działania w zakresie dostępności architektonicznej, informacyjno – komunikacyjnej i cyfrowej, by cyklicznie eliminować bariery napotymane przez osoby ze szczególnymi potrzebami. W 2022 r. zaczęto realizować przyjęty Zarządzeniem Nr 34/K/2022 Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego **„Plan działania na rzecz poprawy zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na lata 2022 – 2024”**. Plan określa zakres działalności na rzecz poprawy zapewnienia dostępności w Urzędzie Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, a jego realizacja odbywa się w trybie ciągłym.

Do najważniejszych osiągniętych celów z Planu należy zaliczyć:

1. Przygotowanie i zrealizowanie przez Miasto Gorzów – Wydział Spraw Społecznych wraz z Polskim Towarzystwem Walki z Kalectwem oraz Stowarzyszeniem „Człowiek w Potrzebie – Wolontariat Gorzowski”, kampanii społecznej **„Dla kogo koperta?”**, której celem było podniesienie świadomości publicznej na temat osób z niepełnosprawnościami i przypomnienie o ich problemach z parkowaniem na „niebieskiej kopercie”. Kampania składała się z kilku działań, które miały przypomnieć o problemie parkowania pojazdów przez osoby nieuprawnione w miejscach przeznaczonych dla osób z niepełnosprawnościami:

- na stronie Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego i Polskiego Związku Walki z Kalectwem zamieszczone były informacje na temat kampanii;
- na „kopercie” w centrum miasta odbył się happening osób z niepełnosprawnościami – członkami Polskiego Towarzystwa Walki z Kalectwem przy współudziale pracowników UM oraz konferencja prasowa z udziałem zaproszonych mediów;
- ogłoszono konkurs plastyczny w przedszkolach miejskich na najlepszą pracę nt. „Dla kogo koperta?”;
- w ramach warsztatów terapii zajęciowej podopiecznymi Stowarzyszenia „Człowiek w Potrzebie” Wolontariat Gorzowski wybrali najlepsze prace, które wpłynęły na konkurs plastyczny;
- działaniem kończącym kampanię była pokonkursowa wystawa prac plastycznych w WiMBP nr 3 i 4; oficjalne otwarcie wystawy odbyło się przy udziale mediów.

2. Spotkania z osobami ze szczególnymi potrzebami, Architektem Miejskim, Gorzowską Radą Seniorów, Wolontariatem Gorzowskim w celu zdiagnozowania najistotniejszych problemów oraz barier osób z niepełnosprawnościami.

3. Po przeprowadzeniu okresowego przeglądu dostępności architektonicznej budynku przy ul. Teatralnej 26, w którym mieści się Wydział Spraw Społecznych Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęto działania zapewniające dostępność architektoniczną budynku w racjonalny i możliwie ekonomiczny sposób, czytelnie oznaczając budynek.

4. Rozszerzenie usługi tłumacza migowego o ukraiński język migowy.

5. Zakupienie lupy optycznej – folie powiększające dla osób niedowidzących.

6. Zapoczątkowanie prac nad pozyskaniem dofinansowania do zakupu pętli indukcyjnych dla osób z niepełnosprawnością słuchu ze środków PFRON z programu Dostępna Przestrzeń Publiczna.

7. Przygotowanie Raportu – Analizy stanu zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami przez Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, w oparciu o minimalne wymagania dotyczące dostępności zgodnie z art. 6 ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Architekt Miejski podaje, że w okresie sprawozdawczym wykonane zostało **opracowanie dotyczące standardów dla osób z niepełnosprawnościami** i przekazane do Wydziału Inwestycji, w celu korelacji zadań w Mieście z uwzględnieniem wytycznych zawartych w przedmiotowym opracowaniu.

Ponadto Architekt Miejski prowadził do połowy 2022 r. cykliczne spotkania z osobami niepełnosprawnymi. Obecnie standardy realizowane są głównie przy projektowaniu miejskich inwestycji. W planach miejscowych kwestie dotyczące standardów dla osób z niepełnosprawnościami realizowane są poprzez określenie zasad wyznaczenia miejsc przeznaczonych na parkowanie pojazdów zaopatrzonych w kartę parkingową oraz wskazanie na potrzebę uwzględnienia potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami w kształtowaniu zabudowy i urządzeń komunikacji, poprzez niewprowadzanie barier architektonicznych.

Działanie 6. Wspieranie działań z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej.

W Mieście funkcjonuje „**Program Rozwoju Ekonomii Społecznej na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego w latach 2018 – 2023**”, którego głównym celem jest zwiększenie znaczenia podmiotów ekonomii społecznej w rozwoju lokalnym miasta oraz wzrost aktywności społeczno - zawodowej.

W 2021 r. przeprowadzono m.in. następujące działania, zapisane w Programie:

- Realizacja programów reintegracji społecznej i zawodowej:
 - projekt „Plan na jutro” realizowany przez Gorzowskie Centrum Pomocy Rodzinie;
 - dofinansowanie dwóch Centrów Integracji Społecznej (CIS) ze środków Miasta w kwocie 288.000 zł;
 - realizacja przez Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wielkopolskim (PUP) Prac Społecznie Użytecznych;
 - realizacja przez PUP wypłaty świadczeń integracyjnych dla uczestników Centrum Integracji Społecznej (CIS).
- Tworzenie i rozwijanie sieci wymiany informacji i współpracy podmiotów ekonomii społecznej:
 - budowanie partnerstw – Lubuski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej (LOWES) jest członkiem Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, sygnatariuszem Partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej, członkiem Komitetu Monitorującego RPO Lubuskie 2020 i Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy; nawiązano 3 porozumienia o współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.
- Wsparcie szkoleniowo – doradcze podmiotów ekonomii społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powstałych – organizacja przez Stowarzyszenie Pracowników Służb Społecznych „KRAĞ” 4 szkoleń zawodowych: kurs koparko-ładowarki (2 edycje), kurs wiertacza pionowego, kurs kelnerski; w ramach szkoleń specjalistycznych przeszkolono 8 podmiotów ekonomii społecznej (26 osób).
- Zwiększanie udziału sektora pozarządowego w realizacji zadań publicznych: zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej usług pielęgnacji zieleni, porządkowych i remontowych na terenie miasta.
- Promocja i rozwój inicjatyw lokalnych:
 - Targi Ekonomii społecznej – 20 sierpnia 2021 r. (LOWES); w targach wzięło udział 20 podmiotów ekonomii społecznej;
 - projekt w ramach Lubuskich Obywatelskich Inicjatyw „Śladami Maxa Bahra – młodzież silnikiem napędowym regionu”.
- Promocja ekonomii społecznej, w tym dobrych praktyk, w lokalnych mediach (LOWES, Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój”) – 13 publikacji na temat ekonomii społecznej, z czego 3 na stronie LOWES-u, 3 na YouTube, 1 na stronie Radia Gorzów, 5 na Facebooku i 1 na portalu Echo Gorzów.

- Edukacja w zakresie ekonomii społecznej na poziomie szkolnym - "Podstawy przedsiębiorczości" (60 godz.) dla uczniów wszystkich szkół ponadpodstawowych.
- Bieżąca aktualizacja lubuskiej bazy danych o podmiotach ekonomii społecznej: dwie strony internetowe: www.lowes.lubuskie.org.pl, www.es.lubuskie.pl oraz profil na portalu społecznościowym Facebook pn. „Lubuski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”.

Szczegółowe informacje na temat działań podjętych w ramach Programu znajdują się w sprawozdaniu z realizacji „Programu rozwoju ekonomii społecznej na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego za rok 2021”, dostępnym w Wydziale Spraw Społecznych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

W 2022 r. przeprowadzono m.in. następujące działania w ramach Programu:

- Realizacja programów reintegracji społecznej i zawodowej:
 - dofinansowanie dwóch Centrów Integracji Społecznej (CIS) ze środków Miasta w kwocie 288.000 zł;
 - realizacja przez PUP Prac Społecznie Użytecznych;
 - realizacja przez PUP wypłaty świadczeń integracyjnych dla uczestników Centrum Integracji Społecznej (CIS).
- Tworzenie i rozwijanie sieci wymiany informacji i współpracy podmiotów ekonomii społecznej: budowanie partnerstw - LOWES jest członkiem Regionalnego Komitetu Rozwoju Ekonomii Społecznej, sygnatariuszem Partnerstwa lokalnego na rzecz ekonomii społecznej, członkiem Komitetu Monitorującego RPO Lubuskie 2020 i Wojewódzkiej Rady Rynku Pracy; nawiązano 6 porozumień o współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej.
- Wsparcie szkoleniowo – doradcze podmiotów ekonomii społecznej, ze szczególnym uwzględnieniem nowo powstałych – organizacja w ramach działań LOWES szkoleń dla Przedsiębiorstw Społecznych; wsparciem objęto 21 osób, utworzono 21 miejsc pracy.
- Zwiększanie udziału sektora pozarządowego w realizacji zadań publicznych: zlecenie organizacjom pozarządowym i podmiotom ekonomii społecznej usług pielęgnacji zieleni, porządkowych i remontowych na terenie miasta.
- Promocja i rozwój inicjatyw lokalnych:
 - projekt Lubuskiego Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Rozwój” finansowany ze środków Marszałka Województwa Lubuskiego – „Emerytura? Nie! Druga Młodość” czyli świeżym okiem na centrum miasta Gorzowa Wielkopolskiego; skorzystało 60 osób;
 - projekt Lubuskiego Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Rozwój” finansowany ze środków Marszałka Województwa Lubuskiego – „Kultura + Senior” czyli Lubuska Jazda Kulturalna 60+ oraz Festiwal Różnorodności „Wschodnia strona regionu 2022”; skorzystało 1500 osób;
 - projekt Lubuskiego Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Rozwój” finansowany ze środków Marszałka Województwa Lubuskiego – „Polsko-Ukraiński Jarmark Integracyjny”; skorzystało 1500 osób;

- projekt Lubuskiego Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Rozwój” finansowany ze środków Marszałka Województwa Lubuskiego – „Młodzież silnikiem napędowym regionu 2022; skorzystało 20 osób;
- projekt Lubuskiego Stowarzyszenia Rozwoju Regionalnego „Rozwój” finansowany z budżetu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego – „Ekonomia Społeczna narzędziem profilaktyki i zapobiegania narkomanii”.
- Promocja ekonomii społecznej, w tym dobrych praktyk, w lokalnych mediach (LOWES, Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój”) – ponad 200 publikacji na stronie internetowej www.lowes.lubuskie.org.pl.
- Edukacja w zakresie ekonomii społecznej na poziomie szkolnym - "Podstawy przedsiębiorczości" (60 godz.) dla uczniów wszystkich szkół ponadpodstawowych. We wszystkich szkołach, zgodnie z ramowym planem nauczania, realizowane są podstawy przedsiębiorczości, których głównym celem jest przygotowanie uczniów do wejścia na rynek pracy i aktywnego uczestnictwa w życiu gospodarczym i społecznym. Zajęcia obejmą planowanie kariery zawodowej, własnej aktywności, budowaniu własnej strategii podejmowania decyzji dotyczących budowania i rozwoju firmy. Zespół Szkół Gastronomicznych wraz ze Stowarzyszeniem "Człowiek W Potrzebie - Wolontariat Gorzowski", prowadzi Studio Kulinarne Gastronomia, gdzie następuje integracja uczniów szkoły i osób z niepełnosprawnością. Działalność Studia pokazuje, iż taka integracja jest możliwa i może służyć również mieszkańcom miasta.
- Bieżąca aktualizacja lubuskiej bazy danych o podmiotach ekonomii społecznej: dwie strony internetowe: www.lowes.lubuskie.org.pl, www.es.lubuskie.pl oraz profil na portalu społecznościowym Facebook pn. „Lubuski Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej”.

Szczegółowe informacje na temat działań podjętych w ramach programu znajdują się w sprawozdaniu z realizacji „Programu rozwoju ekonomii społecznej na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego za rok 2022”, dostępnym w Wydziale Spraw Społecznych oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

Działanie 7. Wspieranie ilościowego i jakościowego rozwoju zasobów mieszkaniowych.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM) przeprowadził we własnym zakresie remonty wolnych lokali mieszkalnych:

- w 2021 r. wyremontował 20 lokali na kwotę 949.692,88 zł,
- w 2022 r. wyremontował 14 lokali na kwotę 824.788,95 zł

W ramach tego działania podnoszony był standard lokali mieszkalnych poprzez wymianę stolarki okiennej, stolarki drzwiowej, podłóg, wewnętrznych instalacji elektrycznych i sanitarnych wraz z osprzętem oraz podnoszenie standardu lokali, w przypadku braku łazienek lub toalety w lokalu.

ZGM prowadził politykę łączenia lokali o niskim standardzie – brak w lokalach łazienek, toalety - wspólny sanitariat na korytarzu lub lokali niesamodzielnych na wspólnym korytarzu.

Uczestniczył w procesie wskazania lokali mieszkalnych, przygotowania zakresów robót oraz opracowania kosztorysów dla lokali przeznaczonych do remontu przez przyszłego najemcę. ZGM odpowiadał za działania w zakresie zawarcia umowy udostępnienia mieszkania do remontu, monitoring prowadzonych robót przez użytkownika lokalu oraz odbiór prac.

ZGM współuczestniczył w pracach zespołu w zakresie zmiany regulacji prawnych dotyczących zasad wynajmowania lokali, których najem związany jest ze stosunkiem pracy. Z mieszkaniowego zasobu Miasta wskazał do wyodrębnienia 100 lokali mieszkalnych. Obecnie odpowiada za działania w zakresie sporządzenia zakresów robót, kosztorysów, zawarcia umowy udostępnienia mieszkania do remontu, monitoring prowadzonych robót przez użytkownika lokalu oraz odbiór prac.

ZGM brał udział w działaniach dotyczących oddawania w najem lokali o powierzchni użytkowej przekraczającej 80m². Zasady organizowania i przeprowadzania licytacji ustalone zostały przez Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w drodze Zarządzenia. Zakład korelował czynności związane z przygotowaniem lokali do licytacji, sporządzeniem zakresów robót, kosztorysów, zawarcia umowy najmu, monitoringiem prowadzonych robót przez najemcę lokalu oraz dokonywał odbioru prac.

W ramach struktur ZGM funkcjonuje **Biuro Zamiany Mieszkań**, które ma na celu usprawnienie prowadzonej polityki mieszkaniowej w zakresie lokali gminnych wchodzących w skład mieszkaniowego zasobu Miasta. Zadaniem biura jest kompleksowa pomoc przy dokonaniu zamiany lokali, których usytuowanie, powierzchnia, bądź zbyt wysokie koszty utrzymania powodują utrudnienia w codziennym funkcjonowaniu dotychczasowych najemców. ZGM pomaga w procesie zamiany osobom chorym, starszym oraz niepełnosprawnym, którym usytuowanie oraz lokalizacja zajmowanego lokalu uniemożliwia normalne funkcjonowanie. W 2021 i 2022 r. dokonano po 15 zamian.

ZGM przeprowadził eksmisje do pomieszczeń tymczasowych realizując wyroki eksmisyjne bez przyznanego prawa do lokali socjalnych. Odzyskane lokale mieszkalne przeznaczone zostały do remontu dla osób oczekujących na liście na lokal komunalny. Zakład przeprowadził również eksmisje do lokali socjalnych realizując wyroki z przyznanym prawem do lokalu socjalnego. Odzyskane lokale mieszkalne przeznaczone zostały do remontu dla osób oczekujących na liście na lokal komunalny.

Działanie 8. Wspieranie rozwiązań zabezpieczających kadry medyczne dla subregionu.

W Wielospecjalistycznym Szpitalu Wojewódzkim (WSzW) w Gorzowie Wlkp. w 2021 r. 189 osób odbyło praktykę na stanowiskach medycznych i niemedycznych, 93 osoby w ramach zajęć klinicznych – Hematologia, łącznie 282 osoby. W 2022 r. praktykę odbyło 189 osób na stanowiskach medycznych i niemedycznych, 200 osób w ramach zajęć klinicznych – Hematologia, łącznie 389 osób. Zawarto

porozumienia na staże, umożliwiające kształcenie przyszłych kadr medycznych z następującymi podmiotami:

- Stowarzyszenie Hospicjum Św. Kamila w Gorzowie Wlkp. – **lekarze**,
- Edu Gorzów Policealna szkoła Medyczna w Gorzowie Wlkp. – **opiekun medyczny**,
- Instytut Gruźlicy i Chorób Płuc Warszawa – **choroby płuc**,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego Medyk w Zielonej Górze – **technik elektroradiologii**,
- Okręgowa Izba Pielęgniarek i Położnych Gorzów Wlkp. – **pielęgniarka**,
- ALMED Marciniak Sp. Jawna NZOZ Almed, Przygodnia Rodzinna w Kostrzynie nad Odrą – **położnictwo i ginekologia, chirurgia ogólna, psychiatria, neurologia, medycyna ratunkowa**,
- Akademia Wychowania Fizycznego im. Eugeniusza Piaseckiego w Poznaniu – **dietetyka**,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Medyk S.C. Świerzbno – **lekarz**,
- Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą – **anestezjologia i intensywna terapia ortopedia, ultrasonografia, endoskopia diagnostyczna, urologia, chirurgia onkologiczna, neurotraumatologia, chirurgia dziecięca, ginekologia**,
- Akademia im. Jakuba z Paradyża z siedzibą w Gorzowie Wlkp. – **fizjoterapeuta, dietetyk**,
- Uniwersytet Medyczny w Szczecinie – **dietetyk**,
- Samodzielny Publiczny Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych w Międzyrzeczu – **pediatria**,
- Śląski Uniwersytet Medyczny w Katowicach – **lekarz**,
- Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej FAMILIA Fiedorowicz Zielona Góra – **lekarz**,
- Wojewódzki Szpital im. Św. Ojca Pio w Przemyślu – **endokrynologia, nefrologia**,
- Wielospecjalistyczny Szpital SP ZOZ w Nowej Soli – **gastroenterologia, endokrynologia**,
- 4 Wojskowy Szpital Kliniczny z Polikliniką SPZOZ Wrocław – **lekarz**,
- Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej Sulęcín – **lekarz**,
- Szpital Uniwersytecki nr 1 im. Dr. A.Jurasza Bydgoszcz – **chirurgia dziecięca, neurochirurgia**,
- Wyższa Szkoła Pedagogiki i Administracji Poznań – **pielęgniarka, ratownik medyczny, fizjoterapeuta, psychiatria**,
- Specjalistyczne Centrum Stomatologii – Elżbieta Dembowska Szczecin – **lekarz dentysta**,
- Szpital na Wyspie Żary – **położniczo-ginekologiczna, neonatologia, i intensywna terapia noworodka, chirurgia ogólna, anestezjologia i intensywna terapia**,
- Zachodnie Centrum Medyczne Krosno Odrzańskie – **psychiatria, choroby wewnętrzne, reumatologia, gastroenterologia**.

Ponadto WSzW pomaga kształcić **techników laboratoryjnych**. 23 maja 2022 r. Prezes WSzW podpisał porozumienie z rektorem Akademii im. Jakuba z Paradyża. Uczelnia przygotowuje się do uruchomienia w 2023 r. nowego kierunku – **medycyny analitycznej**.

Dla studentów V i VI roku kierunków lekarskich Uniwersytetu Zielonogórskiego zorganizowano dni otwarte dotyczące możliwości odbycia stażu w szpitalu. Wprowadzono dodatkowe wsparcie finansowe dla rezydentów wybranych specjalizacji, którzy po rezydenturze będą pracować w WSzW. Kliniczny Zakład Medycyny Nuklearnej zachęcał rezydentów do zrobienia specjalizacji z medycyny nuklearnej. Gorzowski Zakład posiada status kliniki Collegium Medicum Uniwersytetu Zielonogórskiego, lekarze rezydenci mogą brać udział w projektach badawczych i pozyskiwaniu grantów. Rezydenci, którzy zdecydują się na specjalizację w gorzowskim szpitalu, większość wymaganych stażów będą mogli zrealizować na miejscu.

W Gorzowie Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego „Medyk” kształci od lat kadrę medyczną. Od 1 września 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. realizowało naukę 45 słuchaczy w następujących zawodach:

- Opiekun medyczny: 14 osób,
- Technik elektroradiolog: 1 osoba,
- Technik farmaceutyczny: 10 osób,
- Technik sterylizacji medycznej: 20 osób.

Akademia im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim (AJP) utworzyła w 2020 r. kierunek pielęgniarstwo. Wówczas uczelnia otrzymała 1 mln zł dotacji z budżetu województwa lubuskiego na ten cel. Podjęto decyzję o utworzeniu **Wydziału Nauk o Zdrowiu**. W 2022 r. AJP posiadało w swojej ofercie takie kierunki, jak:

- pielęgniarstwo (116 studentów* – studia stacjonarne),
- pielęgniarstwo pomostowe (22 studentów* – studia niestacjonarne),
- ratownictwo medyczne (88 studentów* - studia stacjonarne)

[*dane na dzień 31 grudnia 2022 r.]

W ramach dotacji celowej zawartej w 2022 r. pomiędzy Miastem Gorzów Wielkopolski a AJP na pomoc finansową w prowadzeniu działań o charakterze naukowym i dydaktycznym, w tym podniesienia jakości i poziomu kształcenia, wyposażono Pracownię Umiejętności Pielęgniarskich w niezbędny sprzęt do prowadzenia zajęć dydaktycznych i praktycznych.

Działanie 9. Prowadzenie działań służących podnoszeniu świadomości zdrowotnej społeczeństwa oraz promocji zdrowego stylu życia.

Wydział Promocji i Informacji podaje, że w okresie sprawozdawczym miały miejsce następujące działania:

- realizacja oraz premiera mapy rowerowej (marzec 2022 r.),
- promocja ścieżek rowerowych i roweru, jako alternatywnego środka do komunikacji,
- współpraca Wydziału Promocji i Informacji z Wydziałem Sportu przy realizacji projektu „Rowerowa Stolica Polski”,

- współpraca z Wydziału Sportu i Wydziału Dróg przy organizacji mas rowerowych,
- współpraca Wydziału Promocji i Informacji z Gorzowskim Rynkiem Hurtowym przy realizacji zadań, związanych promocją zdrowego żywienia, kupowania lokalnych i regionalnych produktów. itp.

Wydział Spraw Społecznych informuje, że w ramach profilaktyki i promocji zdrowia w 2021 r. Miasto Gorzów Wielkopolski:

- przyłączyło się do promocji Narodowego Programu Profilaktyka 40 plus - umieszczono informację o Programie na stronie internetowej Miasta oraz wydrukowano i rozwieszono plakaty o programie w budynkach Urzędu Miasta;
- przyłączyło się do kolejnej edycji ogólnopolskiego programu profilaktyki czerniaka w gorzowskich szkołach. Projekt miał na celu zwiększenie świadomości społecznej uczniów gorzowskich szkół na temat nowotworu czerniaka;
- wzięło udział w ogólnopolskim programie profilaktyki czerniaka w pierwszej edycji dla pracowników – rozesłano otrzymane materiały na temat raka czerniaka wszystkim pracownikom oraz umieszczono filmik edukacyjny na portalu wewnętrznym UM;
- promowało instytucję Centrów Zdrowia Psychicznego w budynkach Urzędu Miasta oraz jednostkach kultury i pomocy społecznej poprzez wydruk i rozmieszczenie plakatów otrzymanych od Rzecznika Praw Pacjenta;
- przyłączyło się do kampanii „Złoty wrzesień” poprzez zamieszczenie informacji na stronie Miasta oraz w mediach społecznościowych Miasta materiałów na temat nowotworów dziecięcych w celu zwiększenia świadomości społecznej.

W 2021 r. Miasto udzieliło dotacji w kwocie 160.000,00 zł na pomoc osobom ciężko chorym poprzez dofinansowanie zadania udzielania pomocy osobom z chorobą nowotworową i sprawowania nad nimi opieki przez Hospicjum Św. Kamila w Gorzowie Wielkopolski. Wsparciem zostało objętych 245 osób.

Ponadto dofinansowało działalność dwóch ośrodków terapeutycznych – Ośrodka Terapeutycznego „Szansa” oraz Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień „Monar”. Obie placówki otrzymały środki finansowe w wysokości po 50.000,00 zł z przeznaczeniem na realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików. W terapii finansowanej ze środków Miasta wzięło udział 175 osób.

W ramach profilaktyki i promocji zdrowia w 2022 r. Miasto:

- opracowało „Informator Zdrowia Psychicznego Dzieci i Młodzieży”. Materiał przeznaczony jest dla rodziców, opiekunów, pedagogów, nauczycieli, dzieci i młodzieży. Zawiera wykaz niepokojących zachowań, czy objawów, „apteczkę” pierwszej pomocy dla rodzica/opiekuna, podpowiedź jak dbać o zdrowie psychiczne oraz wykaz jednostek udzielających wsparcia dla dzieci i młodzieży oraz rodziców/opiekunów. Zlecono wydruk informatora w ilości 7000 egzemplarzy, które rozdysponowano w gorzowskich szkołach i podmiotach działających w sferze zdrowia psychicznego;

- przyłączyło się do festynu pt. „40 lat minęło”, podczas którego umożliwiono mieszkańcom miasta skorzystanie z badań profilaktycznych w mammobusie i słuchobusie oraz oddawanie krwi w krwiobusie;
- przyłączyło się do kolejnej edycji ogólnopolskiego programu profilaktyki czerniaka w gorzowskich szkołach. Projekt miał na celu zwiększenie świadomości społecznej uczniów gorzowskich szkół na temat nowotworu czerniaka;
- promowało obowiązkowe szczepienia ochronne w gorzowskich placówkach opiekuńczych. Przygotowano plakat z informacjami dla rodziców na temat szczepień ochronnych, rozesłano materiał do żłobków publicznych i niepublicznych, klubów dziecięcych i dziennych opiekunów z prośbą o zamieszczenie na stronach internetowych, mediach społecznościowych oraz tablicach ogłoszeń;

Prezydent Miasta objął honorowym patronatem obchody Światowego Dnia Rzucania Palenia.

W 2022 r. Miasto przekazało 1 milion zł w formie dotacji celowej dla Województwa Lubuskiego z przeznaczeniem na rozbudowę Wielospecjalistycznego Szpitala Wojewódzkiego w Gorzowie Wielkopolskim. Udzielono także dotacji Stowarzyszeniu Hospicjum Św. Kamila w Gorzowie Wielkopolskim w wysokości 170.000,00 zł na pomoc osobom ciężko chorym poprzez dofinansowanie zadania pn. „Udzielanie pomocy osobom z chorobą nowotworową i sprawowanie nad nimi opieki”. Wsparciem zostało objętych 219 osób. Ponadto Miasto dofinansowało działalność dwóch ośrodków terapeutycznych – Ośrodka Terapeutycznego „Szansa” oraz Poradni Profilaktyki, Leczenia i Terapii Uzależnień „Monar”. Obie placówki otrzymały środki finansowe w wysokości po 50 000 zł z przeznaczeniem na realizację programów terapeutycznych dla osób uzależnionych od alkoholu, środków psychoaktywnych, współuzależnionych oraz Dorosłych Dzieci Alkoholików. W terapii finansowanej ze środków Miasta w 2022 r. wzięło udział 211 osób.

Wydział Edukacji podaje, że w gorzowskich szkołach realizowane były działania ukierunkowane na promowanie zdrowego stylu życia, w tym mające na celu przeciwdziałanie zachowaniom ryzykownym (alkohol, narkotyki, dopalacze). Działania kierowane były przede wszystkim do uczniów, ale część przeznaczona była także dla rodziców, a także dla społeczności lokalnej. W ramach działań profilaktycznych przeprowadzono jednorazowe prelekcje i pogadanki, którymi objęto 11 178 uczestników.

Były one prowadzone przez nauczycieli, specjalistów, a także przez funkcjonariuszy służb mundurowych (np. policja, straż miejska). Uczniowie uczestniczyli w spektaklach profilaktycznych (3 164 osób), w festynach i innych imprezach plenerowych (7 065 uczestników), imprezach sportowych, takich jak turnieje, wyścigi, olimpiady (6 531 uczestników), a także w konkursach plastycznych, literackich i muzycznych (1 447 uczestników). Przeprowadzono szkolenia i warsztaty dla rodziców z zakresu profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży (2 071 uczestników), szkolenia i warsztaty dla nauczycieli oraz wychowawców w obszarze profilaktyki zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży (875 uczestników).

Wydział Sportu wspiera inicjatywy klubów sportowych poprzez dofinansowanie ich działalności w corocznych konkursach z zakresu wspierania i upowszechniania kultury fizycznej.

Jednym z elementów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych jest dofinansowywanie przez Miasto klubów sportowych realizujących autorskie programy profilaktyczne. Wykaz organizacji sportowych realizujących w 2022 r. zadania z zakresu przeciwdziałania alkoholizmowi znajduje się poniżej:

	Podmiot dotowany	Dyscyplina sportowa	Kwota (zł)
1.	Klub Piłkarski Progres	Piłka nożna	36.000,00
2.	Uczniowski Klub Sportowy Miś	Piłka ręczna	29.000,00
3.	Klub Szachowy Stilon	Szachy	25.000,00
4.	Klub Sportowy G'Power	Kajakarstwo	44.000,00
5.	Fundacja Sporty Walki	Sporty walki	24.000,00
6.	Młodzieżowy Klub Koszykówki Basket	Koszykówka	20.000,00
7.	Klub Sportowy Bulldog	Kickboxing	17.000,00
8.	AZS AJP	Koszykówka	130.000,00
9.	LUKS Junior Różanki	Piłka nożna	3.000,00
10.	Klub Sportowy Orłęta	Kolarstwo, łucznictwo	55.000,00
11.	MKP Słowianka	Pływanie	130.000,00
12.	Gorzowski Szkolny Związek Sportowy	Siatkówka	15.000,00
13.	Stowarzyszenie Karnin	Piłka nożna	36.000,00
14.	GKPW-59	Piłka wodna	60.000,00
15.	Klub Sportowy Alfa	Piłka wodna	65.000,00
16.	Uczniowski Klub Sportowy Chemik	Piłka nożna	43.000,00
17.	Gorzowski Klub Sportowy Gorzovia	Tenis stołowy	25.000,00
18.	Liga Obrony Kraju	Strzelectwo sportowe	14.500,00
19.	Gorzowskie Stowarzyszenie Sportu i Rekreacji	Sporty walki	30.000,00
20.	Uniwersytet Trzeciego Wieku	Rekreacja ruchowa	23.000,00
21.	Warta Gorzów	Piłka nożna	82.000,00
22.	ZKS Stilon	Piłka nożna	88.000,00
23.	Akademia Cheerleaders	Cheerliding	15.000,00
24.	ALKS AJP	Lekkoatletyka	80.000,00
25.	Kobiecty Klub Piłkarski Warta Gorzów	Piłka nożna	15.000,00
26.	Klub Sportowy Admira	Kajakarstwo	53.000,00
27.	Kangoo Basket	Koszykówka	60.000,00
28.	AZS-AWF	wioślarstwo, kajakarstwo, judo, sumo, lekkoatletyka, gimnastyka artystyczna	235.000,00
29.	Bokserki Klub Sportowy Orkan	Boks	43.000,00
30.	Parafialny Uczniowski Klub Sportowy Maksymilian	Piłka nożna	42.000,00
31.	Uczniowski Klub Sportowy Set	Siatkówka	25.000,00
32.	Ambasadorowie Praw Człowieka	Sport niepełnosprawnych	10.000,00
33.	Młodzieżowy Uczniowski Klub Sportowy Stilon	Piłka nożna, piłka siatkowa	29.500,00
34.	Uczniowski Klub Sportowy Mieszko	Sumo	7.500,00
35.	Klub Sportowy Atak	Siatkówka	27.000,00
36.	Klub Sportowy Iskra	Piłka nożna	7.000,00
37.	Gorzowski Klub Golfowy	Golf	10.000,00
38.	Fundacja Pozytywka	Rekreacja ruchowa	10.000,00

39.	AP Stal Gorzów	Piłka nożna	15.000,00
40.	SFA Grizzlies	Futbol amerykański	10.000,00
41.	KS Kłodawka	Brydż sportowy	10.000,00
42.	Stowarzyszenie Taneczne Parkieciarnia	Taniec	9.000,00
43.	Polskie Towarzystwo Zapobiegania Narkomanii	Rekreacja ruchowa	22.500,00
44.	Stowarzyszenie Rodziców i Opiekunów Dzieci Niepełnosprawnych Tacy Sami	Rekreacja ruchowa	8.000,00
	Ogółem		1.740.000,00

W ramach przyznaných środków na profilaktykę przeciwdziałania alkoholizmowi ww. stowarzyszenia realizowały głównie zadania jako zajęcia sportowe dla dzieci. Dotacje na realizację tych zadań otrzymywały kluby sportowe, które prowadziły zajęcia sportowe dla swoich młodych zawodników. Zajęcia te – jako trening sportowy - charakteryzowały się ukierunkowanymi akcentami dotyczącymi negatywnych skutków różnego rodzaju uzależnień.

Wspólnie z Wydziałem Edukacji i CSR Słowianka, Wydział Sportu realizuje program Powszechnej Nauki Pływania dla uczniów klas drugich szkół podstawowych, w których corocznie udział bierze ponad 1000 dzieci.

Ponadto Wydział Sportu współorganizował różnego typu działania sportowe i rekreacyjne, takie jak:

- rywalizacja o „**puchar Rowerowej Stolicy Polski**”. To ogólnopolski projekt, którego pomysłodawcą i organizatorem jest Bydgoszcz. Polega na organizacji rywalizacji rowerowej między miastami prezydenckimi w oparciu o dedykowaną akcją bezpłatną aplikację mobilną, stworzoną z inicjatywy miasta. W 2021 r. rywalizacja odbyła się w czerwcu. Gorzów Wielkopolski zajął V miejsce w klasyfikacji ogólnej oraz I wśród miast powyżej 100 000 mieszkańców. W rywalizacji wzięło udział 3265 rowerzystów. W 2022 r. - IV miejsce w klasyfikacji ogólnej oraz I wśród miast powyżej 100 000 mieszkańców. Dla Gorzowa „kilometry” kręciło 3394 rowerzystów. Akcja motywuje mieszkańców do zdrowej i sportowej rywalizacji oraz wspólnej zabawy, propagującej aktywny tryb życia;
- „**Wakacyjne Granie**” (cykl zajęć sportowych dla dorosłych i nie tylko w okresie od końca czerwca do końca sierpnia). W 2021 r. odbyła się I edycja, podczas której Miasto współpracowało tylko z ZKS Stilon. W kolejnej edycji w 2022 r. do ZKS Stilon dołączył Kangoo Basket i KS Kukula. Ideą akcji jest aktywizacja dorosłych mieszkańców miasta i przekonanie ich do aktywności sportowej oraz szerzenie oferty dla osób, które uprawiają już sport, ale nie zawsze mają do dyspozycji infrastrukturę w postaci boiska, piłki czy też opieki trenera.

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna, koordynowała i nadzorowała działalność oświatowo-zdrowotną, w celu kształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych. Jej działania prozdrowotne w 2022 r. dotyczyły:

- profilaktyki uzależnień, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowotnych następstw palenia tytoniu oraz zażywania środków zastępczych, tzw. „dopalaczy”,
- profilaktyki nadwagi i otyłości poprzez promowanie zbilansowanej diety i aktywności fizycznej,

- zapobiegania nowotworom,
- profilaktyki chorób zakaźnych,
- zachowań zdrowotnych kobiet w ciąży.

Organizowano i nadzorowano działalność oświatowo-zdrowotną w placówkach nauczania i wychowania, placówkach służby zdrowia, placówkach wypoczynkowych dzieci i młodzieży, współpracowano z instytucjami i organizacjami, środkami masowego przekazu. Udzielano porad i informacji w zakresie zapobiegania i eliminowania negatywnego wpływu czynników i zjawisk fizycznych, chemicznych i biologicznych na zdrowie. Prowadzono narady i szkolenia dla pracowników ochrony zdrowia, przedstawicieli organizacji społecznych i stowarzyszeń w zakresie metodyki oświaty zdrowotnej i działań na rzecz promocji zdrowia. Prowadzono edukację zdrowotną wśród dzieci i młodzieży. Działalnością oświatowo – zdrowotną objęto podmioty lecznicze oraz placówki nauczania i wychowania. W tym celu przeprowadzono 115 wizytacji, 158 narad, udzielono 219 porad metodycznych oraz 199 zajęć edukacyjnych (warsztaty, prelekcje, wykłady, szkolenia) dla 3124 dzieci i młodzieży szkolnej oraz kadry pedagogicznej.

Edukacją bezpośrednią objęto społeczność lokalną liczącą ok. 5500 osób (z uwzględnieniem dzieci i młodzieży szkolnej oraz ich rodziców bądź opiekunów). Placówki edukacyjne uczestniczyły w realizacji programów:

- „Trzymaj Formę” – 6 placówek,
- „Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS” – 5 placówek,
- „Czyste powietrze wokół nas” – 7 placówek,
- „Bieg po zdrowie” – 4 placówki,
- „ARS, czyli jak dbać o miłość?” – 2 placówki,
- „Wojewódzki Program Profilaktyki Nowotworów” – 10 placówek,
- „Wojewódzki Program Profilaktyki Wszawicy” – 20 placówek,
- „Skąd się bierze żywność ekologiczna” – 11 placówek,

W ramach współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. przeprowadzono 7 „Patroli Zdrowia” skierowanych do sprzedawców osiedlowych sklepów spożywczo-monopolowych osiedli Staszica, Zawarcie, Górczyn, Manhattan w Gorzowie Wlkp. oraz ich klientów. Ich głównym celem było edukowanie pracowników oraz właścicieli sklepów spożywczo – monopolowych w aspekcie konsekwencji prawnych i moralnych wynikających ze sprzedaży alkoholu osobom niepełnoletnim. Dystrybuowano również materiały edukacyjne zawierające podstawowe informacje dotyczące szkodliwości zdrowotnych wynikających z zażywania środków odurzających nieznanego pochodzenia tzw. „dopalaczy”.

W ramach lokalnych kampanii edukacyjnych, podczas trwających wypoczynków letniego i zimowego, we współpracy z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. wśród uczestników wypoczynku letniego/ zimowego przeprowadzono 66 prelekcji, których elementem była edukacja w zakresie skutków zdrowotnych wynikających z zażywania substancji psychoaktywnych. Dystrybuowano tematyczne materiały edukacyjne.

Dodatkowo na stronie internetowej oraz portalu społecznościowym Facebook, na bieżąco opracowywano prezentacje multimedialne, opracowywano ulotki informacyjno – edukacyjne, dystrybuowano materiały edukacyjne, zamieszczano komunikaty dotyczące m.in. kształtowania nawyków zdrowego odżywiania i aktywnego stylu życia, zasad dbania o czystość i higienę osobistą, edukacji antytytoniowej, antyalkoholowej, promocji szczepień, rozpowszechniania wiedzy o przyczynach i zapobiegania chorobom nowotworowym.

PSSE brała udział m.in. w następujących wydarzeniach: Kampania edukacyjna „Światowy Dzień Bez Tytoniu”, V Gorzowski Tydzień Seniora, czy Światowy Dzień Walki z Otyłością.

Gorzowska Filia Akademii Wychowania Fizycznego w Poznaniu w maju 2022 r. była inicjatorem i organizatorem eventu pod nazwą **Festiwal Zdrowia i Aktywność z AWF**, który odbył się w galerii Askana. W ramach wydarzenia, mieszkańcy miasta mogli skorzystać z bezpłatnych badań i porad dietetycznych, fizjoterapeutycznych, zdrowotnych. Wykonane zostały badania składu ciała, siły mięśniowej, czasu reakcji. Prowadzono konsultacje fizjoterapeutyczne. Dodatkową atrakcją były animacje sportowe dla dzieci oraz pokazy akrobatyczne zawodniczek AZS AWF, które przyciągnęły młodych odbiorców i promowały aktywność wśród dzieci i młodzieży. Wydarzenie miało na celu promowanie zdrowego i aktywnego stylu życia wśród mieszkańców miasta i spotkało się z pozytywnym odbiorem.

Znaczącym projektem, wpływającym na upowszechnianie nauki i promocję zdrowia jest organizowany cyklicznie od 2017 roku **Gorzowski Festiwal Nauki z AWF**. W ramach festiwalu organizowane są wykłady z wybitnymi naukowcami, warsztaty w laboratoriach i wystawy. Festiwal skupia się na naukach o kulturze fizycznej i naukach o zdrowiu, podejmując między innymi zagadnienia z genetyki, biochemii, anatomii, fizjologii, biomechaniki, fizjoterapii, warsztaty dietetyczne i pokazy kulinarne. Na każdy festiwal dociera ponad tysiąc osób – młodzieży, nauczycieli i wszystkich pasjonatów nauki z naszego regionu. Ostatni Festiwal Nauki z AWF odbył się 22 listopada 2022r. W wydarzeniu udział wzięło ponad 1000 osób. Pracownicy naukowcy AWF zaprosili uczestników do udziału w 19 warsztatach: biologicznych, chemicznych, fizycznych, dietetycznych, fizjoterapeutycznych i sportowych. Młodzież eksperymentowała, przygotowywała zdrowe koktajle, ćwiczyła, badała refleks i siłę, brała udział w quizach, konkursach, doświadczeniach sensorycznych, chemicznych, oglądała preparaty mikroskopowe, trenowała pamięć, odkrywała funkcjonowanie mózgu i układu pokarmowego. Na podnoszenie świadomości zdrowotnej wpłynęła również **kampania pod hasłem „Żyj pełnią życia bez energetyka”** współorganizowana z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wielkopolskim. W ramach kampanii odbyła się konferencja prasowa na temat szkodliwości spożywania napojów energetycznych przez dzieci i młodzież. Zorganizowano konkurs oraz spotkania w szkołach, a w listopadzie 2022 r. w AWF odbył się wykład dla 250 uczniów szkół ponadpodstawowych.

Co roku gorzowska Filia AWF bierze udział w **Pikniku Zdrowia i Profilaktyki** organizowanym w gorzowskim Parku Róż. W czerwcu 2022 r., AWF aktywnie wpierał uczestników pikniku, zapraszając

na pomiary składu ciała wraz z umówieniem wyników, konsultacje z ekspertami, masaże i porady fizjoterapeutyczne.

Działanie 10. Prowadzenie działań profilaktyki zdrowotnej wspierającej dzietność.

Wydział Spraw Społecznych podaje, że od sierpnia 2021 r. Miasto realizuje program polityki zdrowotnej pt. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – in vitro dla mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego w latach 2021-2024”, przyjętego uchwałą Nr XXXV/615/2021 Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego z 31 marca 2021 r. Bezpośrednim realizatorem programu jest Klinika InviMed – Europejskie Centrum Macierzyństwa w Poznaniu, wyłoniona w lipcu 2021 r. w otwartym konkursie ofert. W ramach przedmiotowego programu w 2021 r.:

- 18 par przesłało zgłoszenie do Kliniki z informacją o chęci wzięcia udziału w Programie;
- 10 par przeszło kwalifikację medyczną i złożyło wnioski do Urzędu Miasta o przyznanie dofinansowania;
- 10 parom Urząd Miasta przyznał dofinansowanie;
- 3 pary z uwagi na krótki okres do końca roku kalendarzowego zrezygnowały z dofinansowania, pisząc oficjalne pismo do kliniki i zaznaczając że przystąpią do programu w 2022 r.;
- 7 par zostało objętych leczeniem w ramach przedmiotowego programu;
- 1 para pozostała bez kontaktu z kliniką oraz Urzędem Miasta;
- ostatecznie 6 par poddano procedurze zapłodnienia pozaustrojowego, z czego 1 para skorzystała z transferu w cyklu świeżym, 2 pary skorzystały z transferu mrożonego oraz 3 pary nie podeszły do transferu w ogólnie z uwagi na różne czynniki medyczne;
- łącznie w ramach procedury zapłodnienia pozaustrojowego wyhodowano 13 zarodków, a do transferu użyto 4 zarodki;
- potwierdzono 1 ciążę z procedur przeprowadzonych w 2021 r.

W ramach programu w 2022 r.:

- 53 pary przesłały zgłoszenie do Kliniki z informacją o zainteresowaniu udziałem w Programie;
- 19 par przeszło kwalifikację medyczną i złożyło wnioski do Urzędu Miasta o przyznanie dofinansowania;
- 19 parom Urząd Miasta przyznał dofinansowanie;
- 1 para zrezygnowała z dofinansowania, składając oficjalne pismo do kliniki i zaznaczając że przystąpi do programu w roku 2023;
- 18 par zostało objętych leczeniem w ramach przedmiotowego programu;
- w ramach wykonanych procedur realizator potwierdził 8 kolejnych ciąż, w tym 2 bliźniacze;
- urodziło się pierwsze dziecko z procedur przeprowadzonych w 2021 r.

Od początku trwania programu do końca 2022 r. potwierdzonych zostało 10 ciąż. W 2021 r. oraz 2022 r. Miasto na program polityki zdrowotnej pt. „Leczenie niepłodności metodą zapłodnienia pozaustrojowego – in vitro dla mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego w latach 2021-2024” wydatkowało kwotę 104.200,00 zł brutto.

Priorytet 1.3. Rozwinięta oferta czasu wolnego.

Działanie 1. Rozwijanie propozycji spędzania czasu wolnego, w szczególności dzieci, młodzieży i seniorów, wykorzystujących zróżnicowaną ofertę kulturalną, sportową i rekreacyjną oraz atuty otoczenia miasta – we współpracy z mieszkańcami miasta i podmiotami działającymi w ww. obszarach, w tym w ujęciu transgranicznym.

Wydział Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji kontynuował prowadzenie miejskiego fanpage'a „Przystań na konsultacje”, na którym przybliżano atrakcyjne miejsca w mieście i propozycje na spędzanie w nim wolnego czasu. W maju 2022 r. zorganizowano **Majówkę w Parku Wiosny Ludów**. Oprócz animacji dla dzieci przygotowano quiz wiedzy o parku, interaktywny spektakl edukacyjny, wystawę fotograficzną oraz punkt informacji o projekcie rewitalizacji Parku Wiosny Ludów.

Wydział Kultury w 2021 r. w związku z uruchomieniem odświeżonej strony internetowej Miasta – gorzow.pl, opracował nową zakładkę pn. **EDUKACJA KULTURALNA**. Zakładka znajduje się w podstronie KULTURA i zawiera aktualną ofertę edukacyjną, spędzania czasu wolnego, przygotowaną przez instytucje kultury w Gorzowie i przeznaczoną dla dzieci, młodzieży a także dorosłych z bezpośrednimi linkami przekierowującymi na strony instytucji kultury <https://um.gorzow.pl/edukacja-kulturalna.html>. Znajdują się tam m.in. informacje dotyczące bieżącej oferty zajęć w instytucjach kultury, sposobach zapisu, częstotliwości zajęć oraz o odpłatnościach. Oferta obejmuje zajęcia m.in. plastyczne (koło rękodzieła artystycznego, warsztaty ceramiczne, zajęcia plastyczne, kurs akwareli dla dorosłych - Miejskie Centrum Kultury, Młodzieżowy Dom Kultury), muzyczne - działalność zespołów artystycznych: *Zespół Tańca Aluzja*, *Zespół Artystyczny Buziaki*, *Zespół Tańca Ludowego Mali Gorzowiaczy* w Młodzieżowym Domu Kultury, chóry: *Cantabile*, *Cantare*, *Wrzosa* oraz *Gorzowska Orkiestra Dęta* i *Zespół Tańca Ludowego Gorzowiaczy* w Miejskim Centrum Kultury. W CEA - Filharmonii Gorzowskiej odbywają się zajęcia dla najmłodszych pn. *Muzyczne raczkowanie*, *Filharmonia juniora* oraz *Akademia Muzyki*. Natomiast Miejski Ośrodek Sztuki oferuje zajęcia dla dzieci i młodzieży pn. *Karuzela sztuki*, *Twórcze cudaki*, *Młodzieżowa Akademia Filmu*.

Miasto oferowało również bogatą ofertę kulturalną w ramach spędzenia czasu wolnego podczas wakacji i ferii. W instytucjach kultury organizowane były zajęcia zarówno płatne, jak i bezpłatne m.in.: *Sztukowanki*, *Wakacje i imaginacje* (Miejski Ośrodek Sztuki), *Jazda Cooltura* (Miejskie Centrum Kultury), *Wakacje z Muzami* (Muzeum Lubuskie), zajęcia kulturalno - edukacyjne w filiach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej. Dla dorosłych mieszkańców miasta, instytucje oferowały bezpłatne, liczne koncerty i wydarzenia w przestrzeni miejskiej np. w ramach cyklu Dobry **Wieczór Gorzów** z koncertami na Starym Rynku, **Pikniki Chopinowskie** na Placu Sztuk przy Filharmonii Gorzowskiej, czy spektakle i koncerty na **Scenie Letniej Teatru im. J. Osterwy**. Dla młodzieży przygotowano WARTOWNIĘ – bezpłatne koncerty muzyki elektronicznej, hiphopowej i alternatywnej na żywo, a także zajęcia i warsztaty kreatywności.

Wydział Sportu współfinansował działalność blisko 60 podmiotów oferujących zajęcia z zakresu sportu i rekreacji, szczególnie wśród dzieci i młodzieży. Ponadto Wydział Sportu współorganizuje różnego typu działania sportowe i rekreacyjne, takie jak rywalizacja o puchar Rowerowej Stolicy Polski, czy

Wakacyjne Granie. Warto również podkreślić działania Ośrodka Sportu i Rekreacji, który organizuje liczne zajęcia, czy rywalizacje sportowe dla mieszkańców, takie jak Grand Prix Gorzowa w siatkówce plażowej, Bieg Nadwarciańska Dycha, czy wyścigi rowerowe na stadionie żużlowym.

Ponadto w ramach swojej działalności Ośrodek Sportu i Rekreacji w 2021 r. zorganizował dla mieszkańców Gorzowa i okolic, następujące imprezy: Mini Euro 2021, 39 Bieg Słowiański, Turniej lata o Puchar Prezydenta Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w piłce nożnej, Cykl turniejów koszykówki ulicznej 3x3, Dobry Wieczór Gorzów, Bieg Trzech Jezior, Wartownia, Międzynarodowa Wystawa Psów Rasowych, Krajowa Wystawa Psów Rasowych, Turniej Koszykówki 3x3 z okazji Święta Niepodległości, Jarmark Bożonarodzeniowy.

W 2022 r. były to:

- Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
- Ferie Zimowe z Radiem ZET,
- Olimpiada Specjalna,
- Rozpoczęcie Sezonu Motocyklowego,
- Wymień Odpady Na Kulturalne Wypadki,
- Misterium Męki Pańskiej,
- Turniej Eliminacyjny Gorzów Cup,
- Triathlon,
- Turniej Gorzów Cup,
- Dobry Wieczór Gorzów,
- Bieg Trzech Jezior,
- Jubileusz 25-lecia pielgrzymki św. Jana Pawła II
- Festyn „40 lat minęło”
- Święto Policji
- Międzynarodowa Wystawa Psów
- Memoriał Marka Cholawo
- 40 rocznica Gorzowskiego Sierpnia 1982
- *Cykl wydarzeń „Wakacje z OSiRem”*
- *Turniej piłki nożnej „Pożegnanie Lata”*
- *Nocny Szlak Kulinarny*
- *Grand Prix Lata turniej siatkówki plażowej*
- *Nordic Walking edycja jesienna*
- *Strefa Kibica na bulwarze zachodnim podczas Finału Mistrzostw Polski na żużlu*
- *Zakończenie sezonu motocyklowego*
- *Czwartki Lekkoatletyczne – edycja jesienna*
- *Turniej Koszykówki 3x3 z okazji Święta Niepodległości*
- *Święto Niepodległości*
- *Mistrzostwa Polski w Break Dance*
- *Mikołajkowa Zumba*
- *Nordic Walking – edycja zimowa*
- *Jarmark Bożonarodzeniowy*

Działanie 2. Wzmacnianie i promowanie marek kulturalnych miasta.

W celu wzmocnienia i promowania marek kulturalnych, w okresie sprawozdawczym odbyły się następujące wydarzenia w mieście:

Dobry Wieczór Gorzów – druga edycja cyklu, organizatorem jest Miejskie Centrum Kultury, wydarzenie trwało we wszystkie weekendy od czerwca do września 2022 r. Łącznie wystąpiło ponad 600 artystów w ponad 120 wydarzeniach kulturalnych.

Nocny Szlak Kulturalny – w 2022 r. kilkudziesięciu artystów, animatorów zaprosiło mieszkańców na wystawy, koncerty, spektakle i happeningi organizowane w 42 punktach.

Festiwal Teatrów Ogródkowych – Scena Letnia – wydarzenie odbywające się w weekendy w lipcu każdego roku, w Teatrze im. J. Osterwy. W 2022 r. do udziału zaproszono artystów, którzy gościli w minionych latach na scenie: Daniel Olbrychski, Andrzej Seweryn, Krzysztof Daukszewicz, Tomasz Stockinger, Andrzej Poniedziałki, Ewa Kuklińska czy Artur Barciś. Łącznie w trakcie festiwalu odbyło się 18 wydarzeń.

Pikniki Chopinowskie – inicjatywa Centrum Edukacji Artystycznej – Filharmonii Gorzowskiej; w 2022 r. w okresie lipiec – sierpień odbyło się 8 recitali fortepianowych z udziałem młodych pianistów. Cykl został zrealizowany na placu Sztuk, przed budynkiem filharmonii już po raz szósty. We wskazanym roku z recitalem wystąpił m.in. znakomity polski pianista Paweł Wakarecy.

Festiwal Muzyki Współczesnej im. Wojciecha Kilara – dziewiąta edycja festiwalu odbyła się w dniach 7 – 21 października 2022 r., jest kontynuacją podjętej przez Filharmonię Gorzowską w 2013 r. inicjatywy artystycznej będącej pierwszym w regionie lubuskim festiwalem popularyzującym muzykę XX i XXI wieku w jej bardzo szerokim spektrum. Wydarzeniem szczególnym tej edycji był koncert finałowy *Ślad ocalony*, podczas którego odbyło się koncertowe prawykonanie zapomnianej muzyki filmowej Artura Malawskiego i Romana Palestra napisanej do filmu Jerzego Zarzyckiego *Robinson warszawski/Miasto nieujarzmione*; koncertowi towarzyszył pokaz filmu *Miasto nieujarzmione*, który odbył się w przeddzień koncertu, w Kinie 60 Krzesel Miejskiego Ośrodka Sztuki.

Międzynarodowe Spotkania Zespołów Cygańskich Romane Dyvesa - w 2022 r. odbyła się 34. edycja spotkań. Wydarzenie umożliwiło nawiązanie i rozwijanie międzynarodowych kontaktów i działań w dziedzinie kultury, realizując ideę ponadnarodowej wymiany artystów oraz udostępniania romskiej kultury jak najszerszej publiczności, za sprawą realizacji w formie online oraz retransmisji festiwalu w TVP 2.

Gorzów blisko świąt – to kampania realizowana od 2015 r. wspólnie z miejskimi instytucjami kultury i sportu, spółkami i organizacjami pozarządowymi przez; w 2022 r. od 1 grudnia rozpoczęły się w teatrze „Mikołajkowe spotkania baśniowe”. Odbyły się wydarzenia plenerowe takie jak: „Spacer śladami św. Mikołaja” (szlakiem fortów antynapoleońskich, które zostały zbudowane 200 lat temu), „Mikołajkowy spływ wzdłuż Kłodawki”, darmowy „Świąteczny Tramwaj”, „Okno św. Mikołaja” - odbiór od Mikołaja nagród w świątecznym facebookowym konkursie w oknie kamienicy dawnego „Lamusa”. 6 grudnia - udekorowanie miejskiej choinki na Starym Rynku przez gorzowskie przedszkolaki.

Odbył się Gorzowski Targ Bożonarodzeniowy (20 stoisk handlowych ze świątecznymi produktami, a także „zimowa strefa selfie” z czterema instalacjami świetlnymi, gdzie 16 i 17 grudnia pojawił się Mikołaj. 16 grudnia na ryneczku przy Jerzego odbyło się gotowanie „barszczu po gorzowsku” – organizator Gorzowski Rynek Hurtowy. W parku Kopernika 17 grudnia odbył się 5km „Bieg gwiazdkowy”. Finał kampanii „Gorzów blisko świąt” to koncert Gorzowskiej Orkiestry Dętej i zespołu Nowonarodzeni w gorzowskiej katedrze w drugi dzień świąt Bożego Narodzenia, 26 grudnia.

Nagrody Kulturalne prezydenta miasta - nagroda przyznawana jest we wszystkich dziedzinach kultury i sztuki, zarówno za osiągnięcia artystyczne, jak i sukcesy w organizacji kultury, upowszechnianiu jej wartości oraz edukacji kulturalnej związanej z Gorzowem Wlkp.

Laureaci otrzymują statuetki w kształcie motyla oraz nagrodę pieniężną. W 2022 r. otrzymali ją: poetka Beata Patrycja Klary Stachowiak i animatorka kultury Barbara Szreder.

Działanie 3. Przywracanie znaczenia i atrakcyjności centrum miasta poprzez nasycenie ofertą kulturalną.

Instytucje kultury, które w Gorzowie Wielkopolskim w większości zlokalizowane są w centrum miasta, w okresie letnim organizują wydarzenia poza murami swoich budynków, w plenerze. Od 14 lat w Gorzowie Wielkopolskim, Miejskie Centrum Kultury organizuje **Nocny Szlak Kulturalny**.

Odbywa się również II edycja cyklu **Dobry Wieczór Gorzów**, której organizatorem są Zjednoczone Siły Kultury, czyli instytucje kultury z Gorzowa, z Miejskim Centrum Kultury na czele. W ramach „Dobry Wieczór Gorzów” realizowane jest również wydarzenia pn. **Wartownia**.

Miejskie Centrum Kultury wraz z Miejskim Ośrodkiem Sztuki, jak co roku w lipcu organizuje plenerowe **Kino po zmroku**. Pokazy filmów odbywały się na polanie Parku Wiosny Ludów lub w przypadku niesprzyjającej pogody, w sali Miejskiego Centrum Kultury.

Filharmonia Gorzowska realizuje **Pikniki Chopinowskie** -plenerowe koncerty poświęcone m.in. muzyce Fryderyka Chopina. Koncerty odbywały się na Placu Sztuk przed budynkiem filharmonii. Mieszkańcy na leżakach, kocach i krzeselkach spędzali niedzielne popołudnia przy dźwiękach muzyki klasycznej.

W 2022 r. obchodzone było 20 lecie – „*Festiwalu Teatrów Ogródkowych*” nazywanych popularnie **Sceną Letnią**. Podczas lipcowych wieczorów można było obejrzeć i posłuchać spektakli lub koncertów muzycznych na scenie letniej gorzowskiego Teatru im. J. Osterwy, były to propozycje dla dorosłych i dla dzieci.

Miej czas na koncerty - kolejny cykl Miejskiego Centrum Kultury w Gorzowie, który w letnie miesiące gromadził widownię na koncertach gwiazd polskiej sceny muzycznej.

Działanie 4. Podnoszenie kompetencji mieszkańców do uczestnictwa w kulturze poprzez wspieranie i rozwijanie różnych form edukacji kulturalnej.

Instytucje kultury działające w Gorzowie Wielkopolskim oferują mieszkańcom miasta szereg zajęć w ramach edukacji kulturalnej, rozwijających i przygotowujących do uczestnictwa w kulturze. Filharmonia Gorzowska oferuje zajęcia muzyczne: „*Muzyczne raczkowanie*” - mini koncerty dla przyszłych mam oraz rodziców z dziećmi do 4 lat, realizowane w 2 grupach wiekowych; „*Filharmonia Juniors*” – cykl animacyjno-muzyczny adresowany do dzieci w wieku 4-6 lat; zajęcia realizowane są w kilkunastoosobowych grupach; „*Akademia Muzyki*” – cykl audycji muzycznych dla grup zorganizowanych adresowany do dzieci przedszkolnych i uczniów szkół podstawowych; „*Otwarte próby generalne IN_TOUCH*” – adresowane do młodzieży szkolnej i odbiorców indywidualnych; *Koncerty rodzinne* – cykl przygotowywany z myślą o najmłodszej publiczności, zachęca jednocześnie do odbioru muzyki klasycznej całe rodziny. Koncerty odbywały się raz w miesiącu, w niedzielę (część koncertów w 2021 r. było streamingowanych z powodu obostrzeń pandemicznych).

W Miejskim Ośrodku Sztuki w 2021 i 2022 r. odbywały się warsztaty pn: „KARUZELA”, „SZTUKO(S)TWORY”, „SZTUKowanie”, „SZTUKOwanki”, „Twórcze cudaki”. Odbywały się również zajęcia z dziećmi i młodzieżą pt. „Filmowa lekcja”, czy „Młodzieżowa Akademia Filmu”, łączące projekcje filmowe z dyskusjami, bądź warsztatami dotyczącymi historii czy teorii filmu oraz dyskusją nad emocjami po zakończonym seansie filmowym.

Jazz Club „Pod Filarami” nieprzerwanie od 36 lat organizuje zajęcia dla młodzieży z gorzowskich szkół podstawowych i średnich pn. „Mała Akademia Jazzu” (MAJ). MAJ wychowała już kilka pokoleń gorzowian, kształtując i przygotowując młodzież do świadomego uczestnictwa w kulturze.

Działanie 5. Realizacja programów edukacyjnych w czasie wakacji i ferii szkolnych.

W 2022 r. Wydział Edukacji zorganizował:

- zajęcia sportowo-rekreacyjne pod hasłem Ferie na Sportowo z MOS 2022, w ramach których odbywały się gry i zabawy, zajęcia opiekuńczo-wychowawcze, piłka nożna, koszykówka. Łącznie zrealizowano 100 godzin, a udział wzięło 85 osób,
- PÓŁKOLONIE – LATO W MIEŚCIE 2022, w ramach których odbywały się zajęcia z piłki nożnej dla chłopców i koszykówka dla dziewcząt. Zajęcia obejmowały 40 godz., a udział wzięło 40 uczestników.
- dwa turnusy kolonii w Łukęcinie dla 202 uczestników.

Ponadto corocznie instytucje kultury w mieście przygotowują ciekawą ofertę kulturalno - edukacyjną dla dzieci i dorosłych. W okresie letnim część gorzowskich instytucji kultury zorganizowała zajęcia - półkolonie, np. odpłatne „Wakacje z muzami”, zorganizowane przez Muzeum Lubuskie, czy „Słoneczne lato”, w formie bezpłatnej, pod pieczęcią Miejskiego Centrum Kultury.

Dzieci mogły również skorzystać z innych zajęć edukacyjno-rekreacyjno-artystycznych. Miejski Ośrodek Sztuki zorganizował dla dzieci w wieku 1-6 lat zajęcia pn. „miniWAKACJOIMAGINACJE”, a dla grupy 7-12 lat WAKACJOIMAGINACJE. Miejskie Centrum Kultury zorganizowało zajęcia dla dzieci w wieku 7-13 lat „Lato 2022” i „Jazdę CoolturaIną”. W każdej z filii Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej odbywały się cotygodniowe zajęcia, pod różnymi nazwami, np. „Witaj Ameryko!”, „Zdrowo, ekologicznie i naukowo”, czy „Kolorowe lato z Kubusiem Puchatkiem”.

Dorośli mieszkańcy Gorzowa mieli możliwość oglądania bezpłatnych seansów filmowych w ramach „Kina po zmroku”, organizowanych wspólnie przez Miejski Ośrodek Sztuki i Miejskie Centrum Kultury. Podczas ferii zimowych (szkolnych) były zorganizowane dla dzieci płatne zajęcia - półkolonie oraz zajęcia edukacyjno-rekreacyjno-artystyczne w Muzeum Lubuskim. „Ferie w Domu Muz” to dwa turnusy półkolonii dla najmłodszych pn. „W pięć dni dookoła świata” i „Odkrywczy zapomnianych zawodów”. Instytucja zaproponowała także w swojej ofercie warsztaty dla najmłodszych zajęcia „Z archeologią przez świat” i „Zimowe skarby muzeum”.

Bezpłatne zajęcia odbywały się w Miejskim Centrum Kultury oraz filiach Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej. Miejskie Centrum Kultury zaproponowało zajęcia profilaktyczno - wychowawcze w ramach „Akcji zima w mieście 2022” i zajęcia „Ferie w klubie, czyli dobra zabawa zimą” oraz „Słoneczna zima – ferie zimowe”, a także warsztaty ceramiczne i rękodzieła. Każda z filii

Wojewódzkiej i Miejskiej Biblioteki Publicznej zorganizowała zajęcia o różnorodnej tematyce, np. „Z bajką przez ferie”, „Turcja-kraina baśni i magii”, czy „Epickie zagadki z Sherlockiem w akcji!!!”.

Wydział Sportu finansuje organizację „Wakacyjnego Grania” czyli popołudniowych, darmowych zajęć dla mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego w różnych dyscyplinach sportu takich jak golf, salsation, siatkówka plażowa, koszykówka czy piłka nożna. Centrum Sportowo-Rehabilitacyjne Słowianka organizuje półkolonie letnie na Słowiance w których oprócz walorów rekreacyjnych mamy do czynienia z zajęciami z zakresu zachowania nad wodą i akwenami. Te zajęcia, z racji organizowania ich przez CSR „Słowianka” są odpłatne.

Działanie 6. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie do standardów i potrzeb mieszkańców.

W latach 2021 – 2022 gorzowskie instytucje kultury zadbały o rozwój infrastruktury kulturalnej w mieście, m.in. poprzez przeprowadzenie modernizacji w swoich obiektach. Poniższe dane pochodzą z Wydziału Kultury.

W 2021 r. **Miejskie Centrum Kultury (MCK)** w Klubie Kultury MCK Jedyńka, mieszczącym się przy ul. Chrobrego 9, przeprowadziło modernizację obiektu. Wykonano następujące prace: dostosowano pomieszczenie sanitarne do potrzeb osób z niepełnosprawnościami (wymiana płytek ceramicznych, montaż nowej stolarki okiennej i drzwiowej, montaż nowej armatury łazienkowej dostosowanej do wymogów osób z niepełnosprawnościami wraz z dodatkowym wyposażeniem, likwidacja progu). W obiekcie wymieniono również posadzki w korytarzu oraz pomieszczeniu biurowym, przeprowadzono renowację drzwi. W Inkluzywnej Pracowni Edukacji Artystycznej Miejskiego Centrum Kultury, mieszczącej się przy ulicy Chrobrego 13, wymieniono posadzki, odmalowano ściany i sufity.

W **Jazz Clubie „Pod Filarami”** przy ul. Jagiełły 7 w 2021 r., zmodernizowano nagłośnienie, a w 2022 r. zakupiono zestaw sceniczny elektroakustyczny na potrzeby klubu.

W 2021 r. w **Miejskim Ośrodku Sztuki (MOS)**, mieszczącym się przy ul. Pomorskiej 73, przeprowadzono szereg prac zmierzających do poprawy infrastruktury obiektu. Wykonano montaż nowych opraw oświetlenia ewakuacyjnego w sali kinowej, holu i korytarzu przy toalecie dla osób niepełnosprawnych. Przeprowadzono remonty 4 sal bocznych w Galerii BWA. Wykonano renowację drzwi wejściowych i wahadłowych oraz drzwi w kawiarni. Wymieniono stolarkę okienną w biurach oraz instalację odgromową. Wykonano oznakowanie poziome i pionowe posesji MOS. Powstał także projekt stałej organizacji ruchu wraz z oznakowaniem – parkingu instytucji kultury. W 2022 r. w MOS przeprowadzono naprawę dachu oraz wymieniono oświetlenie na energooszczędne.

Pozostałe instytucje kultury w latach 2021-2022 nie przeprowadziły modernizacji w swoich obiektach.

W zakresie infrastruktury sportowej w 2022 r. oddany został do użytku stadion lekkoatletyczny, a dokładniej lekkoatletyczno-piłkarski stadion imienia Lubuskich Olimpijczyków w Gorzowie

Wielkopolskim. Mieszkańcy mogą z niego korzystać od poniedziałku do soboty w wyznaczonych godzinach.

Gorzowskie kluby sportowe otrzymały wsparcie finansowe i merytoryczne w prowadzeniu inwestycji w infrastrukturze sportowej. Klub Sportowy Kukuła wybudował boiska do piłki siatkowej, SFA Grizzlies wyremontowało boisko sportowe w Małyszynie, Klub Sportowy Orłęta wybudował wiatę strzelecką do łucznictwa. Takie Kluby jak KP Progres, KS Admira, UKS Żagiel, UKS Chemik, KS Warta, czy GKS Gorzovia wspieramy finansowo w rozwoju i utrzymaniu miejskiej infrastruktury sportowej, którą kluby te zarządzają.

W ramach zadań inwestycyjnych w latach 2021-2022 r. Miasto realizowało m.in. następujące zadania (dane z Wydziału Inwestycji):

Budowa boiska na Osiedlu Europejskim: Zaprojektowano budowę wielofunkcyjnego boiska w Gorzowie Wielkopolskim o wymiarach ok. 20m x 44m na działce 360/375 obręb 07 Chróścik. Projektowane boisko będzie służyło do gry w piłkę nożną, koszykówkę i siatkówkę. W skład boiska będą wchodzić następujące elementy: 2 bramki do piłki nożnej; 2 kosze do koszykówki oraz zestaw do gry w siatkówkę tj. słupki wraz z siatką do szybkiego jej demontażu. Zadanie w ramach Budżetu Obywatelskiego 2021.

Modernizacja i wyposażenie obiektów kultury w Gorzowie Wilkp.: Zadanie dotyczy robót budowlanych polegających na dostosowaniu budynku niskiego przy ul. Wełniany Rynek (budynek po Banku PEKAO S.A.), piwnicy, parteru, I oraz II piętra budynku wysokiego na Miejskie Centrum Kultury. W 2022 r. dokonano koniecznych rozbiórek istniejącego budynku po Banku PEKAO S.A. W budynku wysokim wzmocniono stropy. Wykonano konieczne zewnętrzne prace instalacyjne i roboty ziemne, w trakcie których odkryto średniowieczne studnie w części północnej. Zadanie dofinansowane w ramach ZIT MOF GW, RPO Lubuskie 2020.

Modernizacja obiektu sportowego – stadion lekkoatletyczny przy ul. Krasieńskiego: Wykonano roboty budowlane w zakresie: nawierzchni poliuretanowej, zbiorników; zamontowano siedziska, posadowiono kasy biletowe, kontener magazynowy, boks sędziowski, nasadzenia drzew, dokończono wykonywanie ciągów pieszych, ogrodzeń, bram furtek. Wszystkie roboty zostały wykonane, a wykonawca zgłosił ich zakończenie. Pozyskano certyfikat PZLA dla stadionu III kat. Roboty budowlane zostały zakończone i odebrane. W ramach niniejszego zadania inwestycyjnego zrealizowano dostawę sprzętu i wyposażenia sportowego. Ponadto wykonawca wykonał kładkę nad rzeką Kłodawką pomiędzy Stadionami, która została dofinansowana ze środków PFRON. Dodatkowo wykonano Program Funkcjonalno-Użytkowy, Opinię geotechniczną i Ogólne Specyfikacje Techniczne oraz szacunkowe zestawienie kosztów dla budowy zaplecza techniczno-socjalnego. Prace zrealizowano w terminie umownym. Zadanie uzyskało dofinansowanie z Ministerstwa Sportu ze środków Funduszu Rozwoju Kultury w ramach „Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu – edycja 2019”.

Centrum Edukacji Zawodowej – Budowa Hali Sportowej: Prace obejmowały budowę budynku hali sportu z pełną infrastrukturą, dużej powierzchni z możliwością wydzielenia 3 oddzielnych boisk oraz trybunami. Ponadto w budynku powstały: zaplecze sanitarne, szatnie, magazyny sprzętu

sportowego, pomieszczenia administracyjne i socjalne. Piętro obiektu przeznaczone zostało na siłownię, spinning, aerobik i salę wielofunkcyjną wraz z zespołem sanitariatów i pomieszczeniami socjalnymi. Piętro będzie połączone łącznikiem z budynkiem dydaktyczno – administracyjnym. Zakończono wszystkie roboty budowlane, budynek został odebrany oraz wyposażony w sprzęt sportowy. Zadanie uzyskało dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej w ramach Programu rozwoju lokalnej infrastruktury sportowej – Sportowa Polska, edycja 2020.

Ponadto **Centrum Sportowo – Rehabilitacyjne Słowianka** prowadzi inwestycję dot. budowy hali sportowo – widowiskowej w Gorzowie Wielkopolskim. Obiekt zlokalizowany jest w bezpośrednim sąsiedztwie Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnego „Słowianka”. W wyniku realizacji przedsięwzięcia powstaje zupełnie nowy obiekt, co będzie miało istotny wpływ na stan infrastruktury sportowej Miasta i regionu. Powstanie nowoczesna hala sportowo-widowiskowa spełniająca wymagania międzynarodowych i krajowych federacji sportowych, o pojemności 5060 miejsc siedzących. Inwestycja obejmuje również zagospodarowanie terenu, zaplecze parkingowe i przebudowę układu dróg w celu obsługi komunikacyjnej hali. Całość zapewni dostęp dla osób niepełnosprawnych zarówno dla widzów jak i użytkowników oraz uczestniczących w zawodach sportowych (w tym możliwość organizacji zawodów dla niepełnosprawnych). Obiekt pozwoli na organizację imprez sportowych, kulturalnych, artystyczno-estradowych, społeczno-gospodarczych o zasięgu regionalnych, krajowym i międzynarodowym.

Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego realizował zadania w zakresie infrastruktury rekreacyjnej, które opisane zostały w dalszej części sprawozdania.

Ponadto, Wydział Edukacji podaje, że w roku szkolnym 2021/22 zakończono realizację prac finansowanych z Budżetu Obywatelskiego (BO) związanych z budową boiska "Stadionowe Piaski" przy Szkole Podstawowej nr 21", na którą wydatkowano 248.674,29 zł. W ramach zadania zostało wykonane boisko wielofunkcyjne wraz z wyposażeniem i odwodnieniem terenu. Ma ono ułożoną sztuczną nawierzchnię do piłki nożnej 30 x 60 m, a całość terenu została oświetlona. Boisko jest ogrodzone, a za bramkami zlokalizowano „piłkochwyty”. Teren został uporządkowany, wybudowano ścieżki umożliwiające dojście do furty wejściowej na teren boiska. Wykonano również nasadzenia od strony wejściowej, ustawiono stojaki na rowery, kosze na śmieci. Boisko posiada nowe bramki, a wokół płyty boiskowej wykonano nowe trybuny dla widzów.

W roku szkolnym 2021/22 zakończono również budowę boiska przy Szkole Podstawowej nr 20, na które przeznaczono środki finansowe w wysokości 1.221.507,00 zł. W ramach zadania wykonano nowozaprojektowaną płytę boiska wraz z bieżnią i skocznią w dal. Całość płyty boiska została zdrenowana, wykonano odprowadzenie wód opadowych, boisko otrzymało nowe oświetlenie.

Z BO na terenie Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego wykonano plac zabaw z elementami street workoutu, zlokalizowany w bliskim sąsiedztwie dodatkowego wejścia na teren szkoły. Umożliwia to swobodny dostęp mieszkańcom do wybudowanego placu zabaw. Na placu zostały zainstalowane

między innymi: duży zestaw zabawowy z siatką wspinaczkową, ścianką wspinaczkową i zjazdem strażackim.

W Przedszkolu Miejskim nr 20 z BO powstał rekreacyjny plac zabaw z elementami sensoryczno – naukowymi o łącznej wartości 164.000,00 zł. Zakres prac obejmował przygotowanie terenu pod urządzenia rekreacyjno-edukacyjne, dostawę i montaż zestawu: duże linarium, ekokuchni, tablicy edukacyjnej – kulodromu, tablicy muzycznej oraz tablicy z regulaminem.

Przedszkole Miejskie nr 19 otrzymało również z BO kwotę 294.000,00 zł na wyposażenie placu zabaw w sprzęt sportowy i rekreacyjny. W ramach zadania wykonano dokumentację projektową na wyposażenie placu zabaw. Zakres prac obejmować będzie: zutyliżowanie wyeksploatowanych urządzeń placu zabaw, wykonanie nowej nawierzchni wraz z warstwą napowietrzającą, wykonanie boiska oraz ogrodzenia.

W ramach BO wybudowano boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół Gastronomicznych o wartości 404.930,00 zł, o powierzchni 732,40 m². Wyposażono je w bramki do piłki ręcznej, kosze do koszykówki oraz słupki do montażu siatki do gry w piłkę siatkową. Boisko jest ogrodzone płotem o wysokości 2,0 m i zostało wyposażone w tzw. piłkochwyty o wysokości 6,0 m zlokalizowane za bramkami. Wykonano również utwardzenie terenu w strefie wejścia otwartego na boisko oraz utwardzenie powierzchni działki przeznaczonej do ruchu kołowego kostką betonową. Ponadto zakupiono i zamontowano bramę wjazdową z częścią ogrodzenia o wartości 50.000 zł.

Działanie 7. Ochrona dziedzictwa kulturowego, w tym tworzenie, zachowanie i promocja lokalnych tradycji, z uwzględnieniem wielokulturowej historii miasta.

Corocznie w ramach otwartych konkursów wskazywane są zadania, które są dla Miasta priorytetem do realizacji, wśród nich niezmiennie pojawia się zadanie pn. „*Mozaika kultur*”, czyli projekty mające na celu prezentację wielokulturowości i budowę wspólnoty opartej na poszanowaniu różnic. Zadanie promujące wzajemne poznawanie się grup odmiennych kulturowo poprzez działalność artystyczną, edukacyjną i animacyjną – kulturalną.

W okresie od września do grudnia 2021 r. zrealizowane zostało zadanie publiczne pn. *XV Wigilia Kultur i Narodów*, które zorganizowało Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Papuszy w Gorzowie Wielkopolskim. Wydarzenie odbyło się w przededniu Świąt Bożego Narodzenia i miało na celu prezentację, promocję i wzajemne poznanie kultur różnych mniejszości, takich jak np.: Romów, Łemków, Lwowiaków, Wilniuków i Ukraińców. Każda z tych grup przygotowała tradycyjne dania wigilijne, śpiewano kolędy, mówiono o zwyczajach. W 2021 r. to spotkanie odbyło się w wersji on-line ze względu na obostrzenia związane z pandemią. Dostęp do nagrania był bezpłatny.

W 2022 r. zrealizowano następujące projekty:

1. Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój” zorganizowało **Wojewódzki Festiwal Różnorodności „Wschodnia Strona Regionu”**, który łączy mniejszości narodowe i etniczne poprzez animację kulturalną i środowiskową. Festiwal odbył się na Starym Rynku, zorganizowane były zajęcia, atrakcje i występy dla dzieci i dorosłych, można było również posmakować tradycyjnych przekąsek przygotowanych przez mniejszości etniczne.

2. Lubuskie Stowarzyszenie Rozwoju Regionalnego „Rozwój” zorganizowało również zadanie pn. **„Międzynarodowa edukacja kulturalna”** – cykl spotkań animacyjno – kulturalnych dla seniorów, osób z niepełnosprawnościami, mieszkańców Gorzowa. Wydarzenie odbyło się w ramach Nocnego Szlaku Kulturalnego.
3. **49. Ogólnopolski Konkurs Pisanek im. Michała Kowalskiego** zorganizowany przez gorzowskie koło Związku Ukraińców w Polsce, to coroczny konkurs, którego celem jest popularyzacja tradycji pisanek w okresie wielkanocnym i pogłębianie wiedzy o dziedzictwie kulturowym. Nadesłane prace wzbogacają zbiory *Muzeum Lubuskiego im. Jana Dekerta w Gorzowie Wielkopolskim*, a wcześniej stanowią przepiękną wystawę po rozstrzygniętym konkursie. Wstęp na to wydarzenie jest bezpłatny, tak samo jak późniejsze zwiedzanie wystawy.
4. **XXXIV Międzynarodowe Spotkania Zespołów Cygańskich Romane Dyvesa 2022** zorganizowane przez Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Papuszy w Gorzowie Wielkopolskim - to wydarzenie na skalę europejską, ukazujące obecność kultury cygańskiej wpisującej się w dorobek kultury polskiej. Festiwal zaprezentował barwny folklor cygański z różnych stron świata. Został nagrany, a także retransmitowany przez TVP 2. Wyświetlono również liczne powtórki na kanałach TV Polonia, TVP Kultura, TVP Rozrywka. W trakcie Romane Dyvesa wystąpiło około 100 artystów z zespołów z Polski, Ukrainy, Bułgarii, Niemiec, Macedonii i Szwecji. Gośćmi specjalnymi wydarzenia byli: Rafał Brzozowski, Sebastian Karpiel – Bułeczka, Viki Gabor. Festiwal odbył się w gorzowskim amfiteatrze, a wstęp był biletowany.
5. **28. Spotkania z Kulturą Łemkowską** - zorganizowane przez Stowarzyszenie Łemków koncerty na scenie Dobry Wieczór Gorzów na Starym Rynku, które pielęgnują, rozwijają i propagują kulturę łemkowską. Wstęp na koncerty jest bezpłatny.
6. Ostatnim zadaniem realizowanym w 2022 r. była kolejna, szesnasta edycja **Wigilii Kultur i Narodów** organizowana przez Stowarzyszenie Twórców i Przyjaciół Kultury Cygańskiej im. Papuszy w Gorzowie Wielkopolskim. Po dwuletniej przerwie, związanej z pandemią wigilia mogła odbyć się tradycyjnie - w sali Miejskiego Centrum Kultury, udział w wydarzeniu wzięło 7 grup mniejszości narodowych.

Działanie 8. Tworzenie przyjaznych przestrzeni rekreacyjnych z wykorzystaniem walorów naturalnych i zasobów miasta.

Wydział Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji podaje, że w 2021 r. na Osiedlu Słonecznym utworzono park kieszonkowy przy udziale mieszkańców. Parki kieszonkowe to publiczne tereny zielone między budynkami w centrum miasta lub na osiedlach, z elementami małej architektury, przeznaczonymi do rekreacji lub wypoczynku.

W 2022 r. w ramach działań Wydziału Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego park kieszonkowy został założony również przy ul. Wybickiego. Została nasadzona roślinność trwała – krzewy, byliny oraz trawy.

Ponadto wzbogacona została szata roślinna parku Wiosny Ludów (nasadzenie krzewów róż oraz bylin). Dokonano nasadzeń krzewów na skwerze przy ul. Kazimierza Wielkiego oraz przy ul. Boh. Westerplatte.

Wydział Urbanistyki i Architektury informuje, że w 2021 r. i 2022 r. podjęto wiele uchwał w zakresie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (MPZP), dzięki którym możliwa jest realizacja założeń Działania 8.

Rada Miasta uchwaliła w tym okresie następujące MPZP:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszarów położonych przy zachodniej granicy miasta na terenach leśnych, Uchwała Nr XL/693/2021 z 20.07.2021 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych, leśnych, na których znajdują się ścieżki piesze z elementami edukacyjnymi;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od węzła drogi ekspresowej S-3 pomiędzy Kanałem Siedlickim, ulicą Niwicką a ulicą Kasprzaka, Uchwała Nr XLII/722/2021 z 29.09.2021 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych wzdłuż kanału wodnego – docelowa możliwość realizacji nadwodnych ciągów pieszo – rowerowych;
3. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ul. Koniawskiej i ul. Małorolnych, Uchwała Nr XLII/721/2021, z 29.09.2021 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych wzdłuż kanału wodnego – docelowa możliwość realizacji nadwodnych ciągów pieszo – rowerowych;
4. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z 27.10.2021 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych, w tym przyległych do rzeki z potencjałem na tworzenie przestrzeni publicznych (obecnie na części - ośrodek sportowy);
5. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową i ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych wzdłuż kanału wodnego – docelowa możliwość realizacji nadwodnych ciągów pieszo – rowerowych;
6. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Czereśniową, Kościuszki, Siedzikówny - Inki i Walczaka, Uchwała Nr XLIX/882/2022 z 27.04.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym m.in. ochrony przed zabudową terenów zielonych obsługujących istniejącą zabudowę mieszkaniową wielorodzinną, które obecnie pełnią funkcję rekreacyjną;
7. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Piłsudskiego, ul. Czereśniową, ul. Walczaka i Parkiem Kopernika, Uchwała Nr LIV/935/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów ciągów pieszych łączących tereny zielone z terenami zabudowy mieszkaniowej, a także wypracowanie zasad współistnienia planowanej zabudowy z terenem parku przyległego do obszaru objętego planem;
8. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Koniawską, Kobylogórką i Krótką, Uchwała Nr LIV/933/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez

ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych na potrzeby rekreacji dla istniejącej zabudowy mieszkaniowej, oraz wskazanie połączeń pieszo – rowerowych terenów zielonych położonych poza obszarem planu;

9. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ul. Walczaka, pomiędzy ul. Silwanowską i wschodnią granicą miasta, Uchwała Nr LIV/934/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych, uzupełniających planowaną funkcję usługową (centrum handlowe), a także wskazanie zasad kształtowania przestrzeni o charakterze publicznym;
10. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Szczecińskiej, Uchwała Nr LV/957/2022 z 28.09.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenu zieleni na funkcje rekreacyjne dla przyległej zabudowy mieszkaniowej.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęła również uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace nad planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Działania 8:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Bohaterów Westerplatte i Wiejskiej, Uchwała Nr XV/292/2019 z 30.10.2019 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zielonych obsługujących zabudowę mieszkalną, terenów zielonych stanowiących ciągi pieszo – rowerowe wzdłuż rzeki, a także wypracowanie zasad zabudowy obszarów przyległych do ogólnodostępnej zieleni;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Chrobrego, Wybickiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXIV/434/2020 z 24.06.2020 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów stanowiących ciągi pieszo – rowerowe wzdłuż rzeki, a także wypracowanie zasad zabudowy obszarów przyległych do ogólnodostępnej zieleni;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Jagiełły, Chrobrego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXVIII/481/2020 z dnia 30.09.2020 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy dla kwartału zabudowy znajdującego się w centrum miasta, w obszarze chronionym konserwatorsko;
4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego u zbiegu ulic: Górczyńskiej i kard. Stefana Wyszyńskiego, Uchwała Nr XLIX/883/2022 z 27.04.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zasad zabudowy dla terenu stanowiącego obecnie wyeksponowaną przestrzennie zieleń nieurządzoną (usługi ogólnodostępne);

Cel 2. Atrakcyjna przestrzeń do życia

Tabela. Kierunki działań ujęte w celu 2. Atrakcyjna przestrzeń do życia

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
2.1. Rozwinięta przestrzeń mieszkaniowa.	1. Modernizacja i remonty obiektów mieszkalnych.	Wydział Spraw Społecznych we współpracy z Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej.
	2. Przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, w tym szeregową w mieście.	Wydział Urbanistyki i Architektury, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Majątku.
	3. Rozwój zabudowy wielorodzinnej, atrakcyjnej dla młodych mieszkańców.	Wydział Urbanistyki i Architektury, Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Majątku.
	4. Poprawa jakości środowiska, w tym klimatu akustycznego, jakości powietrza, m. in. poprzez likwidację źródeł niskiej emisji.	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji, Miejski Zakład Komunikacji.
	5. Kształtowanie estetyki i ładu przestrzennego.	Wydział Urbanistyki i Architektury, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji.
	6. Budowa mody na zamieszkanie w centrum i przyciąganie nowych mieszkańców do Śródmieścia.	Wydział Promocji i Informacji, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Urbanistyki i Architektury.
	7. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury społecznej, poprawiających dostęp do usług publicznych w mieście, w tym żłobków, przedszkoli, szkół.	Wydział Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, Wydział Kultury, Wydział Sportu, Wydział Inwestycji.
2.2. Atrakcyjne przestrzenie publiczne i strefy aktywności.	1. Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej poprzez ograniczenie funkcji tranzytowej ścisłego centrum miasta.	Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Inwestycji, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego.
	2. Tworzenie i rozwijanie lokalnych przestrzeni publicznych (place, skwery) poza centrum miasta, wzmacniających integrację i aktywność społeczną.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Urbanistyki i Architektury, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Inwestycji.

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	3.Wzmocnienie rekreacyjnej i kulturowej funkcji rzeki Warty i Kłodawki, np. poprzez udostępnienie dla turystyki kajakowej.	Wydział Sportu, Wydział Kultury, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Promocji i Informacji.
	4.Rozwój i poprawa dostępu do terenów rekreacyjnych w przestrzeniach mieszkaniowych.	Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Sportu.
	5.Uprzywilejowanie ruchu pieszego i rowerowego w obrębie Śródmieścia, w tym zapewnienie miejsc parkowania dla rowerów.	Wydział Dróg, Miejski Oficer Rowerowy, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Inwestycji.
	6.Prowadzenie działań na rzecz zmiany nawyków komunikacyjnych mieszkańców, w tym rozwój infrastruktury ruchu pieszego, promowanie stylu życia bez samochodu.	Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji, Wydział Urbanistyki i Architektury Wydział Inwestycji, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Miejski Zakład Komunikacji Wydział Promocji i Informacji.

Priorytet 2.1. Rozwinięta przestrzeń mieszkaniowa.

Działanie 1. Modernizacja i remonty obiektów mieszkalnych.

W ramach Działania Zakład Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM):

- wykonał termomodernizację budynków mieszkalnych (Mieszka I 24, Kazimierza Wielkiego 46, Podmiejska 47, Łokietka 9A, Grobla 9),
- poprawił stan techniczny elementów budynków – wymiana stolarki okiennej, stolarki drzwiowej, remont pokrycia dachów,
- wykonał kompleksową poprawę stanu technicznego budynków – remont budynków wraz wzmocnieniem ścian oraz z ich dociepleniem (Grobla 26, Grobla 26A, Jagiełły 13.),
- Zrealizował modernizację systemu ogrzewania poprzez likwidację ogrzewania na paliwo stałe:
 - likwidacja pieców kaflowych i węglowych w budynkach i podłączenie ich do ogrzewania sieciowego (Dworcowa 11, Sikorskiego 39),
 - likwidacja pieców kaflowych i węglowych w lokalach mieszkalnych i montaż ogrzewania etażowego gazowego w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła w obszarze miasta Gorzowa Wilkp.”, w 2021 zlikwidowano 88 pieców i 2 ogrzewania etażowe węglowe w 44 lokalach, w 2022 zlikwidowano 86 pieców i 2 ogrzewania etażowe w 50 lokalach,
 - likwidacja pieców kaflowych i węglowych w lokalach mieszkalnych i montaż ogrzewania etażowego gazowego w ramach własnych środków ZGM,

- modernizacja instalacji c.o. i założenie systemu przedpłatowego (Lipowa 20, 21, 22),
- wykonał adaptację pomieszczeń socjalnych na lokale mieszkalne przy ul. Złotego Smoka 6,
- wykonał przystosowanie łazienki dla osób niepełnosprawnych (Wełniany Rynek 3).

Działanie 2. Przeznaczenie terenów pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną, w tym szeregową w mieście.

W ramach zadań Wydziału Gospodarki Nieruchomościami i Majątku w okresie sprawozdawczym podjęto następujące działania:

1. W związku z uzbrojeniem w sieci infrastruktury technicznej oraz utwardzeniem dróg w drugiej części Osiedla Leśnego przy ul. Ciosowej i Jodłowej - podjęto działania w celu sprzedaży kolejnych (ok. 30 działek) z takim przeznaczeniem;
2. W październiku i grudniu 2021 r. oraz w styczniu 2022 r. sprzedano ostatnie 10 działek budowlanych przygotowanych do zbycia w ramach programu **"Działka za pół ceny"**;
3. Podjęto czynności w celu uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zbycia terenu przy ul. Na Skarpie - z przeznaczeniem pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną w zabudowie szeregowej;
4. Sprzedano 8 działek w nowopowstającej enklawie zabudowy mieszkaniowej w rejonie ulic Jastrzębiej i Żelaznej.

Ponadto Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP) dotyczące m.in. ustaleń odnośnie terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od węzła drogi ekspresowej S-3 pomiędzy Kanałem Siedlickim, ulicą Niwicką a ulicą Kasprzaka, Uchwała Nr XLII/722/2021 z 29.09.2021 r.
2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Koniawską, Kobylgóorską i Krótką, Uchwała Nr LIV/933/2022 z 31.08.2022 r.;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Szczecińskiej, Uchwała Nr LV/957/2022 z 28.09.2022r.

Podjęto także następujące uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace nad planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Działania 2 (ustalenie w planie miejscowym m.in. terenów zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej):

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Bohaterów Westerplatte i Wiejskiej, Uchwała Nr XV/292/2019 z 30.10.2019 r.;
2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego u zbiegu ulic Baczewskiego i Bindera, Uchwała Nr XLI/709/2021 z 25.08.2021r.;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Franciszka Walczaka i Floriana Kroenke, Uchwała Nr XLIV/789/2021 z 24.11.2021 r.

4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Krętej i Sowiej, Uchwała Nr LVI/994/2022 z 26.10.2022 r.;
5. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Marcina Kasprzaka i Mazurkowej Uchwała Nr LVII/1012/2022 z 30.11.2022 r.

Działanie 3. Rozwój zabudowy wielorodzinnej, atrakcyjnej dla młodych mieszkańców.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP), w których występowały elementy odpowiadające realizacji Działania 3:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z 27.10.2021r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w sąsiedztwie terenów zielonych nad rzeką, w centrum miasta;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową i ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w sąsiedztwie terenów zielonych, w centrum miasta;
3. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego u zbiegu ulic Myśluborskiej i Brukselskiej, Uchwała Nr XLVII/848/2022 z 23.02.2022 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze miejskim, niedaleko od terenów zielonych, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
4. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Czereśniową, Kościuszki, Siedzikówny - Inki i Walczaka, Uchwała Nr XLIX/882/2022 z 27.04.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (głównie istniejącej) w obszarze miejskim, z terenami zielonymi obsługującymi funkcję mieszkaniową, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
5. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Piłsudskiego, ul. Czereśniową, ul. Walczaka i Parkiem Kopernika, Uchwała Nr LIV/935/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze miejskim, w sąsiedztwie terenów zieleni, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
6. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Koniawską, Kobylogórką I Krótką, Uchwała Nr LIV/933/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (głównie istniejącej) w obszarze miejskim, w sąsiedztwie terenów zielonych (nadrzecznych), z terenami zielonymi w obszarze planu obsługującymi funkcję mieszkaniową, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
7. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego wzdłuż ulicy Edwarda Jancarza, Uchwała Nr LVI/993/2022 z 26.10.2022r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze śródmiejskim,

niedaleko przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim oraz zieleni, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęła również następujące uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace na planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Celu/Działania 3:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Bohaterów Westerplatte i Wiejskiej, Nr XV/292/2019 z 30.10.2019 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej (głównie istniejącej) na terenach miejskich, utrzymanie terenów zielonych obsługujących zabudowę mieszkaniową, zabudowa w bliskim sąsiedztwie ogólnodostępnych terenów zielonych, w tym terenów nadrzecznych;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Chrobrego, Wybickiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXIV/434/2020 z 24.06.2020 r.- realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie śródmiejskim, na kwartale chronionym konserwatorsko, na terenie przyległym do ogólnodostępnych terenów zielonych i przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Jagiełły, Chrobrego i rzeką Kłodawką Uchwała Nr XXVIII/481/2020 z 30.09.2020 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie śródmiejskim, na kwartale chronionym konserwatorsko, na terenie przyległym do ogólnodostępnych terenów przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim;
4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Franciszka Walczaka i Floriana Kroenke Uchwała Nr XLIV/789/2021 z 24.11.2021 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie o charakterze miejskim, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
5. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Warszawskiej i ul. Słabońskiego Uchwała Nr LIV/936/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie o charakterze miejskim, na terenie przyległym do ogólnodostępnych, nadrzecznych terenów zielonych oraz niedaleko przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim;
6. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ulicy Romualda Traugutta Uchwała Nr LVI/995/2022 z 26.10.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie o charakterze śródmiejskim, na terenie sąsiadującym z nadrzeczными terenami

zielonymi oraz niedaleko przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną.

Ponadto Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Majątku w okresie sprawozdawczym wykonał następujące czynności mające na celu realizację działania:

1. Ogłoszono do sprzedaży z takim przeznaczeniem, w drodze przetargu ustnego nieograniczonego, działkę przy ul. Nowej - pozyskaną w wyniku wygaszenia trwałego zarządu dla nieużytkowanego przez SP 9 boiska sportowego;
2. Przystąpiono do regulacji prawnych korzystania z gruntów przyległych do budynków wielorodzinnych - poprzez sprzedaż z 95% bonifikatą lub wdzierżawianie Wspólnotom Mieszkaniowym użytkowanych przez nie terenów;
3. Podjęto działania w celu uzyskania decyzji o warunkach zabudowy i zbycia terenu przy ul. Wróblewskiego - z przeznaczeniem pod zabudowę wielorodzinną;
4. W celu realizacji założeń miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Przemysłowej i utworzenia na tym terenie nowych kwartałów mieszkaniowych - podjęto działania zmierzające do wykwaterowania mieszkańców ze starych kamienic dla potrzeb ich zagospodarowania pod nową zabudowę, co spowoduje zwiększenie podaży na gorzowskim rynku nieruchomości.

Działanie 4. Poprawa jakości środowiska, w tym klimatu akustycznego, jakości powietrza, m. in. poprzez likwidację źródeł niskiej emisji.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa podaje, że w zakresie ochrony powietrza i likwidacji niskiej emisji Miasto w latach 2021-2022, kontynuowało działania naprawcze określone w Programie ochrony powietrza dla strefy miasto Gorzów Wielkopolski.

Działania podejmowane w 2021 i 2022 r. w celu poprawy jakości powietrza, to m.in:

Lp.	Zadanie	2021 r.	2022 r.
1	Likwidacja kotłów na paliwo stałe w budynkach mieszkalnych i wykonanie c.o. etażowego zasilanego kotłami gazowymi, montaż ogrzewania elektrycznego lub podłączenie lokalu do sieci ciepłowniczej, (ZGM, właściciele lokali)	Liczba zlikwidowanych kotłów na paliwo stałe: 145 szt.	Liczba zlikwidowanych kotłów na paliwo stałe: 120 szt.
2	Przeprowadzenie termomodernizacji budynków mieszkalnych wielorodzinnych (m.in. docieplenie ścian, wymiana stolarki okiennej) (ZGM)	Powierzchnia budynków, w których przeprowadzono termomodernizację: 17334 m ²	Powierzchnia budynków, w których przeprowadzono termomodernizację: 27209 m ²
3	Prowadzenie przez Straż Miejską na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego kontroli przestrzegania przepisów zakazu spalania odpadów	Liczba przeprowadzonych kontroli: 72	Liczba przeprowadzonych kontroli: 70

4	Rozbudowa i modernizacja sieci ciepłowniczych zapewniająca podłączenie nowych użytkowników (realizowana przez PGE Energia Ciepła S.A. Oddział Elektrociepłownia Gorzów).	Długość wybudowanej oraz zmodernizowanej sieci ciepłowniczej: 5,057 km	Długość wybudowanej oraz zmodernizowanej sieci ciepłowniczej: 4,376 km
5	Opracowanie strategicznej mapy hałasu Gorzowa Wielkopolskiego	Przygotowanie dokumentacji oraz przeprowadzenie przetargu i wybranie wykonawcy strategicznej mapy hałasu	Sporządzenie strategicznej mapy hałasu Gorzowa Wielkopolskiego.

Wydział Inwestycji w ramach zadania: „**System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wilkp.**” informuje, że Miasto przebudowywano torowisko tramwajowe wraz z układem drogowym oraz infrastrukturą towarzyszącą: oświetlenie i kanalizację deszczową na odcinkach: skrzyżowanie ul. Roosevelta z ul. K. Wielkiego, ul. Mieszka I od skrzyżowania z ul. Roosevelta do skrzyżowania z ul. Borowskiego, deptak w ciągu ul. Bolesława Chrobrego na odcinku od ul. Borowskiego do ulicy Wybickiego, skrzyżowanie ulic Wybickiego, Jagiły, Chrobrego i odcinek ulicy Chrobrego w kierunku ulicy Pocztowej. Realizacja zadania dofinansowana została z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim (MZK) realizował projekt pn. „**System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wilkp.**” – *tabor autobusowy 2020* w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. W ramach projektu zakupiono 2 klimatyzowane autobusy niskopodłogowe z napędem hybrydowym wyposażone w udogodnienia dla osób niepełnosprawnych oraz spełniające wymagania normy EURO6d. Autobusy zostały dostarczone do MZK w grudniu 2021 r.

Ponadto MZK, jako podmiot upoważniony do ponoszenia wydatków kwalifikowanych, wziął udział w projekcie pn. „**Zakup nowych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania dla Miasta Gorzowa Wilkp.**”, w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020, w którym Beneficjentem było Miasto Gorzów Wielkopolski. W ramach projektu zakupiono 8 nowych autobusów elektrycznych (zero emisyjne) o zużyciu energii elektrycznej 1,0 kWh/km, które zostały dostarczone do MZK w grudniu 2021 r., wybudowano stacje ładowania pojazdów: na zajezdni MZK w Gorzowie Wielkopolskim oraz na pętlach trzech autobusowych przy ul. Dekerta, ul. Śląskiej, ul. Marcinkowskiego.

Powyższe działania miały wpływ na poprawę jakości środowiska w mieście, w tym klimatu akustycznego, jakości powietrza.

Likwidacja źródeł niskiej emisji, to nie jedyne działania, w kierunku poprawy jakości środowiska. Miasto przyczyniło się do poprawy jakości środowiska poprzez wykonane nasadzenia zielenią. Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego podaje, że w 2021 r. wykonał 241 nasadzeń w pasach drogowych ulic w mieście., a także w parkach Wiosny Ludów, Kopernika, przy Szpitalu Psychiatrycznym oraz skwerze Bauera.

W 2022 r. natomiast, do realizacji nasadzeń, które mają wpływ na poprawę środowiska możemy zaliczyć: założenie parku kieszonkowego przy ul. Wybickiego (nasadzenie roślinności trwałej – krzewy, byliny oraz trawy), wzbogacenie szaty roślinnej parku Wiosny Ludów (nasadzenie krzewów róż oraz bylin), nasadzenie 296 szt. drzew w pasach drogowych ulic, na skwerach przy ulicach Wawrzyniaka i Sulęcińska, oraz w parku Siemiradzkiego, nasadzenie krzewów na skwerze przy ul. Kazimierza Wielkiego oraz przy ul. Boh. Westerplatte.

Działanie 5. Kształtowanie estetyki i ładu przestrzennego.

Kształtowanie estetyki i ładu przestrzennego zaczyna się już na etapie dokumentów planistycznych. Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że w okresie sprawozdawczym ustalono zasady kształtowania zabudowy i zagospodarowania terenów w ramach dopuszczonych prawem na etapie sporządzania uchwalonych i będących w opracowaniu następujących dokumentów planistycznych:

Uchwalone MPZP:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszarów położonych przy zachodniej granicy miasta na terenach leśnych, Uchwała Nr XL/693/2021 z 20.07.2021 r.;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego na południe od węzła drogi ekspresowej S-3 pomiędzy Kanałem Siedlickim, ulicą Niwicką a ulicą Kasprzaka, Uchwała Nr XLII/722/2021 z 29.09.2021 r.;
3. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ul. Koniawskiej i ul. Małorolnych, Uchwała Nr XLII/721/2021, z 29.09.2021r.;
4. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z 27.10.2021r.;
5. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic Słowiańskiej i Niemcewicza, Uchwała Nr XLIV/788/2021 z 24.11.2021 r.;
6. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego przy ul. Żwirowej, Uchwała Nr XLV/807/2021 z 22.12.2021r.;
7. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową I Ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r.;
8. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego u zbiegu ulic Myśliborskiej i Brukselskiej, Uchwała Nr XLVII/848/2022 z 23.02.2022 r.;
9. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ronda Europejskiego, Uchwała Nr XLVIII/864/2022 z 05.04.2022 r.;
10. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Czereśniową, Kościuszki, Siedzikówny - Inki I Walczaka, Uchwała Nr XLIX/882/2022 z 27.04.2022 r.;
11. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Elżbiety Zawackiej, Uchwała Nr LI/911/2022 z 22.06.2022 r.;

- 12.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Piłsudskiego, ul. Czereśniową, ul. Walczaka i Parkiem Kopernika, Uchwała Nr LIV/935/2022 z 31.08.2022 r.;
- 13.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Koniawską, Kobylogórką i Krótką, Uchwała Nr LIV/933/2022 z 31.08.2022 r.;
- 14.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ul. Walczaka, pomiędzy ul. Silwanowską i wschodnią granicą miasta, Uchwała Nr LIV/934/2022 z 31.08.2022 r.;
- 15.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Szczecińskiej, Uchwała Nr LV/957/2022 z 28.09.2022r.;
- 16.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego wzdłuż ulicy Edwarda Jancarza, Uchwała Nr LVI/993/2022 z 26.10.2022r.;

MPZP będące w opracowaniu (nieuchwalone w okresie sprawozdawczym):

1. MPZP miasta Gorzów Wlkp. dla obszaru położonego u zbiegu ulic Podmiejskiej i Łukasińskiego, Uchwała Nr LXIV/791/2018 z 29.05.2018 r.;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic Kazimierza Wielkiego, Bohaterów Westerplatte i Wiejskiej, Nr XV/292/2019 z.30.10.2019 r.;
3. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Chrobrego, Wybickiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXIV/434/2020 z 24.06.2020 r.;
4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Zatorze, Uchwała Nr XXIV/433/2020 z 24.06.2020 r.;
5. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Jagiełły, Chrobrego i rzeką Kłodawką Uchwałą Nr XXVIII/481/2020 z 30.09.2020 r.;
6. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na zachód od ul. Mosiężnej Uchwałą Nr XLI/712/2021 z.25.08.2021r.;
7. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego u zbiegu ulic Baczewskiego i Bindera Uchwała Nr XLI/709/2021 z 25.08.2021r.;
8. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Franciszka Walczaka i Floriana Kroenke Uchwała Nr XLIV/789/2021 z 24.11.2021r.;
9. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego u zbiegu ulic: Górczyńskiej i kard. Stefana Wyszyńskiego, Uchwała Nr XLIX/883/2022 z 27.04.2022 r.;
- 10.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Małuszyńskiej i ul. Rolnej, Uchwała Nr LIV/937/2022 z 31.08.2022 r.;
- 11.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego przy ulicy Jana Janockiego, Uchwała Nr LIV/937/2022 z 31.08.2022 r.;
- 12.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Warszawskiej i ul. Słabońskiego Uchwała Nr LIV/936/2022 z 31.08.2022 r.;
- 13.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Pomorskiej i Chemicznej Uchwała Nr LIV/938/2022 z 31.08.2022;

- 14.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Mironickiej Uchwała Nr LV/958/2022 z 28.09.2022 r.;
- 15.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Krętej i Sowiej Uchwała Nr LVI/994/2022 z 26.10.2022 r.;
- 16.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ulicy Romualda Traugutta Uchwała Nr LVI/995/2022 z 26.10.2022 r.;
- 17.MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Marcina Kasprzaka i Mazurkowej Uchwała Nr LVII/1012/2022 z 30.11.2022 r.;

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji informuje, że koordynowano prace z Komitetami Rewitalizacji dotyczące estetyki i ład przestrzennego na podobszarze Rewitalizacji R1.

Ponadto do działań w kierunku kształtowania estetyki i ład przestrzennego możemy zaliczyć również wykonane nasadzenia w pasie dróg oraz założenia roślinne ujęte w Działaniu 4.

Działanie 6. Budowa mody na zamieszkanie w centrum i przyciąganie nowych mieszkańców do Śródmieścia.

Wydział Promocji i Informacji wspierał poprzez promocję bieżące programy, ukazujące śródmieście jako dobre miejsce do życia, realizowane przez wydziały merytoryczne Urzędu Miasta oraz Zakład Gospodarki Mieszkaniowej. Wsparcie realizowane było poprzez publikowanie informacji na stronie internetowej miasta www.um.gorzow.pl i na miejskim kanale na Facebooku.

W celu zadbania o wizerunek Śródmieścia, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wykonał następujące działania:

- porządkowanie kwaterów w śródmieściu z obiektów o niskim stanie technicznym; pozwoliło to zarówno Miastu, jak i Wspólnotom Mieszkaniowym, na uregulowanie stanu prawnego i wykorzystanie terenu według własnych potrzeb; otwieranie podwórek stwarza dostępność dla mieszkańców i poprawia bezpieczeństwo,
- rozbiórki obiektów w złym stanie technicznym (garaże, komórki, pomieszczenia gospodarcze),
- rozbiórkę 14 byłych budynków PKP z elementami ogrodzenia wraz z uporządkowaniem terenu przy ulicy Dworcowej/Jancarza,
- rozbiórkę muru – ogrodzenia składu opału po byłej kotłowni przy ulicy Gwiazdzistej – działka nr 2111/17; obręb 6 – Słoneczne.

Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których występowały elementy odpowiadające realizacji Celu/Działania 6:

1. MPZP miasta Gorzów Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z 27.10.2021r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze śródmiejskim, w sąsiedztwie terenów zielonych nad rzeką;

2. MPZP miasta Gorzów Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową i Ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w sąsiedztwie terenów zielonych, w centrum miasta, teren należący do TBS;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego wzdłuż ulicy Edwarda Jancarza, Uchwała Nr LVI/993/2022 z 26.10.2022r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze śródmiejskim, niedaleko przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim oraz zieleni, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;
4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Mickiewicza, Dąbrowskiego, Borowskiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr LXII/1096/2023 z 26.04.2023 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej w obszarze śródmiejskim, przyległym od publicznych terenów zielonych i przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną;

Podjęta także następujące uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace na planach miejscowych (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Celu:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Chrobrego, Wybickiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXIV/434/2020 z 24.06.2020 r.- realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie śródmiejskim, na kwartale zabudowy historycznej, w obszarze chronionym konserwatorsko, na terenie przyległym do ogólnodostępnych terenów zielonych i przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim;
2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Jagiełły, Chrobrego i rzeką Kłodawką Uchwała Nr XXVIII/481/2020 z 30.09.2020 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie śródmiejskim, na kwartale na kwartale zabudowy historycznej, w obszarze chronionym konserwatorsko, na terenie przyległym do ogólnodostępnych terenów przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim;
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ulicy Romualda Traugutta Uchwałą Nr LVI/995/2022 z 26.10.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej na terenie o charakterze śródmiejskim, na terenie sąsiadującym z nadrzecznymi terenami zielonymi oraz niedaleko przestrzeni publicznych o charakterze śródmiejskim, w miejscu dobrze skomunikowanym komunikacją publiczną.

Działanie 7. Budowa, rozbudowa i modernizacja obiektów infrastruktury społecznej, poprawiających dostęp do usług publicznych w mieście, w tym żłobków, przedszkoli, szkół.

W zasobach obiektów infrastruktury społecznej na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego, podległych Wydziałowi Spraw Społecznych, znajdują się dwa domy pomocy społecznej, dziesięć placówek pieczy zastępczej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Specjalistyczny Ośrodek Wsparcia dla Osób Doznających Przemocy Domowej oraz cztery żłobki miejskie. W powyższych placówkach w okresie od września 2021 r. do grudnia 2022 r. dokonane zostały różnego rodzaju przebudowy i modernizacje:

DPS nr 1 im. Marie Juchacz: Dokonano wymiany stolarki okiennej, remontu korytarzy, prac odtworzeniowo-budowlanych dziewięciu pokoi, korytarza, świetlic, oczka wodnego, basenu p-poż, odświeżono kilka pokoi, wyremontowano część łazienek przy pokojach mieszkańców wraz z naprawą i wymianą urządzeń sanitarnych. Zrealizowano naprawę zabudowy regipsowej wraz z wymianą płytek w jednej z łazienek. W zakresie spraw technicznych zrealizowano: malowanie hydroforni, wjazdu studni, armatury wodociągowej oraz wymieniono rury centralnego ogrzewania w kanale technicznym i prace wodno-kanalizacyjne, w tym naprawa cyrkulacji ciepłej wody w kanale technicznym. Przebudowano Stacje Uzdatniania Wody z zainstalowaniem układu sterowania procesem regeneracji zbiornika filtracyjnego. Wykonano również naprawy tynków zewnętrznych na tarasach oddziałów, przeciekającego dachu na budynku tzw. Domu Mieszkalnego oraz wymiany chodnika koło wiaty śmietnikowej;

DPS nr 2 z filią „Dom w Połowie Drogi”: W budynku głównym domu dokonano przyłącza wodociągowego do budynku oraz demontażu starej istniejącej windy i jej utylizacji wraz z zakupem fabrycznie nowej, jej montażem w istniejącym szybie budynku głównego, robotami instalacyjno-wykończeniowymi i porządkowymi. Inwestycji dokonano przy udziale środków pozyskanych z Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej. Wykonano odnowienia niektórych pokoi i pomieszczenia pracowni krawieckiej wraz z położeniem wykładziny na dolnych częściach ścian, odświeżenia jadalni oraz łazienek dla mieszkańców i korytarza w piwnicy. Dokonano również wyciągnięcia na zewnątrz kominów wentylacyjnych.

W filii „Dom w Połowie Drogi” odnowiono kilka pokoi wraz z położeniem wykładziny na dolnych częściach ścian, wyremontowano kilka toalet wraz z wykonaniem dodatkowej toalety w istniejącym pomieszczeniu. Odświeżono jadalnię, wymieniono oświetlenie w pokojach mieszkańców i korytarzu. Usunięto awarię instalacji wody użytkowej i centralnego ogrzewania poprzez wymianę rur stalowych z osprzętem wraz z wymianą 200 litrowego naczynia przeponowego centralnego ogrzewania, montażem brakującego naczynia przeponowego z zaworem termostatycznym trójdrogowym ciepłej wody użytkowej. Wymieniono skorodowany odcinek orurowania, czujnik ciepłej wody użytkowej zintegrowany z istniejącym regulatorem oraz zamontowano zawory bezpieczeństwa, zawory kulowe i wadliwie działające odpowietrzniki. Na potrzeby mieszkańców dokonano zakupu sprzętu do rehabilitacji m.in. takiego jak: aparat do laseroskopii, przyrząd do ćwiczeń stawu skokowego, piekarnik, szynę rehabilitacyjną, podgrzewacz elektryczny.

Żłobek Miejski nr 2: Dokonano modernizacji rozdzielni elektrycznej oraz przeprowadzono remont pomieszczeń w jednej z grup wraz z wymianą okien i drzwi wejściowych.

Żłobek Miejski nr 3: Założono system alarmowy, przeprowadzono remont kuchni, odnowiono kilka pomieszczeń wraz z wykonaniem nowej posadzki oraz położeniem wykładziny. Dokonano również wymiany rur w piwnicy wraz z wykonaniem remontu podłogi, schodów oraz wymiany wentylacji.

Wydział Inwestycji zrealizował również II etap zadania Przebudowy muru oporowego wraz z wykonaniem i montażem ogrodzenia Żłobka Miejskiego nr 3 przy ul. Słonecznej 10. Wykonano przebudowę muru, a ogrodzenie od strony wejściowej (wraz z bramą i furtką) zostało poddane renowacji i ponownie zamontowane.

W zakresie jednostek podległych Wydziałowi Edukacji, w roku szkolnym 2021/22 zakończono realizację prac związanych z budową boiska "Stadionowe Piaski" przy Szkole Podstawowej nr 21. W roku szkolnym 2021/22 zakończono również budowę boiska przy Szkole Podstawowej nr 20, a na terenie Zespołu Szkół Mistrzostwa Sportowego wykonano plac zabaw z elementami street workoutu. W Przedszkolu Miejskim nr 20 powstał rekreacyjny plac zabaw z elementami sensoryczno – naukowymi, Przedszkole Miejskie nr 19 otrzymało wsparcie na wyposażenie placu zabaw w sprzęt sportowy i rekreacyjny. Wybudowano także boisko wielofunkcyjne przy Zespole Szkół Gastronomicznych

Opis ww. inwestycji znajdują się powyżej, w Działaniu 6. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie do standardów i potrzeb mieszkańców, w Priorytecie 1.2. Odpowiedzialna polityka społeczna.

Wydział Kultury informuje, że latach 2021 – 2022 część gorzowskich Instytucji Kultury przeprowadziła modernizację w swoich obiektach: Miejskie Centrum Kultury w Klubie Jedyńka, Jazz „Club Pod Filarami”, zakupił nagłośnienie i zestaw sceniczny elektroakustyczny, a Miejski Ośrodek Sztuki przeprowadził szereg prac zmierzających do poprawy infrastruktury obiektu.

W okresie sprawozdawczym trwały prace polegające na na dostosowaniu budynku niskiego przy ul. Wełniany Rynek (budynek po Banku PEKAO S.A.), piwnicy, parteru, I oraz II piętra budynku wysokiego na Miejskie Centrum Kultury.

W zakresie infrastruktury sportowej, trwały prace dotyczące projektowania boiska na Osiedlu Europejskim, modernizacji stadionu lekkoatletycznego przy ul. Krasieńskiego, budowy Hali Sportowej w Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu.

Opis ww. inwestycji znajdują się powyżej, w Działaniu 6. Rozwój infrastruktury kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej oraz dostosowanie do standardów i potrzeb mieszkańców, w Priorytecie 1.2. Odpowiedzialna polityka społeczna.

W ramach **Inicjatyw lokalnych** wykonana została dokumentacja projektowa dotycząca rozbudowy ogrodu społecznościowego „FYRTEL” przy ul. Reja o elementy małej architektury.

Zakres prac obejmował dostarczenie i montaż altany ogrodowej, ławostolu oraz pergoli. W ramach inwestycji zostały zamontowane 2 sztuki urządzeń typu Spy Point.

Priorytet 2.2. Atrakcyjne przestrzenie publiczne i strefy aktywności.

Działanie 1. Stworzenie atrakcyjnej przestrzeni publicznej poprzez ograniczenie funkcji tranzytowej ścisłego centrum miasta.

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji informuje, iż wdrożono zapisy Gminnego Programu Rewitalizacji GORZÓW 2025+ dotyczące ograniczenia funkcji tranzytowej ulic w centrum miasta, preferencji ruchu pieszego i rowerowego.

Wydział Urbanistyki i architektury realizował to zadanie pośrednio, poprzez odpowiednie ustalenia przeznaczenia terenów w planach miejscowych, a także ustalenia zasad zabudowy i zagospodarowania, w tym wskazówki dotyczące miejsc parkingowych – co wpływa docelowo na charakter przestrzeni śródmiejskiej:

- w uchwalonych miejscowych planach:
 1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z 27.10.2021r.;
 2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową i ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r.;
 3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego wzdłuż ulicy Edwarda Jancarza, Uchwała Nr LVI/993/2022 z 26.10.2022r.;
 4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Mickiewicza, Dąbrowskiego, Borowskiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr LXII/1096/2023 z 26.04.2023 r.;
- w miejscowych planach będących w opracowaniu (nieuchwalonych w okresie sprawozdawczym):
 1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Chrobrego, Wybickiego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXIV/434/2020 z 24.06.2020 r.;
 2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami Dąbrowskiego, Jagiełły, Chrobrego i rzeką Kłodawką, Uchwała Nr XXVIII/481/2020 z 30.09.2020 r.;
 3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ulicy Romualda Traugutta, Uchwała Nr LVI/995/2022 z dnia 26.10.2022 r.

Działanie 2. Tworzenie i rozwijanie lokalnych przestrzeni publicznych (place, skwery).

W ramach modernizacji placów zabaw Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego wykonał w 2021 r. montaż urządzeń zabawowych placu w Parku Słowiańskim.

W ramach Budżetu Obywatelskiego 2021 rozbudowano plac zabaw przy ul. Taczaka (wykonanie zestawu zabawowego, montaż ławek i koszy na śmieci).

W 2022 r. przeprowadzona została rekultywacja skweru przy ul. Bohaterów Westerplatte/Sczanieckiej poprzez nasadzenie krzewów. Nasadzeń dokonano również na skwerze przy ul. Kazimierza Wielkiego i przy Szkole Artystycznej (Zielony skwer przy ul. Kazimierza Wielkiego).

Działania zrealizowane przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego w tym kierunku zostały ujęte również w Celu 2.1 Atrakcyjna przestrzeń do życia/ Działanie 4 i 5.

Ponadto w 2021 r. na Osiedlu Słonecznym miasto (koordynator- Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji) przy udziale mieszkańców utworzyło park kieszonkowy. Udzielono również wsparcia na realizację zadań w ramach konkursu - zielone mikroinicjatywy.

W 2022 r. Wydział Inwestycji zrealizował następujące zadania z Budżetu Obywatelskiego 2020: **budowa placu zabaw przy ul. Granitowej i Kamiennej** (w ramach zadania wykonany został plac zabaw z torem przeszkód, zestawami zabawowymi, ścieżką zdrowia oraz ławkami wraz z wyrównaniem i przygotowaniem terenu przy ul. Kamiennej od strony Granitowej) oraz **modernizacja terenu przy boisku sportowym i placu zabaw przy ul. Strażackiej** (zadanie obejmuje budowę 10 miejsc parkingowych, budowę drogi dojazdowej, wykonanie odwodnienia oraz montaż oświetlenia).

Ponadto w okresie sprawozdawczym Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (MPZP), w których występowały elementy odpowiadające realizacji Działania 2:

1. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ul. Kolejową i ul. Proszą, Uchwała Nr XLVI/819/2022 z 26.01.2022 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym nowych terenów zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej, przy czym sposób kształtowania zabudowy uwzględniał konieczność wytworzenia miejsc do rekreacji, oraz powiązania zabudowy z przestrzeniami publicznymi i zielenią znajdującymi się poza obszarem planu;
2. MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Czereśniową, Kościuszki, Siedzikówny - Inki i Walczaka, Uchwała Nr XLIX/882/2022 z 27.04.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy i zagospodarowania terenu dla istniejącej funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej, z ustaleniem ochrony przed zabudową terenów pełniących funkcje rekreacyjne (place zabaw, zielone przestrzenie publiczne);
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ul. Piłsudskiego, ul. Czereśniową, ul. Walczaka i Parkiem Kopernika, Uchwała Nr LIV/935/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy i zagospodarowania terenów przyległych do parku – z zachowaniem/wskazaniem powiązań pieszych pomiędzy zabudowa mieszkaniową a terenami rekreacyjnymi: parkiem, znajdującym się poza obszarem planu, obiektami sportowo – rekreacyjnymi – znajdującymi się w obszarze planu;

4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego pomiędzy ulicami: Koniawską, Kobylogórką i Krótką, Uchwała Nr LIV/933/2022 z 31.08.2022 r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy i zagospodarowania terenu dla kwartału o zróżnicowanej funkcji, ze wskazaniem w jego wnętrzu terenów zielonych, jako potencjału pod urządzenie zielonego terenu rekreacyjno – sportowego dla funkcji mieszkaniowej wielorodzinnej;
5. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Szczecińskiej, Uchwała Nr LV/957/2022 z 28.09.2022r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy i zagospodarowania terenów dla obszaru o zróżnicowanej funkcji, wraz z ustaleniem ochrony przed zabudową terenu zielonego z potencjałem do wytworzenia publicznej zieleni rekreacyjnej/ terenu sportu – dla mieszkańców sąsiedniej zabudowy wielorodzinnej.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęła także następujące uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace na planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Działania 2:

1. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Krętej i Sowiej Uchwała Nr LVI/994/2022 z 26.10.2022r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym terenów zasad zabudowy i zagospodarowania terenu dla istniejącej funkcji mieszkaniowej jednorodzinnej (enklawa zabudowy w niekorzystnym sąsiedztwie usług i węzła drogi S3), z ustaleniem ochrony przed zabudową terenu pełniącego już obecnie funkcje rekreacyjne (teren w rejonie zawrotki drogi obsługującej zabudowę).

Działanie 3. Wzmocnienie rekreacyjnej i kulturowej funkcji rzeki Warty i Kłodawki, np. poprzez udostępnienie dla turystyki kajakowej.

W okresie sprawozdawczym Wydział Sportu wsparł organizację „Wyścigu Smoczyc Łodzi” na rzece Warcie. Ponadto dofinansował szkolenie sportowe dzieci i młodzieży w kajakarstwie i wioślarstwie.

Wydział Kultury informuje, że przy realizacji kolejnej edycji cyklu kulturalnego „Dobry Wieczór Gorzów” zorganizowana została „WARTOWNIA”, zlokalizowana przy rzece Warcie na terenie Błoni Nadwarciańskich. Ideą Wartowni była organizacja imprezy poza ścisłym centrum miasta, ale w jego pobliżu. Wartownia została usytuowana blisko wyremontowanych bulwarów przy rzece Warcie, gdzie latem mieszkańcy chętnie spacerują oraz korzystają z okolicznych restauracji i kafejek. Bezpłatne koncerty muzyki elektronicznej i zajęcia sportowe, czy warsztaty kreatywności (bęgniarskie, graffiti oraz kurs szycia dla młodszych i starszych mieszkańców) na terenach zielonych w bliskości rzeki wpisują się w wakacyjny klimat miasta.

Wydział Promocji i Informacji współpracował natomiast ze Stowarzyszeniem Wodniaków – Przystań przy organizacji rejsów turystycznych i krajoznawczych po rzece Warcie (w grudniu 2021 r.) oraz z PTTK „Ziemia Gorzowska” przy organizacji dwóch spływów kajakowych (również w grudniu 2021 r.). Ponadto współorganizował pierwszy w Gorzowie triathlon, z uwzględnieniem pływania w Warcie - Samsung River Triathlon (czerwiec 2022 r.).

Działanie 4. Rozwój i poprawa dostępu do terenów rekreacyjnych w przestrzeniach mieszkaniowych.

Jedną ze wspartych w 2021 r. przestrzeni mieszkaniowych było Osiedle Słoneczne, gdzie w miejscu zaniedbanego skweru utworzono park kieszonkowy, o którym mowa również w Działaniu 2. Na terenie obsługiwanym przez ADM nr 5, oprócz wspomnianego parku kieszonkowego na Osiedlu Słonecznym, zrealizowano Skwer dla Seniora przy ul. Słonecznej 58-59. Zagospodarowanie tego terenu wykonano w ramach realizacji projektu „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie Miasta Gorzowa Wlkp. - etap I”. Wykonane zostały elementy małej architektury, takie jak ławki i kosze na śmieci, a także stoły do gry w szachy oraz tablice sensoryczne dla seniorów. Ponadto wykonano nasadzenia drzew i powstał labirynt z bukszpanu.

ADM nr 5 w ramach BO2022 zrealizował inwestycję związaną budową placu zabaw przy ul. Chopina 2,4,6,8, a ADM nr 3 - park kieszonkowy przy ul. Chrobrego 34.

Działanie 5. Uprzywilejowanie ruchu pieszego i rowerowego w obrębie Śródmieścia, w tym zapewnienie miejsc parkowania dla rowerów.

Uprzywilejowanie ruchu pieszego i rowerowego w obrębie Śródmieścia w okresie sprawozdawczym nastąpiło poprzez realizację zadań Wydziału Dróg w zakresie:

- przebudowy chodników w ramach przebudowy ul. Al. Konstytucji 3 Maja (odcinek przy Rolniku);
- budowy ścieżki rowerowej na odcinku od Białego Kościółka do ul. Sikorskiego 3;
- przebudowy chodnika przy ul. Bohaterów Warszawy 4;
- przebudowy chodnika na ul. Drzymały (odcinek od ZS Elektrycznych do ul. Borowskiego).

Ponadto, jak podaje Wydział Inwestycji, w okresie sprawozdawczym realizowany był projekt: „Rozbudowa systemu ścieżek rowerowych na terenie miasta Gorzowa Wielkopolskiego”, w ramach którego wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową infrastruktury rowerowej w ciągu DW nr 132, tj. Aleja 11 Listopada i ul. Gen. Władysława Sikorskiego oraz ul. Olimpijskiej, ul. Żelaznej, ul. Edwarda Jancarza. Zadanie dofinansowane z Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w zakresie działań sprzyjających rozwojowi infrastruktury i mobilności rowerowej.

W ramach realizacji działań Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej (ZGM) w 2021 r. wykonano remont chodników i infrastruktury przy ul. Sikorskiego: 116-118, 119-120, 141-142, 143-144. W 2022 r. ZGM przeprowadził remont chodników i infrastruktury przy ul. Łużyckiej 1-2, 3-4.

Działanie 6. Prowadzenie działań na rzecz zmiany nawyków komunikacyjnych mieszkańców, w tym rozwój infrastruktury ruchu pieszego, promowanie stylu życia bez samochodu.

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji podaje, że w 2022 r., w ramach zespołu roboczego, trwały **prace dotyczące polityki parkingowej**, w tym: uporządkowania zasad parkowania w mieście, uwalniania zielonych przestrzeni oraz zmiany nawyków komunikacyjnych, zmierzających do priorytetów dla komunikacji rowerowej i pieszej.

W kierunku zmiany nawyków komunikacyjnych mieszkańców, Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim sp. z o.o. przeprowadził różnego rodzaju akcje promocyjne:

W 2021 r.:

- wspólnie z Miastem zrealizował zadania mające na celu zachęcenie pasażerów do korzystania z komunikacji miejskiej (sierpień – grudzień 2021 r.);
- współpracował z Ośrodkiem Rehabilitacyjno-Edukacyjnym dla dzieci i młodzieży z autyzmem w Gorzowie Wielkopolskim (styczeń – grudzień 2021 r.);
- utrzymał system powiadamiania SMS-owego (styczeń – grudzień 2021 r.);
- przeprowadził kampanię „Warto być kulturalnym” (czerwiec – lipiec 2020 r.), Bezpieczna droga do szkoły – Edycja 2021 (od 01.09.2021 do 31.10.2021 r.), Stop agresji drogowej (styczeń – grudzień 2021 r.), Bądź widoczny – noś odblaski (wrzesień 2021 r.), Wystarczy 1 - metr (listopad - grudzień 2021 r.), Odłóż smartfon i żyj! (wrzesień – grudzień 2021 r.)
- zapewnił komunikację miejską w okresie Wszystkich Świętych (październik - listopad 2021 r.);
- zorganizował Świąteczny tramwaj (grudzień 2021 r.).

W 2022 r. Miejski Zakład Komunikacji w Gorzowie Wielkopolskim:

- współpracował z OREW w Gorzowie Wielkopolskim (styczeń – grudzień 2022 r.);
- zorganizował akcję: Dzień bez samochodu (18 września 2022 r.); Warto być kulturalnym (kwiecień – czerwiec 2022 r.); Bezpieczna droga do szkoły – Edycja 2022 (marzec–czerwiec 2022, wrzesień–październik 2022 r.); Stop agresji drogowej (styczeń – grudzień 2022 r.); Bądź widoczny – noś odblaski (wrzesień 2022 r.); Wystarczy 1 - metr (listopad - grudzień 2022 r.); Odłóż smartfon i żyj! (wrzesień – grudzień 2022 r.)
- zapewnił komunikację miejską w okresie Wszystkich Świętych. (październik - listopad 2022 r.);
- zorganizował Świąteczny tramwaj (grudzień 2022 r.);

Wydział Promocji i Informacji natomiast współpracował przy organizacji Masy Rowerowej, realizował spacer tematyczny #ChodźMY na spacer we współpracy z PTTK „Ziemia Gorzowska” (kwiecień - listopad 2022 r.). Był także wsparciem organizacyjnym i promocyjnym dla akcji „Rowerowa Stolica Polski”.

Ponadto Wydział wydał i promował mapę rowerową dla miasta i okolic Powiatu Gorzowskiego. Zorganizował Europejski Tydzień Mobilności (16-22 września), w ramach którego zorganizowano

Dzień bez Samochodu (22 września). Zorganizowany został konkurs dla dzieci „Chodź, pomaluj eko autobusy”, gdzie wynik konkursu zdecydował o „malowaniu” nowych elektrycznych autobusów w taborze MZK, które obecnie możemy podziwiać na gorzowskich ulicach).

Cel 3. Miasto przygotowane na wyzwania przyszłości

Tabela. Kierunki działań ujęte w celu 3. Miasto przygotowane na wyzwania przyszłości

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
3.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów miasta zmierzającego do zeroemisyjności.	1.Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Promocji i Informacji, Wydział Edukacji, Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji we współpracy ze spółkami miejskimi.
	2.Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami (zasada 4R).	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, ZCG MG6, Inneko Sp. z o.o., Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa.
	3.Przygotowanie systemu gospodarki odpadami do wdrożenia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, ZCG MG6, Inneko Sp. z o.o., Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa.
	4.Prowadzenie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.	Wydział Edukacji, Wydział Spraw Społecznych, Wydział Inwestycji, Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, spółdzielnie i wspólnoty mieszkaniowe.
	5.Wykorzystanie technologii opartych o odnawialne źródła energii.	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Inwestycji.
	6.Wspieranie rozwoju innowacji w zakresie polityki ekologicznej i środowiskowej w mieście.	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa, Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu.
3.2. Rozwinięta infrastruktura i rozwiązania komunikacyjne.	1.Poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta (drogowej, kolejowej, wodnej i lotniczej) na poziomie regionalnym, krajowym oraz transgranicznym.	Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego, Wydział Urbanistyki i Architektury, pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. kontaktów międzynarodowych.
	2.Modernizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego, zgodnie z priorytetami wskazanymi w Studium komunikacyjnym Gorzowa Wielkopolskiego, w szczególności	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Inwestycji, Wydział Dróg, we współpracy z Wydziałem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	zmierzające do usprawnienia ruchu samochodów w relacjach omijających centrum miasta, w tym budowa Mostu Zachodniego na Warcie w Gorzowie Wielkopolskim oraz dróg dojazdowych, budowa Północnej Obwodnicy Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.	Strategicznego.
	3.Skoordynowanie systemu komunikacyjnego miasta z koleją.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Miejski Zakład Komunikacji, we współpracy z Wydziałem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego, Wydziałem Urbanistyki i Architektury, PKP, Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego.
	4.Poprawa rozwiązań z zakresu komunikacji publicznej, z uwzględnieniem potrzeb obszaru funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Miejski Zakład Komunikacji, we współpracy z Wydziałem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego.
	5.Rozwój komunikacji niskoemisyjnej, w tym rozwój sieci dróg rowerowych i ich integracja z systemem miejskim i obszaru funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.	Oficer Rowerowy, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Miejski Zakład Komunikacji, we współpracy z Wydziałem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego.
3.3. Zachowane atuty przestrzenne i przyrodnicze miasta.	1.Tworzenie stref przewietrzania miasta.	Wydział Inwestycji, Wydział Urbanistyki i Architektury we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa.
	2.Ograniczenie zabudowy na terenach wrażliwych i cennych przyrodniczo.	Wydział Urbanistyki i Architektury we współpracy z Wydziałem Ochrony Środowiska i Rolnictwa.
	3.Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych miasta.	Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa we współpracy z Wydziałem Urbanistyki i Architektury, Wydziałem Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego.

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	4. Rozwój systemów zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.	Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego, Wydział Dróg, Wydział Inwestycji.
3.4. Miasto odporne na zjawiska kryzysowe.	1. Wspieranie i prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki pandemii COVID 19.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we współpracy z Wydziałem Obsługi Inwestora i Biznesu, Powiatowym Urzędem Pracy, Wydziałem Spraw Społecznych, Wydziałem Podatków i Opłat, Wydziałem Promocji i Informacji, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp., Strażą Pożarną.
	2. Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie odporności na kryzysy wywołane epidemiami.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we współpracy z Wydziałem Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydziałem Spraw Społecznych, Wydziałem Podatków i Opłat, Wydziałem Promocji i Informacji, Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Gorzowie Wlkp., Strażą Pożarną.
	3. Opracowanie miejskiej strategii reagowania kryzysowego.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we współpracy z pozostałymi komórkami urzędu miasta oraz służbami, inspekcjami i strażami wchodzącymi w skład powiatowej administracji zespolonej.
	4. Utrzymywanie na wysokim poziomie jakości funkcjonowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we współpracy z Policją, Strażą Pożarną, Strażą Miejską.
	5. Rozwijanie spójnego systemu rozwiązań organizacyjno-technicznych w obszarze zarządzania kryzysowego, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego.
	6. Utrzymywanie na wysokim poziomie stanu i standardów kluczowej dla miasta infrastruktury technicznej.	Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego we współpracy z Przedsiębiorstwem Wodociągów i Kanalizacji, Miejskim Zakładem Komunikacji, Wydziałem Dróg,

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
		Wydziałem Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego.
	7. Wsparcie integracji systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym.	Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego, Wydział Urbanistyki i Architektury.
	8. Prowadzenie stałych analiz i diagnoz pod kątem problemów i potrzeb społecznych oraz zjawisk kryzysowych, w tym działalność Ośrodków Rozwoju Innowacji i Technologii.	Zespół ds. Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030 we współpracy z uczelniami wyższymi i ośrodkami naukowo-badawczymi.

Priorytet 3.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów miasta zmierzającego do zeroemisyjności.

Działanie 1. Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców.

W okresie sprawozdawczym Wydział Środowiska i Rolnictwa informował mieszkańców o obowiązujących przepisów dotyczących ochrony środowiska, w tym ochrony jakości powietrza. Między innymi udzielał informacji o zakazie spalania odpadów, konieczności wymiany źródeł ciepła opalanych paliwami stałymi wynikającej z Uchwały antysmogowej dla miasta Gorzowa Wielkopolskiego, obowiązku złożenia deklaracji w systemie CEEB. Udzielał bieżącej pomocy dotyczącej wypełniania deklaracji. Informował mieszkańców o możliwościach uzyskania dofinansowania do wymianę źródeł ciepła, w tym o Programie Czyste Powietrze oraz uldze termomodernizacyjnej. Działania prowadzone były poprzez stronę internetową miasta, ulotki dystrybuowane w oddziałach Urzędu Miasta, a także bezpośrednio i telefoniczne udzielanie informacji mieszkańcom.

Ponadto w 2022 r. WSR złożył wniosek do Programu Regionalnego Wsparcia Edukacji Ekologicznej w I etapie naboru przedsięwzięć edukacyjnych z zakresu "**Czyste powietrze – przeciwdziałanie emisjom**".

Wydział Promocji i Informacji zrealizował **Akcję #RośnijMY razem**, której celem było posadzenie (listopad 2022 r.) drzew na terenie miasta, upamiętniających narodziny nowych obywateli. We wrześniu 2022 r. nastąpił finał konkursu „Chodź, pomaluj *eko-autobusy*”, którego celem była m.in. promocja komunikacji miejskiej oraz nowych elektrycznych autobusów.

Ponadto Wydział Promocji i Informacji wsparł promocyjne działania prowadzone przez wydziały merytoryczne Urzędu Miasta, w tym m.in.: rozdawanie sadzonek roślin miododajnych, realizację Dnia bez Samochodu, współpracował z Gorzowskim Rynkiem Hurtowym w celu wypromowania lokalnych producentów, promował elektryczny samochód we flocie urzędowej.

Biuro Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji zrealizowało konkurs na wsparcie zielonych mikroinicjatyw sąsiedzkich. Wsparcie rzeczowe na rzecz realizacji złożonych projektów otrzymało 13 grup sąsiedzkich. Więcej o zielonych mikroinicjatywach zapisano w Priorytecie 1.1, Działaniu 3.

Działanie 2. Prowadzenie racjonalnej gospodarki odpadami (zasada 4R).

INNEKO Sp. z o.o. prowadzi w mieście racjonalną gospodarkę odpadami (zasada 4R), która polega na:

I. REFUSE (odrzuć)

1. W zakresie transportu – poprzez ograniczenie zanieczyszczenia powietrza pyłami oraz związkami lotnymi powstałymi w procesie spalania, a także ograniczenie zanieczyszczeń gleby i wody:

a) zakupiono pojazdy zasilane elektrycznie oraz CNG:

- MAN TGE, pojazd 100% elektryczny, ładowność do 3,5 tony, pojazd w codziennej eksploatacji wykorzystywany do realizacji bieżących zadań (min. podstawienia nowych pojemników, wymiana uszkodzonych pojemników, realizacja reklamacji);
- Scania P340, pojazd ciężarowy zasilany CNG, śmieciarka, służy do odbioru odpadów w Sektorze 3 – rejon centrum miasta Gorzowa Wlkp.

b) zmniejszono czas postoju z włączonym silnikiem,

c) prowadzono regularne przeglądy, sukcesywnie wymieniano pojazdy na nowsze z wyższymi standardami emisyjnymi,

d) zapewniono sprawą obsługę zmniejszającą czas przyjęcia i rozładunku.

2. W zakresie zimowego utrzymania dróg i placów – poprzez zmniejszenie zasolenia gleby i wody, zastąpiono sól chlorkiem wapnia i używano piasku.

3. W zakresie zużycia energii i wody – poprzez ochronę zasobów naturalnych:

a) używano oszczędnie wodę,

b) wymieniano oświetlenia i sprzęt biurowych na energooszczędne,

c) prowadzono odpowiednią segregację i gospodarowanie odpadami,

d) zmniejszono zużycie energii przez zastosowanie urządzeń o wyższych wskaźnikach energooszczędności.

II. REDUCE (zmniejsz)

Edukacja ekologiczna społeczeństwa lokalnego i pracowników, która ma wpływ na ograniczenie zużycia surowców naturalnych i wytwarzania odpadów. W okresie sprawozdawczym Inneko Sp. z o.o. zorganizowało:

- akcję edukacyjną „Zielona Szkoła - zielone Przedszkole 2021/2022”, akcję „Zielona Szkoła Zielone Przedszkole 2022/2023”;
- akcję edukacyjną „Wymień odpady na kulturalne wypady”

III. **REUSE** (użyj ponownie)

Inneko Sp. z o.o. od 13 grudnia 2017 r. posiada decyzję na odzysk odpadów poza instalacjami i urządzeniami. Przetwarzanie polega na przygotowaniu do ponownego użycia bez powstawania odpadów.

IV. **RECYCLE** (odzyskaj)

Przetwarzanie odpadów, wynikiem czego jest odzysk surowców wtórnych i ich przekazanie do recyklingu. Spółka kładzie nacisk na systematyczne zwiększanie poziomów odzysku i ilości wysortowanych odpadów. Dodatkowo produkuje z bioodpadów certyfikowany kompost.

Działanie 3. Przygotowanie systemu gospodarki odpadami do wdrożenia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym.

Przygotowanie systemu gospodarki odpadami do wdrożenia zasad gospodarki o obiegu zamkniętym wymaga kompleksowego podejścia, zaangażowania różnorodnych interesariuszy oraz precyzyjnego planowania działań. Spółka prowadzi dynamiczne kampanie edukacyjne, które przyczyniają się do podniesienia świadomości mieszkańców na temat licznych korzyści płynących z redukcji, odzysku oraz recyklingu odpadów.

Niezwykle istotne jest wprowadzenie efektywnego systemu segregacji i zbierania odpadów. W tym kontekście, Inneko zapewnia dostęp do odpowiednich pojemników oraz aktywnie dostarcza informacje dotyczące właściwego procesu segregacji. Jednak działania Spółki nie ograniczają się wyłącznie do mieszkańców Gorzowa. Współpraca z przedsiębiorstwami przemysłowymi stanowi istotny element strategii. Wspólnie dążą do stworzenia zamkniętego obiegu materiałów, kładąc nacisk na promocję działań opartych na recyklingu. Wspierane są podmioty zaangażowane w proces odzysku surowców z produktów, a także nawiązywane są strategiczne partnerstwa z firmami, które pragną aktywnie wykorzystywać surowce wtórne.

Innowacje technologiczne stanowią kluczowy filar wdrożenia zasad obiegu zamkniętego. Spółka systematycznie dąży do implementacji nowoczesnych technologii, wspierając jednocześnie badania nad innowacyjnymi metodami odzysku, recyklingu oraz przetwarzania odpadów.

Monitorowanie wyników jest nieodłącznym elementem systemu gospodarki odpadami opartego na zasadach obiegu zamkniętego. Spółka aktywnie zbiera dane dotyczące ilości odzyskanych materiałów, redukcji ilości składowanych odpadów. Dlatego też, w ramach Inneko, wdrożony został kompleksowy system zarządzania środowiskowego, który umożliwia nie tylko ocenę skuteczności podejmowanych działań, ale także ich ciągłe doskonalenie.

Działanie 4. Prowadzenie termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej i budynków mieszkalnych.

Wydział Spraw Społecznych informuje, że część placówek, tj. Żłobek Miejski nr 1, Żłobek Miejski nr 2, Pogotowie Opiekuńcze, Dom Pomocy Społecznej nr 1, obok placówek szkolnych, ujęta została na liście do termomodernizacji na przyszłe lata w programie modernizacji energetycznej w formule Partnerstwa Publiczno-Prywatnego w rozumieniu ustawy o PPP. W ramach ww. Podmiot Publiczny

przewiduje zaprojektowanie, sfinansowanie i przeprowadzenie robót budowlanych oraz termomodernizacyjnych.

W ramach przygotowania do realizacji programu w 2022 r. zostały przeprowadzone audyty energetyczne budynków.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej wykonał modernizację systemu ogrzewania, poprzez likwidację ogrzewania na paliwo stałe, w tym:

- likwidację pieców kaflowych i węglowych w budynkach i podłączenie ich do ogrzewania sieciowego (Dworcowa 11, Sikorskiego 39),
- likwidację pieców kaflowych i węglowych w lokalach mieszkalnych i montaż ogrzewania etażowego gazowego w ramach projektu „Wymiana źródeł ciepła w obszarze miasta Gorzowa Wlkp.”, w 2021 r. zlikwidowano 88 pieców i 2 ogrzewania etażowe węglowe w 44 lokalach, w 2022 r. zlikwidowano 86 pieców i 2 ogrzewania etażowe w 50 lokalach,
- likwidację pieców kaflowych i węglowych w lokalach mieszkalnych i montaż ogrzewania etażowego gazowego w ramach własnych środków ZGM,
- modernizację instalacji c.o. i założenie systemu przedpłatowego (Lipowa 20, 21, 22).

W latach 2021 – 2022 ZGM przeprowadził termomodernizację budynków, w tym: docieplenie ścian, wymianę okien, wymianę drzwi wejściowych:

- w 2021 r. w budynkach komunalnych przeprowadzono 3 termomodernizacje,
- w 2022 r. przeprowadzono 6 termomodernizacji.

Wydział Edukacji podaje, że w 2021 r. przeprowadzono termomodernizację hali sportowej oraz szatni w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 2, natomiast w 2022 r. termomodernizację w Przedszkolu Miejskim nr 3, Przedszkolu Miejskim nr 4 oraz budynku internatu Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 2.

Wydział Inwestycji w okresie sprawozdawczym zrealizował następujące projekty dotyczące termomodernizacji obiektów użyteczności publicznej, tj:

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gorzowie Wlkp. – etap III.

W ramach zadania dotyczącego docieplenia dachu sali gimnastycznej przy II Liceum Ogólnokształcącym przy ul. Przemysłowej 22 zakończono realizację robót budowlanych związanych z remontem dachu. W ramach zadania dot. wymiany źródła zasilania ciepłego z węglowego na gazowe w budynku Szkoły Podstawowej nr 12 przy ul. Dobrej 16 wraz z dociepleniem ścian fundamentowych i przebudową dachu - zakończono roboty budowlane realizowane w ramach niniejszego zamówienia częściowego (w tym prace związane z budową nowej kotłowni gazowej, izolacją ścian fundamentowych, wymianą stolarki okiennej oraz drzwiowej, montażem zaworów termostatycznych oraz remontem pokrycia dachowego).

Termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej w Gorzowie Wlkp. w formule PPP.

W ramach zadania wykonano aktualizację audytów energetycznych dla wymienionych obiektów: Szkoła Podstawowa nr 9 przy ul. Nowej 7, Szkoła Podstawowa nr 15 przy ul. Kotsisa 1, Zespół Szkół

Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Czereśniowej 4e, Zespół Szkół Gastronomicznych im. Febronii Gajewskiej- Karamać przy ul. Okólnej 35,

oraz opracowano nowe audyty wraz ze świadectwami charakterystyk energetycznych placówek:

1. Szkoła Podstawowa nr 12 przy ul. Dobrej 16,
2. Żłobek nr 1 przy ul. Wróblewskiego 50,
3. Żłobek nr 1 przy ul. Obotryckiej 1,
4. Przedszkole Miejskie nr 33 przy ul. Walczaka 4,
5. Przedszkole Miejskie nr 29 przy ul. Wróblewskiego 48,
6. Przedszkole Miejskie nr 30 i Szkoła Podstawowa nr 21 przy ul. Taczaka 1,
7. Szkoła Podstawowa nr 20 z Oddziałami Integracyjnymi im. Bohaterów Westerplatte przy ul. Szarych Szeregów 7,
8. Internat Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących przy ul. Czereśniowej 4i,
9. Internat Zespołu Szkół Budowlanych i Samochodowych przy ul. Okrzei 42,
10. Pogotowie Opiekuńcze przy ul. Spokojnej 57,
11. Dom Pomocy Społecznej nr 1 im. Mari Juchacz przy ul. Podmiejskiej Bocznej 10,
12. Budynek Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. przy ul. Sikorskiego 4,
13. Budynek Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. przy ul. Sikorskiego 5,
14. Budynek Urzędu Miasta Gorzowa Wlkp. przy ul. Myśliborskiej 34 .

Działanie 5. Wykorzystanie technologii opartych o odnawialne źródła energii.

Spółka Inneko planuje wybudować Miejską Farmę Słoneczną, która docelowo może produkować 250 megawatów mocy ze słońca.

Prace nad projektem farmy fotowoltaicznej zostały zleczone w kwietniu 2021 r. Spółka uzyskała prawomocne decyzje administracyjne – lokalizacyjną i o uwarunkowaniach środowiskowych, związane z usytuowaniem inwestycji na terenie należącym do spółki Inneko. W okresie sprawozdawczym trwały prace nad wyłonieniem doradcy zewnętrznego - specjalisty, który pomoże wypracować najlepszy model gospodarczy i prawny funkcjonowania fabryki oraz model finansowania tej inwestycji. Szacowana wartość inwestycji to ponad 500 mln zł.

Działanie 6. Wspieranie rozwoju innowacji w zakresie polityki ekologicznej i środowiskowej w mieście.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono następujące działania wspierające rozwój innowacji w zakresie polityki ekologicznej i środowiskowej w mieście.

Jednostka samorządu terytorialnego wraz z podległymi podmiotami w zakresie przypisanych działań, do swoich postępowań przetargowych w specyfikacji istotnych warunków zobowiązywali wykonawcę do wykorzystania w toku realizacji zamówienia, większej ilości pojazdów spełniających normę EURO 6 lub pojazdów elektrycznych / napędzanych gazem ziemnym w rozumieniu art. 2 pkt 12) lub 14) ustawy z dnia 11 stycznia 2018 r. o elektromobilności i paliwach alternatywnych (Dz. U. 2018 poz. 317) – ze względów środowiskowych.

W grudniu 2021 r. Miasto Gorzów podpisało z firmą Powerdot list intencyjny, a w kwietniu następnego roku uzyskało odpowiednie decyzje, które pozwoliły na rozpoczęcie prac związanych z budową stacji. W Gorzowie zaplanowano wówczas, że powstanie ich 13, zarówno szybkiego ładowania o mocy 60 kW, jak i półszybkiego o mocy 22 kW. W 2022 r. Miasto wskazało możliwe lokalizacje.

Ponadto Spółka Enea Operator wybudowała 14 ogólnodostępnych stacji ładowania z 28 punktami. Na potrzeby budowy Operator Enea S.A. prowadził prace nad wdrożeniem systemu informatycznego, niezbędnego do funkcjonowania stacji.

Ponadto w zakresie wspierania innowacji, należy wymienić zrealizowany na przełomie 2020 i 2021 r. projekt pt.: „Budowa punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych na terenie Gmin – uczestników Związku Celowego Gmin MG-6 z elementami uzupełniającymi”, w ramach którego wybudowano m.in. pojemniki podziemne przy ul. 30-go Stycznia. Pojemniki podziemne, to estetyczne i eliminujące zapachy rozwiązanie, które pozwala ograniczyć miejsce przeznaczone na gromadzenie odpadów komunalnych. Jeden pojemnik o pojemności 5m³ zastępuje 6 pojemników 1100 litrowych i aż 50 pojemników 120 litrowych. Na Kwadracie powstały 2 pojemniki o pojemności 3m³ (na szkło i bioodpady) oraz 4 pojemniki o pojemności 5m³ na pozostałe frakcje (papier, tworzywa sztuczne i metale oraz odpady zmieszane).

Priorytet 3.2. Rozwinięta infrastruktura i rozwiązania komunikacyjne.

Działanie 1. Poprawa dostępności komunikacyjnej Miasta (drogowej, kolejowej, wodnej i lotniczej) na poziomie regionalnym, krajowym oraz transgranicznym.

W ramach poprawy dostępności komunikacyjnej drogowej, kolejowej i wodnej na poziomie regionalnym, krajowym oraz transgranicznym, Miasto w okresie sprawozdawczym podejmowało następujące działania:

Komunikacja drogowa:

Miasto uzyskało dofinansowanie 35 mln zł na I etap budowy Północnej Obwodnicy Gorzowa Wielopolskiego (od ronda Barlineckiego do ronda na wysokości ul. Kazimierza Wielkiego) z Rządowego Funduszu Polski Ład Program Inwestycji Strategicznych.

W ramach prac nad obwodnicą zlecono wykonanie Programu Funkcjonalno-Użytkowego, opinii geotechnicznej i geodezyjnej inwentaryzacji obecnego drzewostanu na odcinku od ronda Barlineckiego przy ul. Wyszyńskiego do ronda włącznie na wysokości ul. Kazimierza Wielkiego. Obwodnica będzie prowadzić po nowym śladzie i będzie stanowić drogę dwujezdniową o dwóch pasach ruchu.

Budowa mostu zachodniego na rzece Warcie w Gorzowie Wielkopolskim, a także rozbudowa węzła S3 Gorzów-Południe, na skutek starań Miasta o wpisanie inwestycji do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, zostały ujęte na liście przedsięwzięć strategicznych kluczowych dla rozwoju Województwa Lubuskiego.

Komunikacja kolejowa:

Prace nad Programem Kolej Plus – Miasto zaangażowało się w projekt na poziomie merytorycznym i finansowym, tj. w opracowanie studium Planistyczno – Progностyczne dla projektu pn. „Remont linii nr 363 na odcinku Skwierzyna – Międzychód” – wraz z odbudową linii 415 na strefę ekonomiczną w Gorzowie Wlkp. w ramach Programu Uzupelnienia Lokalnej i Regionalnej Infrastruktury Kolejowej - Kolej Plus do 2028 r. Remont linii nr 363 na odcinku Skwierzyna – Międzychód wspólnie z projektem pn. Rewitalizacja linii kolejowej nr 368 Międzychód – Szamotuły, wzajemnie uzupełniają się, tworząc korytarz kolejowy, który znacząco może przyczynić się do poprawy w dostępności komunikacji kolejowej zarówno mieszkańców Gorzowa Wlkp., jak i północnej części województwa lubuskiego.

Prace nad Studium wykonalności LK nr 273 dla odcinka Rzepin - Szczecin Podjuchy – Miasto zaangażowało się merytorycznie oraz organizacyjnie w realizację spotkań konsultacyjnych pomiędzy: PKP PLK, GDDKiA, Wodami Polskimi, Urzędem Marszałkowskim Województwa Lubuskiego, Wojewodą Lubuskim, Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną, Urzędem Miasta Kostrzyna nad Odrą, dotyczących budowy łącznicy kolejowej linii 273 z linią 203, które przyczynią się do prowadzenia pociągów bez zmiany kierunku jazdy i zbędnych manewrów w relacjach, które wymienione zostały poniżej:

PKP IC:

- 1) Warszawa - Poznań – Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O. – Szczecin - Świnoujście;
- 2) Trójmiasto/Bydgoszcz – Piła – Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O. – Zielona Góra;
- 3) Wrocław - Zielona Góra – Zbąszynek – Międzyrzecz – Skwierzyna - Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O. – Szczecin - Świnoujście.

Regio:

- 1) Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O. – Szczecin – Świnoujście;
- 2) Gorzów Wlkp. – Kostrzyn n/O. – Zielona Góra – Wrocław.

Finalnie we wszystkich wariantach przebudowy stacji Kostrzyn nad Odrą uwzględniono potrzebę budowy łącznic. Zakończenie prac nad studium wykonalności zaplanowane jest na koniec 2023 r.

Prace nad Studium wykonalności linii kolejowej nr 003 Poznań – Kunowice (granica państwa) zaangażowanie merytoryczne oraz organizacja spotkań konsultacyjnych z PKP PLK wraz z samorządami, dotyczące propozycji przebudowy stacji Świebodzin, pozwalającej w przyszłości na włączenie tzw. Magistrali Zachodniej w linię kolejową nr 003. Finalnie uwzględniono powyższy postulat.

Organizacja spotkań z PKP IC i Polregio dotyczących wprowadzenia zmian w rozkładzie jazdy pociągów w celu lepszego skomunikowania pociągów, obsługujących Gorzów, na stacjach węzłowych w Kostrzynie nad Odrą, Krzyżu i Zbąszynku. W rozmowach z PKP IC poruszono potrzebę utworzenia nowych połączeń międzywojewódzkich, szczególnie zwiększenie połączeń z Warszawą.

Miasto zgłosiło uwagi związane z powyższymi działaniami do projektów: Regionalnego Programu Rozwoju Transportu Województwa Lubuskiego z prognozą rozwoju do roku 2030, Krajowego Programu Kolejowego do 2023 roku (z perspektywą do 2032), Krajowej Polityki Miejskiej do 2030 roku, dotyczące zapewnienia zrównoważonego i zintegrowanego systemu mobilności miejskiej w miejskich obszarach funkcjonalnych.

Komunikacja wodna:

Na skutek starań Miasta o wpisanie budowy multimodalnego centrum logistycznego (transport drogowy, kolejowy i żegluga śródlądowa) w Gorzowie Wielkopolskim wraz z terminalem – portem rzeczny na rzece Warcie, do Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2030, przedsięwzięcie znalazło się na liście przedsięwzięć strategicznych kluczowych dla rozwoju Województwa Lubuskiego.

Ponadto Miasto zawnioskowało o wpisanie ww. przedsięwzięcia do projektu Krajowego Programu Żeglugowego do roku 2030.

Przedstawiciele Miasta brali także udział w licznych spotkaniach dotyczących transportu rzeczno-śródlądowego.

Działanie 2. Modernizacja wewnętrznego układu komunikacyjnego, zgodnie z priorytetami wskazanymi w Studium komunikacyjnym Gorzowa Wielkopolskiego, w szczególności zmierzające do usprawnienia ruchu samochodów w relacjach omijających centrum miasta, w tym budowa Mostu Zachodniego na Warcie w Gorzowie Wielkopolskim oraz dróg dojazdowych, budowa Północnej Obwodnicy Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

W grudniu 2021 r. podpisana została umowa na opracowanie dokumentu pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego” (SUMP). Dokument został przyjęty Uchwałą nr LXIV/1115/2023 Rady Miasta Gorzowa Wlkp. w dniu 21 czerwca 2023 r.

Opracowanie to, jako dokument o charakterze strategicznym, ma stanowić podstawę decyzji inwestycyjnych w zakresie rozwoju i rozbudowy systemu transportowego w Gorzowie Wielkopolskim i jego obszarze funkcjonalnym. Założenia i koncepcje przedstawione w dokumencie mają przyczynić się do poprawy bezpieczeństwa, wydajności, efektywności kosztowej transportu osób i towarów, zwiększenia atrakcyjności i jakości środowiska oraz spójności i dostępności komunikacyjnej MOF GW,

ze szczególnym uwzględnieniem dojazdu do miejsc pracy i nauki, stref aktywności gospodarczej, produkcyjnej, usługowej i handlowej, obszarów rekreacyjno-sportowych oraz funkcjonowania komunikacji zbiorowej. Celem powyższego dokumentu jest wyznaczenie kierunków zmian w systemie mobilności oraz zagospodarowaniu przestrzennym w celu zaspokojenia potrzeb transportowych ludzi i przedsiębiorstw. Dokument bierze pod uwagę kwestie integracji działań, partycypacji społecznej, posiada system wdrażania oraz ewaluacji, obejmuje zakres wyzwań transportowych charakterystycznych dla transportu miejskiego, powiatowo-gminnego i częściowo regionalnego.

W odniesieniu do celów operacyjnych zdefiniowanych w SUMP, Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu Publicznego zlecił aktualizację koncepcji rozwoju podsystemu tramwajowego publicznego transportu zbiorowego w Gorzowie Wlkp. – dostosowanie do aktualnych założeń inwestycyjnych oraz dokumentów strategicznych, której celem jest określenie kierunków rozwoju podsystemu tramwajowego w mieście i poprawa oferty systemu publicznego transportu zbiorowego jako całości. Efektem aktualizacji koncepcji ma być stworzenie zrównoważonego, dostępnego i przyjaznego systemu komunikacji miejskiej, zintegrowanego z pozostałym transportem zbiorowym i transportem indywidualnym, uatrakcyjnienie oferty przewozowej i tym samym zachęcenie podróżnych do korzystania z komunikacji miejskiej. Rezultatem wdrożenia zaproponowanych kierunków rozwoju podsystemu tramwajowego ma być także wzrost znaczenia przewozów pasażerów tramwajami w całości systemu gorzowskiej komunikacji miejskiej. Aktualizacja stanowi determinantę podjęcia przez samorząd Gorzowa Wlkp. określonych decyzji inwestycyjnych w podsystemie tramwajowym.

W 2022 r. powstał dokument pt. „Aktualizacja optymalizacji układu sieci komunikacji miejskiej w Gorzowie Wlkp. oraz na terenie gmin sąsiadujących, z którymi miasto zawarło porozumienie komunalne – dostosowanie do aktualnych założeń inwestycyjnych”, uaktualniający założenia opracowania z 2017 roku. Podstawą do formułowania zmian w ofercie przewozowej były m.in. przeprowadzone w sposób kompleksowy badania wielkości i struktury popytu na usługi przewozowe w całej sieci komunikacji miejskiej w Gorzowie Wlkp. i kolejno opracowanie koncepcji jej układu wraz z rozkładami jazdy. Przywołane działania wskazały najistotniejsze, z punktu widzenia obsługi pasażerskiej, przystanki, na których rozkłady jazdy powinny być skoordynowane, przy jednoczesnej optymalizacji pracy eksploatacyjnej i przebiegu tras wraz z uwzględnieniem możliwości budżetowych Miasta.

Na potrzebę aktualizacji założeń w zakresie funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego, oprócz czynników o charakterze niezależnym od działań organizatora i operatora gorzowskiej komunikacji miejskiej jak np. pandemia COVID, inflacja, wzrost cen paliw, migracje zewnętrzne, wpływ miały zmiany w zakresie realizacji inwestycji w strukturę tramwajową w stosunku do koncepcji z 2013 r., tj. zakończenie remontu znacznej części infrastruktury tramwajowej.

Oprócz działań związanych z usprawnieniem komunikacji publicznej, Miasto wykonywało działania zmierzające do usprawnienia ruchu samochodów w relacjach omijających centrum miasta. Starania Miasta o wpisanie takich inwestycji jak budowa Mostu Zachodniego na Warcie w Gorzowie

Wielkopolskim, czy budowa Północnej Obwodnicy Miasta poskutkowało wpisaniem tych inwestycji na liście kluczowych inwestycji w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego.

Prace związane z północną obwodnicą zostały opisane powyżej, w Działaniu 1.

Kolejną ważną dla rozwoju miasta inwestycją była modernizacja wschodniego wylotu drogi nr 22 na odcinku od Ronda Sybiraków do granic miasta. W ramach zadania wykonano następujące prace:

- ul. Łukasińskiego - roboty wykończeniowe i porządkowe; rozpoczęto także procedurę odbioru końcowego ww. ulicy.

- ul. Zawackiej – roboty budowlane polegające na wykonaniu prac ziemnych wraz z wykonaniem warstw wzmocnienia podłoża, podbudów z kruszyw wraz z ułożeniem kanalizacji deszczowej, krawężników i wpustów ulicznych. Przystąpiono także do budowy nowego ronda na skrzyżowaniu ulic Łukasińskiego i Zawackiej, a także do budowy ciągu pieszo-rowerowego. Rozpoczęto budowę nowego oświetlenia ulicznego w technologii LED. Rozpoczęto również profilowanie terenów zielonych.

- ul. Walczaka – prace związane z likwidacją kolizji infrastruktury podziemnej, tj. sieci gazowej. Kontynuowano prace ziemne przy budowie ulicy Walczaka, jak i ciągu pieszo-rowerowego. Wykonano także prace związane z budową kanalizacji deszczowej. Kontynuowano roboty związane z budową torowiska na odcinku od ronda Gdańskiego do nowego ronda na skrzyżowaniu Fieldorfa-Niła z ul. Walczaka, wykonano także przystanki tramwajowe. Prowadzono prace związane z budową sterowania i ogrzewania zwrotnic, wykonano odwodnienie torowiska oraz roboty ziemne pod zbiornik retencyjny.

Zadanie dofinansowane zostało z Program Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

Działanie 3. Skoordynowanie systemu komunikacyjnego miasta z koleją.

Jak wspomniano w Działaniu 2, trwały prace koncepcyjne nad rozwojem podsystemu tramwajowego, polegające na zaproponowaniu nowych odcinków linii tramwajowych, które będą efektywniej obsługiwały miasto. Prace dotyczyły również m.in. przeniesienia przystanku tramwajowego w bezpośrednie sąsiedztwo dworca PKP z możliwością rozbudowy w przyszłości linii tramwajowej w ul. Jancarza.

Działanie 4. Poprawa rozwiązań z zakresu komunikacji publicznej, z uwzględnieniem potrzeb obszaru funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.

W okresie sprawozdawczym, wspólnie z gminami Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego, opracowany został dokument pn. „Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej dla Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego”. Stanowi on podstawę decyzji inwestycyjnych w zakresie rozwoju i rozbudowy systemu transportowego w Gorzowie Wielkopolskim i jego obszarze funkcjonalnym. Szczegóły dotyczące dokumentu zawarte zostały w Działaniu 2.

Działanie 5. Rozwój komunikacji niskoemisyjnej, w tym rozwój sieci dróg rowerowych i ich integracja z systemem miejskim i obszaru funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego.

W Mieście sukcesywnie rozbudowywany jest system ścieżek rowerowych. W okresie sprawozdawczym wybudowano ścieżkę rowerową na odcinku od Białego Kościoła do ul. Sikorskiego 3, ciąg pieszo-rowerowy w ciągu ulic Łukasińskiego i Zawackiej oraz ul. Walczaka. Ponadto wykonano dokumentację projektowo-kosztorysową infrastruktury rowerowej w ciągu DW nr 132, tj. Aleja 11 Listopada i ul. Gen. Władysława Sikorskiego oraz ul. Olimpijskiej, ul. Żelaznej, ul. Edwarda Jancarza.

W ramach działań związanych z rozwojem komunikacji niskoemisyjnej, oprócz wymienionych ścieżek rowerowych, Miasto wykonywało działania związane z rozwojem infrastruktury komunikacji publicznej i taboru niskoemisyjnego.

Miasto Gorzów Wielkopolski realizowało projekt **„System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”**. Celem projektu było podwyższenie jakości usług publicznego transportu zbiorowego poprzez zintegrowanie go w jeden spójny system transportowy. Założono, że dzięki podejmowanym działaniom nastąpi zmniejszenie zatłoczenia motoryzacyjnego w mieście, poprawa płynności ruchu i ograniczenie negatywnego wpływu transportu na środowisko. Zakres rzeczowy projektu obejmował modernizację istniejących tras tramwajowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą, zakup i wdrożenie systemu informacji pasażerskiej wraz z budową systemu monitoringu miejskiego.

W okresie sprawozdawczym w ramach ww. projektu zrealizowano przebudowę drogi wraz z przebudową torowiska ul. Chrobrego na odcinku od skrzyżowania z ul. Sikorskiego do skrzyżowania z ul. Roosevelta. W październiku 2022 r. zakończono prace związane z I etapem budowy systemu dynamicznej informacji pasażerskiej i budowy systemu monitoringu wizyjnego. W ramach zadania zainstalowano: specjalistyczne oprogramowania obsługujące system dynamicznej informacji pasażerskiej (SDIP) oraz oprogramowanie obsługujące system monitoringu wizyjnego, wykonano aplikację wspomagającą dla systemów: portal www dla pasażera, aplikację mobilną oraz oprogramowanie serwisowe.

Ponadto Miasto oraz MZK realizowały projekty związane z zakupem taboru autobusowego:

„System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp. – tabor autobusowy”, dofinansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego - Lubuskie 2020. W ramach projektu zakupiono 2 klimatyzowane autobusy niskopodłogowe z napędem hybrydowym wyposażone spełniające wymagania normy EURO6d.

„Zakup nowych autobusów elektrycznych wraz z niezbędną infrastrukturą ładowania dla miasta Gorzowa Wlkp.” - zakupionych zostało 8 nowych autobusów elektrycznych Solaris Urbino 12 electric. Ponadto wybudowano trzy stacje pantografowe szybkiego ładowania na pętlach autobusowych: Dekerta Szpital, Śląska Pole Golfowe, Os. Staszica (ul. Karola Marcinkowskiego).

Na ostatniej ze wspomnianych pętli, przebudowano również infrastrukturę w zakresie układu drogowego oraz wybudowano nowe miejsca postojowe. Ponadto na terenie zajezdni MZK powstały cztery dwustanowiskowe ładowarki plug-in z miejscami postojowymi dla ładowania autobusów i drogami dojazdowymi.

Priorytet 3.3. Zachowane atuty przestrzenne i przyrodnicze miasta.

Działanie 1. Tworzenie stref przewietrzania miasta.

Wydział Urbanistyki i Architektury informuje, że Działania to jest wprost realizowane przez sukcesywną ochronę w planach miejscowych dużych enklaw zieleni, znajdujących się w granicach wyznaczonego w Studium Systemu zieleni w mieście (parki, pola, tereny zalewowe, ogródki działkowe, etc.), ale również poprzez określanie terenów zieleni izolacyjnej, osiedlowej, skwerów, zieleni przydrożnej, a także, w terenach przeznaczonych do zabudowy, w zależności od ich lokalizacji i indywidualnych uwarunkowań - odpowiednich wskaźników intensywności zabudowy, minimalnej powierzchni biologicznie czynnej, które pośrednio kształtują i wzmacniają określony w Studium system zieleni.

Działanie 2. Ograniczenie zabudowy na terenach wrażliwych i cennych przyrodniczo.

Wydział Urbanistyki i Architektury podaje, że Działanie realizowane jest przez sukcesywną ochronę w planach miejscowych zasobów przyrodniczych miasta, poprzez ochronę przed zabudową terenów cennych przyrodniczo, ustalanie zasad ich zagospodarowania, wskazywanie pojedynczych enklaw zieleni do zachowania, m.in. poprzez ustalanie przeznaczenia oraz zasad kształtowania dla zabudowy przyległej do enklaw zieleni (bezkolizyjnie, z zachowaniem ciągłości korytarzy ekologicznych).

W okresie sprawozdawczym Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego uchwaliła uchwałę ustanawiającą miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w której występowały elementy odpowiadające realizacji Działania:

MPZP miasta Gorzowa Wlkp. dla obszaru położonego w rejonie ulic: Wał Okrężny, Grobla i Zielona, Uchwała Nr XLIII/760/2021 z dnia 27.10.2021r.

- realizacja celu poprzez zabezpieczenie przed zabudową terenów zalewowych, cennych przyrodniczo i krajobrazowo przy rzece.

Rada Miasta Gorzowa Wielkopolskiego podjęła także następujące uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace na planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Działania:

MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego u zbiegu ulic: Górczyńskiej i kard. Stefana Wyszyńskiego, Uchwała Nr XLIX/883/2022 z dnia 27.04.2022 r.

- realizacja celu poprzez planowane ustalenie w planie miejscowym zasad zabudowy i zagospodarowania dla zielonego terenu predysponowanego do występowania ruchów masowych (ograniczenie zabudowy do niezbędnego minimum);

MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Warszawskiej i ul. Słabońskiego, Uchwała Nr LIV/936/2022 z dnia 31.08.2022 r.

- realizacja celu poprzez planowaną ochronę przed zabudową terenów zalewowych (odpowiednie kształtowanie zabudowy na terenie przyległym).

Działanie 3. Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych miasta.

Wydział Ochrony Środowiska i Rolnictwa informuje, że na terenie miasta znajduje się kilka form ochrony przyrody. Jednym z najcenniejszych obszarów jest rezerwat przyrody „Gorzowskie Murawy” o pow. 78,3099 ha. Bogactwo gatunków muraw kserotermicznych w rezerwacie oraz stan zachowania zbiorowisk roślinnych sprawiają, że obszar ten jest pod względem przyrodniczym niezwykle atrakcyjny i należy do najcenniejszych tego typu obiektów w Polsce. Drugim cennym obszarem chroniącym zbiorowiska muraw kserotermicznych jest użytek ekologiczny „Gorzowskie Murawy Kserotermiczne” o pow. 1,9978 ha.

Zarówno teren rezerwatu przyrody, jak i użytku ekologicznego wpisuje się w sieć obszaru Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Murawy Gorzowskie” o łącznej powierzchni 79,8319 ha

Ponadto w granicach administracyjnych miasta znajduje się Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci” o pow. 360,7845 ha oraz dwa obszary Natura 2000: utworzony w celu ochrony populacji dziko występujących ptaków - „Dolina Dolnej Noteci” o pow. 311,5332 ha oraz utworzony w celu ochrony siedlisk przyrodniczych - „Ujście Noteci” o pow. 311,5332 ha

W Gorzowie Wielkopolskim znajduje się też wiele drzew uznanych za pomniki przyrody. Są to zarówno pojedyncze okazałe drzewa, jak i grupy drzew tworzące aleje. Ochroną objęte są też trzy zimozielone pnącza gat. Bluszcz pospolity (*Hedera helix* L.)

Tabela. Pomniki przyrody.

Rok	Liczba pomników ogółem	Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Pnącza
2020	74	52	19	3
2021	72	50	19	3
2022	72	50	19	3

Uchwałą Rady Miasta Gorzowa Wielkopolskiego NR XXXVIII/687/2021 z dnia 23 czerwca 2021 r. zniesiono formę ochrony przyrody w stosunku do drzewa gat. Klon srebrzysty o obw. 440 cm, które przewróciło się w wyniku silnych wiatrów.

Uchwałą Rady Miasta NR XLI/707/2021 z dnia 25 sierpnia 2021 r. zniesiono formę ochrony przyrody w stosunku do jednego drzewa z grupy drzew gat. Platan klonolistny o obw. 356 cm, które przewróciło się podczas wichury w Parku Wiosny Ludów. Tą samą uchwałą zniesiono formę ochrony przyrody

w stosunku do drzewa gat. Jesion wyniosły o obw. 335 cm rosnącego w Parku Słowiańskim, które uległo spaleni.

Działania wykonane przez Wydział Gospodarki Komunalnej i Transportu w zakresie nasadzeń zielenią, opisane zostały powyżej w Celu 2., Priorytecie 2.1, Działaniu 4.

Ochrona i zachowanie zasobów przyrodniczych miasta realizowane są przez Wydział Urbanistyki i Architektury przez stosowne zapisy w planach miejscowych, jak zostało wskazane w Priorytecie 3.3., w Działaniu 2.

Działanie 4. Rozwój systemów zagospodarowania wód opadowych i roztopowych.

Wydział Inwestycji podaje, że w okresie sprawozdawczym Miasto realizowało projekt pn.: **ZAGOSPODAROWANIE WÓD OPADOWYCH NA TERENIE MIASTA GORZÓW WLKP.- ETAP I. Opis działań w okresie sprawozdawczym został umieszczony poniżej.**

Kontrakt II - etap I: Zlewnia Żwirowa - Budowa systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Żwirowej w Gorzowie Wlkp. w formule zaprojektuj i wybuduj: W ramach zadania zostały poniesione koszty na wykonanie kanałów deszczowych w ul. Żwirowej, Bazaltowej, Owocowej, Kiemliczów oraz Świerkowej wraz z wykonaniem nawierzchni, montażem separatorów substancji ropopochodnych w ul. Owocowej i Świerkowej oraz drogi dojazdowej w ul. Świerkowej do zbiornika retencyjnego oraz nasadzeniami kompensacyjnymi.

Kontrakt II – etap II: W ramach zadania poniesiono wydatki na opracowanie dokumentacji projektowej kanalizacji deszczowej na fragmencie ul. Żwirowej, Zagłoby oraz fragmencie ul. Komeńskiego wraz z montażem separatora substancji ropopochodnych. Wybrany został również wykonawca robót budowlanych, który przystąpił do realizacji robót budowlanych oraz wybrano nadzór inwestorski.

Kontrakt VIII - zlewnia ul. Olimpijskiej - Zagospodarowanie wód opadowych w zlewni ul. Olimpijskiej. Przygotowana została dokumentacja, oraz uzyskane decyzje administracyjne konieczne do rozpoczęcia robót. Wykonawca przystąpił do robót budowlanych, w ramach których wykonał:

- w ul. Ryskiej: wycinkę drzew i zakrzaczeń, roboty budowlane związane z budową zbiorników, staw wraz z umocnieniem i nasadzeniem roślin hydrofitowych, wpięcia do istniejącej kanalizacji deszczowej, odtworzenia rowu oraz nawierzchni bitumicznej,
- w ul. Olimpijskiej: wycinkę drzew, zespół podziemnych zbiorników, kanalizację deszczową z wpięciem do istniejącej komory, rów oraz oczko wodne.
- ul. Słoneczna: budowa kanału kanalizacji deszczowej z ul. Słonecznej do ul. 11 Listopada rurociągi kanalizacji deszczowej, prace zagospodarowania terenu, w tym elementy małej architektury (ławki, tablice sensoryczne dla seniorów, stoły do gry w szachy), nasadzenie drzew i krzewów.
- al. 11-go Listopada: wykonano budowę obiektów podczyszczania wód opadowych i roztopowych odprowadzanych kolektorem DN 1400 do rzeki Warty. Odtworzono nawierzchnię bitumiczną. Roboty zakończono. Wykonawca złożył wniosek o wydłużenie terminu realizacji zadania - trwa jego analiza.

Kontrakt IX - zlewnia przy ul. Olimpijskiej - W ramach robót budowlanych Wykonawca wykonał renowację 22 szt. studni kanalizacyjnych oraz wymianę włazów do studni wraz z pokrywami. Łączna długość renowacji kanalizacji deszczowej wyniosła 459m.

Kontrakt X – W ramach zadania wykonano roboty budowlane związane z renowacją odcinka kanalizacji deszczowej w Al. 11-go listopada. W ramach zamówienia wykonano renowację kanalizacji deszczowej metodą bezwykopową o długości ok. 580 m.

Zadanie dofinansowane z Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko 2014-2020.

W ramach prac dotyczących **utwardzenia nawierzchni drogi przy ul. Kiemliczów wraz z wykonaniem odwodnienia**, Wydział Inwestycji wykonał następujące działania: wykonana została nawierzchnia z kostki betonowej o długości 97 mb, jako odtworzenie po budowie kanału deszczowego. Ze względów techniczno-ekonomicznych realizacja połączona została z zadaniem inwestycyjnym pn. „Zagospodarowanie wód opadowych na terenie Miasta Gorzowa Wlkp. – Etap I” – Kontrakt II, tj. „Budowa systemu kanalizacji deszczowej w rejonie ul. Żwirowej w Gorzowie Wlkp. Wykonawca zrealizował zakres prac na ul. Kiemliczów, zarówno w ramach kanalizacji deszczowej, jak i odtworzenia nawierzchni. Zadanie zrealizowane z Budżetu Obywatelskiego.

Priorytet 3.4. Miasto odporne na zjawiska kryzysowe.

Działanie 1. Wspieranie i prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki pandemii COVID 19.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego podejmował działania przedstawione poniżej. Wspieranie i prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki pandemii COVID 19 realizowane były poprzez:

- zaopatrzenie jednostek organizacyjnych Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego w środki indywidualnej ochrony przed wirusami w ramach utworzonego i prowadzonego na czas pandemii magazynu „COVIDOWEGO”,
- organizację kampanii informacyjnej dotyczącej zagrożeń związanych z wirusem Covid-19 w formie plakatów, ulotek i ogłoszeń na stronach internetowych,
- zaopatrzenie w niezbędny sprzęt dwóch punktów szczepień zlokalizowanych na terenie miasta Gorzowa Wlkp. tj. na obiekcie „Słowianki” przy ulicy Słowiańskiej 14 i Przystani Sportów Wodnych przy ul. Fabrycznej 175,
- organizację mobilnych punktów rozdawania maseczek ochronnych dla mieszkańców miasta,
- zakup 5 ozonatorów powietrza wykorzystywanych w pomieszczeniach biurowych Urzędu Miasta w celu zapewnienia bezpieczeństwa pracownikom i obywatelom oraz wykorzystywanych przez podległe podmioty,
- koordynację i zawarcie umów na przewóz zwłok do prosektorium,
- koordynację i zawarcie umów na dezynfekcję pomieszczeń,

- koordynację dowozu osób starszych i niepełnosprawnych do punktów szczepień w ramach „rządowego programu szczepień”.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu ze względu na panującą pandemię, prowadził działania ograniczające negatywne skutki pandemii COVID 19 poprzez: nie pobieranie opłaty targowej na rynechkach i placach targowych zlokalizowanych na terenie miasta. Zwolnienie z opłaty targowej było wsparciem dla drobnych przedsiębiorców.

Ponadto została wprowadzona preferencyjna stawka opłaty za zajęcie pasa drogowego na cele ogródków konsumpcyjnych sezonowych (w tym zlokalizowane przy lokalach usługowych i gastronomicznych). Stawka ta została utrzymana na kolejne lata w wysokości 0,01 zł za 1m² powierzchni pasa drogowego.

W celu wsparcia branży gastronomicznej, która bardzo odczuła skutki zamknięcia z powodu pandemii oraz żeby zachęcić mieszkańców Gorzowa i okolic do korzystania z usług lokalnych obiektów gastronomicznych oraz do spędzania czasu w mieście zorganizowano w 2021 r. nowe wydarzenie „Nocny Szlak Kulinarny w Gorzowie”.

W tej dwudniowej imprezie udział wzięło 25 lokali gastronomicznych. Nocny Szlak Kulinarny został bardzo dobrze oceniony przez mieszkańców dlatego też, w kolejnym roku odbyła się jego następna edycja, w którym udział wzięło 32 lokali.

Wydział Podatków i Opłat podejmował działania mające na celu wspieranie i prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki pandemii COVID 19. Działania realizowane były poprzez: przyjęcie w 17 kwietnia 2020 r. przez Radę Miasta Gorzowa Wielkopolskiego Uchwały Nr XXI/390/2020r. zmieniającą uchwałę w sprawie wprowadzenia opłaty prolongacyjnej w podatku od nieruchomości, w podatku od środków transportowych, w podatku rolnym i leśnym, w podatku od spadków i darowizn, w podatku od czynności cywilnoprawnych, w podatku dochodowym od osób fizycznych opłacanych w formie karty podatkowej oraz opłacie targowej. Niniejszą uchwałą wprowadzono zmiany dodając § 2a w brzmieniu ”opłaty prolongacyjnej, o której mowa w § 1 nie nalicza się w sprawach ulg w spłacie zobowiązań podatkowych powstałych w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego, stanu epidemii i innego w związku z zakażeniami wirusem SARS -CoV-2”.

Wspieranie i prowadzenie działań ograniczających negatywne skutki pandemii COVID 19 realizowane były także przez **Wydział Spraw Społecznych** poprzez: włączenie się w realizację Narodowego Programu Szczepień przeciwko COVID-19, w ramach którego podjęto następujące działania:

- umożliwiono mieszkańcom zapisy na szczepienia w miejscach publicznych oraz podczas różnych wydarzeń miejskich, np. na Starym Rynku, na stadionie żużlowym, w czasie „Festiwalu Smaków Food Tracków”;
- otworzono 2 punkty szczepień powszechnych, pierwszy w budynku Centrum Sportowo-Rehabilitacyjnym „Słowianka” przy ul. Słowiańskiej, drugi w „Przystani Sportów Wodnych” przy ul. Fabrycznej, które prowadzone były przez podmioty wykonujące działalność leczniczą. Punkt przy ul. Słowiańskiej był czynny od początku maja 2021 r. do końca lipca 2021 r.,

natomiast punkt przy ul. Fabrycznej był czynny od początku maja 2021 r. do końca września 2021 r. W czasie swej działalności punkty wykonały łącznie ponad 28 tysięcy szczepień;

- promowano ideę szczepień poprzez szczepienia w punktach plenerowych – w namiotach pneumatycznych na giełdzie gorzowskiej, ryneczku miejskim, stadionie żużlowym, w salkach parafialnych, w kontenerze biurowym przy marketach budowlanych oraz w centrum handlowym;
- promowano ideę szczepień poprzez kolportaż ulotek podczas szczepień plenerowych i rozwieszenie plakatów m.in. w galerii handlowej;
- zorganizowano i zapisywano osoby chętne na transport na szczepienia dla osób niepełnosprawnych w stopniu znacznym lub osób po 70 roku życia, które miały trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień;
- zapisywano osoby chętne na szczepienia w miejscu zamieszkania i przekazywano tę dyspozycję do podmiotu wykonującego działalność leczniczą, który tego dokonywał;
- rozpoznano potrzebę szczepień wśród pracowników gorzowskich placówek wsparcia dziennego, a następnie sporządzono listę osób chętnych na szczepienie. W wyniku działania 22 pracowników placówek wsparcia dziennego poddało się szczepieniu.

Również w 2022 r. Wydział Spraw Społecznych włączył się w realizację Narodowego Programu Szczepień przeciwko Covid-19 w ramach zadania zleconego przez Wojewodę Lubuskiego pn. „Transport osób mających na trudności w samodzielnym dotarciu do punktów szczepień przeciwko wirusowi SARS-CoV-2, w tym osób niepełnosprawnych. Przedmiotem zadania było zabezpieczenie usług transportowych na terenie administracyjnym miasta Gorzowa Wielkopolskiego realizowanych pojazdem specjalnym, przeznaczonym dla osób niepełnosprawnych, posiadających aktualne orzeczenie o niepełnosprawności w stopniu znacznym o kodzie R lub N lub odpowiednio I grupę wynikającą ze schorzeń narządu ruchu lub chorób neurologicznych oraz osób powyżej 70 roku życia, mających obiektywne i niemożliwe do przezwyciężenia we własnym zakresie trudności w samodzielnym dotarciu do punktu szczepień.

Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wielkopolskim od września 2021 r. do grudnia 2022r. realizował zadanie wynikające z art. 15 z Ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacja na podstawie rozdziału 3 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 26 lutego 2021 r. w sprawie wsparcia uczestników obrotu gospodarczego poszkodowanych wskutek pandemii COVID-19 tj.:

- dotacje na pokrycie bieżących kosztów prowadzenia działalności gospodarczej dla mikro i małych przedsiębiorstw określonych branż wg PKD.

W ramach tego zadania Powiatowy Urząd Pracy w okresie od września 2021 r. do grudnia 2022 r. udzielił **11 dotacji na kwotę łączną 55.000 zł**. Należy wspomnieć, że okres sprawozdawczy dotyczył zakończenia wsparcia, jakie wynikało z ww. ustawy przewidzianego do realizacji przez powiatowe urzędy pracy. Większość podjętych działań przez PUP i zarazem wynikających z obowiązujących przepisów, zakończyła się w sierpniu 2021 r.

Powiatowa Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Gorzowie Wlkp. (PSSE) w okresie od września 2021 r. do grudnia 2022 r. zaangażowana była w zapobiegawczy i bieżący nadzór przeciwepidemiczny ukierunkowany przede wszystkim na COVID 19 oraz inne choroby zakaźne, a także prowadzenie działalności oświatowo-zdrowotnej w zakresie masowych zachorowań wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2. W związku z tym w zakresie zapobiegawczego i bieżącego nadzoru przeciwepidemicznego przeprowadzano:

- wywiady epidemiologiczne z osobami zakażonymi, domownikami i osobami z kontaktu z zakażonymi, nakładano obowiązki poddawania się izolacji, kwarantannie lub nadzorowi epidemiologicznemu przeprowadzono ponad 20500 wywiadów z mieszkańcami miasta i powiatu,
- sporządzano zestawienia i raporty niezbędne do oceny sytuacji epidemiologicznej,
- nadzorowanie przestrzegania nałożonych przepisami ograniczeń, nakazów i zakazów w celu zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, w tym przeprowadzanie akcji kontrolnych wspólnie z policją,
- koordynowano wymazy wybranych grup zawodowych i społecznych: nauczyciele, pracownicy domów pomocy społecznej, pracownicy ferm norek, pensjonariuszy DPS, osób skierowanych do DPS i hospicjum.
- koordynowanie wymazów w celach sekwencjonowania wirusa, wykryte warianty wirusa przedstawione zostały w tabeli.

Lp.	Od 01.09.2021 do 31.12.2022	Ilość
1	B.1.617.2 (wariant indyjski podtyp 2)	247
2	B.1.1.7 (wariant brytyjski 1)	1
3	B.1.1.529 (wariant omicron)	326
4	BQ.1 (wariant omicron podtyp BQ.1)	3
5	XBB.1.5 (wariant omicron podtyp XBB.1.5)	1
6	BA.1 (wariant omicron podtyp BA.1)	1
7	BA.2 (wariant omicron podtyp BA.2)	2
8	BA.4 (wariant omicron podtyp BA.4)	5
9	BA.5 (wariant omicron podtyp BA.5)	93
10	BE.X (wariant omicron podtyp BE.X)	14
11	BF.X (wariant omicron podtypy BF)	9
Suma		702

W zakresie działalności oświatowo-zdrowotnej przeprowadzono:

- 154 warsztaty/prelekcje skierowane do kadry szkół i przedszkoli, pielęgniarek szkolnych, organizatorów wypoczynków letnich i zimowych, dotyczących zasad higieny związanych z epidemią COVID 19, obowiązujących w placówkach edukacyjnych oraz miejscach organizacji wypoczynków letnich i zimowych, uczestniczyło w nich sumie 2857 osób (współpraca z Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wlkp. i Komendą Miejską PSP w Gorzowie Wlkp.),

- 51 patroli zdrowia w środkach komunikacji miejskiej propagujących wiedzę dotyczącą zasad epidemiologicznych obowiązujących w podróżach środkami komunikacji zbiorowej oraz w miejscach publicznych, działaniami objęto ok. 5000 osób, (współpraca z KMP w Gorzowie Wlkp. oraz MZK w Gorzowie Wlkp.),
- 12 punktów informacyjno-edukacyjnych organizowanych we współpracy z: Fundacją „Zdrowa Woda”, Filharmonią Gorzowską, Wojewódzką i Miejską Biblioteką Publiczną w Gorzowie Wlkp., Urzędem Miasta Gorzowa Wlkp., Urzędem Marszałkowskim w Zielonej Górze, placówkami edukacyjnymi,
- Briefing prasowy pt. „Bezpieczne wracanie do szkół, apel o zachowanie zasad i nakazów reżimu sanitarnego itp.” przy współpracy z Urzędem Miasta Gorzowa Wlkp., lokalnych mediów wraz z Polsat News, TVN 24,
- Wywiad udzielony w Polsat News 24 dot. zasad spędzania zdrowych i bezpiecznych wakacji, sytuacji epidemicznej, organizowania wypoczynku letniego na terenie miasta Gorzowa Wlkp. i powiatu gorzowskiego,
- opracowano program autorski: „Każdy przedszkolak dobrze wie, jak zakażeniu SARS-CoV2 powiedzieć NIE”. W ramach programu opracowano scenariusz zajęć warsztatowych, ulotki edukacyjne:
 - na stronie internetowej PSSE i portalu Facebook zamieszczano informacje na temat:
 - aktualnych zagrożeń na świecie związanych z chorobami zakaźnymi i zakażeniami u ludzi,
 - informacji na temat koronawirusa SARS-CoV-2,
 - informacji dla osób powracających z zagranicy,
 - obowiązku zakrywania ust i nosa oraz innych zaleceń sanitarnych w związku z wystąpieniem pandemii COVID-19,
 - informacji o wykonywaniu testów na koronawirusa SARS-CoV-2,
 - informacji o pozyskiwaniu przez ZUS danych o kwarantannie i izolacji potrzebnych do wypłaty świadczeń chorobowych.

Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gorzowie Wlkp. w okresie pandemii stanowiła bazę magazynowo – dystrybucyjną służb Wojewody Lubuskiego oraz Lubuskiej Komendy Wojewódzkiej PSP, w której znajdowały się środki ochrony indywidualnej (maski, ubrania ochronne, środki dezynfekcyjne itp.). Strażacy brali udział w wielu akcjach pomocy innym służbom, instytucjom i organizacjom m. in. w zakresie: transportu ludzi na szczepienia, kolportażu ulotek informacyjnych, środków ochronnych dla instytucji, fumigacji pomieszczeń, pojazdów, itp. Z uwagi na dużą ilość zdarzeń realizowanych przez PRM oraz ograniczoną ilością zespołów ratowniczych, odnotowaliśmy znaczny wzrost interwencji z zakresu ratownictwa medycznego.

Działanie 2. Wspieranie działań ukierunkowanych na zwiększenie odporności na kryzysy wywołane epidemiami.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego podejmował następujące działania ukierunkowane na zwiększenie odporności na kryzys wywołane epidemiami:

- współpraca z Lubuskim Urzędem Wojewódzkim w zakresie pozyskiwania sprzętu i ochrony osobistej z magazynów centralnych,
- utrzymanie na wysokim poziomie współpracy z Powiatową Stacją Sanitarno – Epidemiologiczną w Gorzowie Wielkopolskim w zakresie przekazywania meldunków informacyjnych o zdarzeniach i zagrożeniach kryzysowych powstałych na terenie administrowanym przez Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego,
- utrzymanie na wysokim poziomie współpracy z Komendą Miejską PSP oraz Komendą Miejską Policji w Gorzowie Wielkopolskim w zakresie przekazywania meldunków informacyjnych o zdarzeniach i zagrożeniach kryzysowych powstałych na terenie administrowanym przez Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

Wydział Promocji i Informacji zajmował się publikacją bieżących informacji o spodziewanych lub zaistniałych zjawiskach kryzysowych otrzymanych od wydziałów merytorycznych.

PSSE podaje, że działania ukierunkowane na zwiększenie odporności na kryzys wywołane epidemiami realizowane były poprzez: nadzór epidemiologiczny w zakresie zapobiegania, zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych wymienionych w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi. W związku z powyższym sprawowano nadzór nad realizacją Programu Szczepień Ochronnych, procesem dystrybucji i przechowywania szczepionek służących do przeprowadzania obowiązkowych szczepień ochronnych z wykorzystaniem Elektronicznego Systemu Nadzoru nad Dystrybucją Szczepionek.

Komenda Miejska PSP zaoferowała pomoc w zwiększeniu odporności na kryzysy wywołane epidemiami, m. in.: lokalową - magazyn oraz centrum dystrybucyjne, transport preparatów medycznych itp., sprzętową – dezynfekcja i fumigacja sprzętu, pomieszczeń, transportową – przewóz sprzętu, materiałów oraz ludzi.

Działanie 3. Opracowanie miejskiej strategii reagowania kryzysowego.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego informuje, że dokument jest w trakcie opracowania. Reagowanie kryzysowe Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego realizowane jest na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz. U. z 2023 r. poz.122). W ramach obowiązujących przepisów w Urzędzie Miasta opracowany został Miejski Plan Zarządzania Kryzysowego, jako plan główny, w którym ujęto: charakterystykę zagrożeń oraz ocenę ryzyka ich wystąpienia, w tym dotyczących infrastruktury krytycznej oraz mapy zagrożeń rozumiane jako katalog zagrożeń wraz z określeniem prawdopodobieństwa, zasięgu i skutków ich

wystąpienia, w szczególności w obszarze oddziaływania na ludność, mienie, gospodarkę i środowisko. Podstawą do reagowania na sytuacje kryzysowe stanowi katalog zagrożeń, zawarty w Miejskim Planie Zarządzania Kryzysowego, do którego odnoszą się mapy zagrożeń. Dla wszystkich zagrożeń opracowano ocenę ryzyka oraz mapy ryzyka. Integralną częścią Miejskiego Planu Zarządzania Kryzysowego stanowią: Plan Operacyjny ochrony przed powodzią oraz Plan Ochrony Zabytków Miasta Gorzowa Wielkopolskiego na wypadek Konfliktu Zbrojnego i Sytuacji Kryzysowych.

Działanie 4. Utrzymywanie na wysokim poziomie jakości funkcjonowania służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne.

Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego podaje, że mając na uwadze skuteczne funkcjonowanie służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo publiczne w 2021 i 2022 r. Urząd Miasta Gorzowa Wlkp. udzielał wsparcia finansowego i rzeczowego Komendzie Miejskiej PSP w Gorzowie Wlkp., Komendzie Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp., Ochotniczej Straży Pożarnej „Siedlice”.

Straż Miejska podaje poniżej ewidencję wyników jej działań w okresie sprawozdawczym:

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie, przekazanie sprawy innym organom)	Razem
			liczba	kwota			
1.	Ustawie – Kodeks wykroczeń:	5223	2015	254390,00	68	5	7311
2.	wykroczenia przeciwko porządkowi i spokojowi publicznemu	83	14	2000,00	2	0	99
3.	wykroczenia przeciwko instytucjom państwowym, samorządowym i społecznym	1	2	1000,00	1	0	4
4.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu osób i mienia	68	2	200,00	0	1	71
5.	wykroczenia przeciwko bezpieczeństwu i porządkowi w komunikacji	3635	1625	209100,00	56	0	5316
6.	wykroczenia przeciwko osobie	0	0	0,00	0	0	0

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie.	Razem
7.	wykroczenia przeciwko zdrowiu	768	43	1500,00	3	1	815
8.	wykroczenia przeciwko mieniu	0	0	0,00	0	0	0
9.	wykroczenia przeciwko interesom konsumentów	0	0	0,00	0	0	0
10.	wykroczenia przeciwko obyczajności publicznej	166	11	870,00	2	1	180
11.	wykroczenia przeciwko urządzeniom użytku publicznego	502	318	39720,00	4	2	826
12.	szkodnictwo leśne, polne i ogrodowe	0	0	0,00	0	0	0
13.	przepisach wprowadzających Kodeks pracy	0	0	0,00	0	0	0
14.	ustawie o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi	1033	216	14030,00	10	0	1259
15.	ustawie o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych	110	4	190,00	0	0	114
16.	ustawie o utrzymaniu czystości i porządku w gminach razem	179	18	2300,00	10	0	207
17.	ustawie o ochronie zwierząt	0	0	0,00	0	0	0
18.	ustawie o odpadach	33	8	1400,00	0	0	41
19.	ustawie - Prawo ochrony środowiska	0	0	0,00	0	0	0
20.	ustawie - Prawo o miarach	0	0	0,00	0	0	0
21.	ustawie - Prawo wodne	0	0	0,00	0	0	0
22.	ustawie o publicznym transporcie drogowym	0	0	0,00	0	0	0
23.	ustawie o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami	0	0	0,00	0	0	0
24.	ustawa o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt	0	0	0,00	0	0	0
25.	ustawie o ochronie przyrody	0	0	0,00	0	0	0
26.	ustawie o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji	64	0	0,00	0	0	64

Lp.	Rodzaj wykroczeń zawartych w:	Środki oddziaływania wychowawczego (art. 41 kw)	Grzywna nałożona w drodze mandatu karnego		Wnioski do sądu	Inny sposób zakończenia czynności (np. odstąpienie od skierowania wniosku o ukaranie.	Razem
27.	ustawie o lecznictwie uzdrowiskowym, uzdrowiskach i obszarach ochrony uzdrowiskowej oraz o gminach uzdrowiskowych	0	0	0,00	0	0	0
28.	ustawie o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym	1	1	200,00	0	0	2
29.	ustawie o bateriach i akumulatorach	0	0	0,00	0	0	0
30.	ustawie - Kodeks wyborczy	0	0	0,00	0	0	0
31.	akty prawa miejscowego (przepisy porządkowe)	0	0	0,00	0	0	0
32.	innych	0	0	0,00	0	0	0
OGÓŁEM		6651	2262	272510,00	88	5	9006

W związku z wystąpieniem pandemii COVID 19 formacje **straży pożarnych** (zarówno PSP jak i OSP) zwróciły dużo większą uwagę na własne bezpieczeństwo oraz osób, którym udzielamy pomocy. Zwiększono nacisk na zabezpieczenie ratowników w środki ochrony indywidualnej, częstą dezynfekcję ubrań, sprzętu oraz pojazdów a także wprowadzono procedury bezpieczeństwa we wszystkich obiektach podległych KM PSP.

Komenda Miejska Policji w Gorzowie Wielkopolskim informuje, że jedną z podstaw utrzymania wysokiego poziomu działania policji możliwe jest, gdy wszystkie etaty są obsadzone. Uzupełnienie wakatów w 2021 r. oraz utrzymanie takiego stanu w 2022 r., miało istotny wpływ dla lepszego funkcjonowania gorzowskiej jednostki, ponieważ umożliwiło skierowanie do służby większej liczby policjantów, a tym samym przełożyło się na większe zapewnienie bezpieczeństwa dla mieszkańców Gorzowa Wielkopolskiego.

Wysoka jakość funkcjonowania służb możliwa jest także dzięki miejskiemu monitoringowi, który 29 listopada 2021 r. został odebrany i przekazany do użytku. W ramach inwestycji wykonawca przeprowadził adaptację pomieszczeń w Komendzie Miejskiej Policji w Gorzowie Wlkp., na potrzeby Centrum Monitoringu Wizyjnego, polegające na przebudowie pomieszczeń znajdujących się na parterze budynku.

Gorzowscy policjanci wraz ze strażą pożarną i strażnikami więziennymi przeprowadzili 23 listopada 2021 r. wspólne ćwiczenia na terenie przyległym do zakładu karnego. Ich celem była koordynacja służb i sprawdzenie procedur podczas działania w sytuacji kryzysowej.

Gorzowskie służby 6 września 2022 r. ćwiczyły współdziałanie w sytuacji kryzysowej. Była to okazja do sprawdzenia procedur i wyciągnięcia wniosków, które pomogą podczas realnej akcji. Działania koordynowane były przez miejskie centrum zarządzania kryzysowego i odbyło się na teren Stacji Uzdatniania Wody w Siedlicach.

Działanie 5. Rozwijanie spójnego systemu rozwiązań organizacyjno – technicznych w obszarze zarządzania kryzysowego, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii.

Rozwijanie spójnego systemu rozwiązań organizacyjno-technicznych w obszarze zarządzania kryzysowego, z wykorzystaniem nowoczesnych technologii polegało na wykorzystaniu:

- rozwiniętego systemu ostrzegania i alarmowania ludności, w ramach którego cyklicznie jeden raz w miesiącu (z wyłączeniem lipca i sierpnia) uruchamiane było 29 syren alarmowych zlokalizowanych na terenie administrowanym przez Miasto Gorzów Wielkopolski,
- rozwiniętej radiowej sieć koordynacji, alarmowania i zarządzania Wojewody Lubuskiego, w ramach której Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego uczestniczył w treningach łączności,
- zmodernizowanego w 2022 r. systemu monitoringu miejskiego, który obejmuje 22 punkty kamerowe, wyposażone w 35 kamer z 53 obiektywami. System monitoringu miejskiego przystosowany jest do dalszej rozbudowy, co będzie sukcesywnie czynione. W okresie sprawozdawczym kamery zlokalizowane były na terenie miasta w następujących miejscach:
 - Ul. Obotrycka 12,
 - Skrzyżowanie ul. Sikorskiego z ul. Chrobrego,
 - Ul. Spichrzowa z ul. Młyńską,
 - Ul. Chrobrego przy „Arsenale”,
 - Skrzyżowanie ul. Warszawska z Ogrodową,
 - Ul. Wełniany Rynek przy „Studni Czarownic”,
 - Skrzyżowanie ul. Sikorskiego z Herberta,
 - Skrzyżowanie ul. 30 Stycznia z Chrobrego,
 - Bulwar Wschodni,
 - Skrzyżowanie ul. Fabrycznej z Wawrzyniaka,
 - Skrzyżowanie ul. Kwiatowej ze Śląską,
 - Skrzyżowanie ul. Sikorskiego z Kosynierów Gdyńskich,
 - Skrzyżowanie ul. Estkowskiego z Orłąt Lwowskich,
 - Al. 11 Listopada 113,
 - Pętla Wieprzyce,
 - Rondo Myśliborskie,
 - Skrzyżowanie ul. Fredy z Wyczółkowskiego,
 - Pętla Piaski (Kazimierza Wielkiego),
 - Rondo Górczyńskie,
 - Skrzyżowanie ul. Szarych Szeregów i Okulickiego,

- Skrzyżowanie ul. Piłsudskiego z Walczaka,
- Skrzyżowanie ul. Jagiełły z Dąbrowskiego.

Ponadto w maju 2022 r. na potrzeby zarządzania kryzysowego opracowano algorytm dystrybucji tabletek jodowanych z wykorzystaniem usług internetowych, umożliwiającą wysyłanie krótkich wiadomości tekstowych sms do wszystkich pracowników Urzędu Miasta oraz jednostek oświatowych zaangażowanych w dystrybucję preparatów jodowanych.

Działanie 6. Utrzymywanie na wysokim poziomie stanu i standardów kluczowej dla miasta infrastruktury technicznej.

Utrzymywanie na wysokim poziomie stanu i standardów kluczowej dla miasta infrastruktury technicznej realizowane było poprzez następujące działania:

- w ramach działań prewencyjnych w dniach 27 kwietnia, 18 sierpnia, 1 września i 3 listopada 2022 r. Wydział Bezpieczeństwa i Zarządzania Kryzysowego przeprowadził rekonesanse przeciwpowodziowe. Uwagi i spostrzeżenia z rekonesansu zostały przekazane jednostkom odpowiedzialnym za utrzymanie infrastruktury przeciwpowodziowej zgodnie z zakresem ich kompetencji;
- bieżącą ręczną i automatyczną kontrolę poprawności działania syren alarmowych. Na terenie miasta zamontowanych jest 29 syren alarmowych, wyposażonych w RUW-4000, wszystkie uruchamiane drogą radiową. W całym systemie, cyklicznie prowadzone były również konserwacje, przeglądy, pomiary elektryczne i naprawy bieżące;
- uczestnictwo w ćwiczeniu Krajowego Systemu Wykrywania Skażeń i Alarmowania - uruchamiając syreny alarmowe;
- uczestnictwo w corocznych 8 wieloszczeblowych treningach łączności w radiotelefonicznej sieci ostrzegania i zarządzania Wojewody Lubuskiego.

W okresie sprawozdawczym Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. wykonał następujące prace:

- przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ramach inwestycji Przebudowa drogi wraz z torowiskiem w ul. Chrobrego i Mieszka I, w ramach zadania pn. „System zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”,
- przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w rejonie mostu kolejowego,
- przebudowę sieci wodociągowej w ramach zadania pn. „Przebudowa ul. Słonecznej” ,
- przebudowa sieci wodociągowej w ramach zadania pn. „Przebudowa ul. Spichrzowej – III etap”,
- wymiana sieci wodociągowej w ul. Kosynierów Gdyńskich, Mościckiego, Baczyńskiego (od SUW Centralny do ul. Marcinkowskiego) oraz wymiana rurociągów na terenie SUW Centralny – Etap III,
- wymiana sieci wodociągowej w ul. Kosynierów Gdyńskich, Mościckiego, Baczyńskiego (od SUW Centralny do ul. Marcinkowskiego) oraz wymiana rurociągów na terenie SUW Centralny – Etap I,
- rozpoczęcie przebudowy Oczyszczalni Ścieków w Gorzowie Wlkp. (zakończenie prac nastąpiło w lipcu 2023 r.),

- rozpoczęcie wymiany sieci wodociągowej w ul. Kosynierów Gdyńskich, Mościckiego, Baczyńskiego (od SUW Centralny do ul. Marcinkowskiego) oraz wymiana rurociągów na terenie SUW Centralny – Etap IV (zadanie zakończone w styczniu 2023 r.),
- modernizacja Stacji Pomp II stopnia w SUW Siedlice wraz z przebudową układu zasilania i sterowania pomp (zadanie zakończone w lipcu 2023 r.),
- przebudowa sieci wodociągowej i kanalizacji sanitarnej w ramach zadania pn. „Modernizacja wschodniego wylotu drogi DK nr 232 w Gorzowie Wlkp. na odcinku od Ronda Sybiraków do granic miasta” (zadanie zakończone w lipcu 2023 r.).

Działanie 7. Wspieranie integracji systemów zarządzania strategicznego oraz planowania przestrzennego na poziomie regionalnym i lokalnym.

Działanie 8. Prowadzenie stałych analiz i diagnoz pod kątem problemów i potrzeb społecznych oraz zjawisk kryzysowych, w tym działalność Ośrodków Rozwoju Innowacji i Technologii.

W ramach powyższych działań prowadzenie stałych analiz i diagnoz pod kątem problemów i potrzeb społecznych oraz zjawisk kryzysowych, odbywa się w odpowiednich Wydziałach Urzędu Miasta na bieżąco.

Cel 4. Miasto innowacyjnej gospodarki

Tabela. Kierunki działań ujęte w celu 4. Miasto innowacyjnej gospodarki

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
4.1. Rozwinięty i innowacyjny przemysł przyszłości.	1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod kątem przyciągnięcia nowych/ rozwinięcia inwestycji przedsiębiorstw, w tym budowa multimodalnego centrum logistycznego (transport drogowy, kolejowy, rzeczny) wraz z terminalem – portem na rzece Warcie, wykorzystując potencjał położenia na szlaku Międzynarodowej Drogi Wodnej E-70 oraz bliskość E-30, portów Szczecin-Świnoujście, Gdynia, Gdańsk i Elbląg.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydział Inwestycji, Wydział Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych i Programowania Strategicznego, Wydział Urbanistyki i Architektury.
	2. Wzmacnianie konkurencyjności Miasta w celu zwiększenia jego znaczenia w skali krajowej	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydział Promocji i Informacji, pełnomocnik prezydenta ds.

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	i międzynarodowej, m.in. poprzez promocję gospodarczą.	kontaktów międzynarodowych.
	3. Rozwój oferty i obsługi inwestorów zainteresowanych lokalizacją inwestycji na terenie Gorzowa Wielkopolskiego lub w jego otoczeniu funkcjonalnym.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu.
	4. Wspieranie rozwoju przemysłu 4.0., w tym działalność Ośrodków Rozwoju Innowacji i Technologii.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z uczelniami wyższymi i ośrodkami naukowo-badawczymi, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym, Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową.
	5. Analiza stanu innowacyjności przedsiębiorców i branż w Gorzowie i określenie priorytetów wsparcia rozwoju innowacyjności.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Zespołem ds. Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym, uczelniami wyższymi.
	6. Wsparcie innowacji przedsiębiorstw, w tym wspieranie aktywności przedsiębiorstw w zakresie badań i rozwoju.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z uczelniami wyższymi.
	7. Moderowanie współpracy przedsiębiorców, IOB oraz instytucji publicznych, w szczególności w zakresie edukacji i kształcenia oraz tworzenia w mieście warunków do podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Wydziałem Edukacji, uczelniami wyższymi, Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową, Lubuską Organizacją Pracodawców.
	8. Wspieranie i promocja innowacji oraz innowacyjnych przedsiębiorstw z Gorzowa Wielkopolskiego, ukierunkowana na budowę pozytywnego wizerunku miasta.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Wydziałem Promocji i Informacji, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym, Lubuską Organizacją Pracodawców, Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową.
4.2. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia.	1. Wzmocnienie postaw przedsiębiorczych młodych mieszkańców Gorzowa, w tym poprzez realizację miejskich programów edukacyjnych w zakresie przedsiębiorczości, wzmocnianie	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydział Edukacji we współpracy z gorzowskimi szkołami, uczelniami wyższymi, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym, instytucjami otoczenia biznesu i

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
	doradztwa zawodowego w szkołach i na poziomie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.	organizacjami przedsiębiorców.
	2.Rozwijanie zainteresowań uczniów i odkrywanie talentów, poprzez wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym międzyszkolnych z wykorzystaniem potencjału instytucji zewnętrznych.	Wydział Edukacji we współpracy z gorzowskimi szkołami.
	3.Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (np. poprzez inkubację, start-upy) oraz działania Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym.
	4.Rozwój infrastruktury i wyposażenia placówek wychowania żłobkowego, przedszkolnego oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych pod kątem poprawy jakości kształcenia, rozwój kreatywnych i innowacyjnych metod nauczania, m.in. wykorzystujących technologie informatyczne, laboratoria szkolne, w tym powstające CEZIB.	Wydział Spraw Społecznych, Wydział Edukacji, Wydział Inwestycji.
	5.Poprawa jakości kształcenia, w tym zawodowego i ustawicznego oraz promowanie współpracy (również transgranicznej) szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z przedsiębiorcami.	Wydział Edukacji, Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. kontaktów międzynarodowych, we współpracy z uczelniami wyższymi.
	6.Wzmacnienie roli i potencjału uczelni wyższych z Gorzowa Wielkopolskiego, w szczególności jako moderatorów innowacji i kształcenia kadr na potrzeby lokalnej gospodarki.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydział Edukacji we współpracy z uczelniami wyższymi.
	7.Tworzenie zachęt do nauki i pracy w mieście, we współpracy z przedsiębiorcami.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu, Wydział Edukacji we współpracy z uczelniami wyższymi, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym, Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową.

Priorytety	Działania	Podmiot odpowiedzialny za realizację
4.3. Miejska strefa aktywności gospodarczej.	1. Wsparcie rozpoznawalności i wizerunku usług zlokalizowanych w mieście.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Wydziałem Promocji i Informacji.
	2. Tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu konkurencyjności podmiotów gospodarczych działających w mieście – we współpracy z przedsiębiorcami.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Zachodnią Izbą Przemysłowo-Handlową, Lubuską Organizacją Pracodawców, Gorzowskim Ośrodkiem Technologicznym.
	3. Wzmacnianie potencjału gospodarczego centrum, w tym dostosowanie infrastruktury do warunków rynkowych.	Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu we współpracy z Wydziałem Gospodarki Nieruchomościami i Majątku, Zakładem Gospodarki Mieszkaniowej, Wydziałem Inwestycji, Biurem Konsultacji Społecznych i Rewitalizacji.

Priorytet 4.1. Rozwinięty i innowacyjny przemysł przyszłości.

Działanie 1. Przygotowanie terenów inwestycyjnych pod kątem przyciągnięcia nowych/ rozwinięcia inwestycji przedsiębiorstw, w tym budowa multimodalnego centrum logistycznego (transport drogowy, kolejowy, rzeczny) wraz z terminalem – portem na rzece Warcie, wykorzystując potencjał położenia na szlaku Międzynarodowej Drogi Wodnej E-70 oraz bliskość E-30, portów Szczecin-Świnoujście, Gdynia, Gdańsk i Elbląg.

W mieście utworzono **małą strefę inwestycyjną** w dogodnej lokalizacji **przy ul. Miłej**, która przeznaczona jest dla małych i średnich przedsiębiorców. Napędza ona lokalne firmy do rozwoju, jak również zachęca do relokacji lub rozwoju działalności firm spoza granic miasta. Do końca 2022 r. sprzedanych zostało 13 z 15 działek inwestycyjnych na tym terenie. Ponadto pozyskano nowe, atrakcyjnie zlokalizowane tereny pod duże inwestycje. Łącznie to ponad 200 ha.

W zakresie przygotowania terenów inwestycyjnych pod kątem przyciągnięcia nowych/rozwinięcia inwestycji/przedsiębiorstw, uchwalono następujące miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, w których występowały elementy odpowiadające realizacji Działania:

1. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Elżbiety Zawackiej, Uchwała Nr LI/911/2022 z 22.06.2022 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów usług (przy drodze DK22);

2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na południe od ul. Walczaka, pomiędzy ul. Silwanowską i wschodnią granicą miasta, Uchwała Nr LIV/934/2022 z 31.08.2022 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów usług (przy drodze DK22);
3. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego na północ od ulicy Szczecińskiej, Uchwała Nr LV/957/2022 z 28.09.2022r. - realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów usług (przy węźle S3);
4. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ul. Miłej, Uchwała Nr LXI/1080/2023 z dnia 29.03.2023 r.- realizacja celu poprzez ustalenie w planie miejscowym terenów produkcyjnych (przy węźle S3);

Podjęto uchwały inicjujące wykonanie planów miejscowych i/lub prace na planami miejscowymi (nieuchwalonymi w okresie sprawozdawczym) były kontynuowane, a planowane przesądzenia planistyczne zawierają elementy odpowiadające realizacji Celu:

1. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulicy Mironickiej Uchwała Nr LV/958/2022 z 28.09.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane dostosowanie ustaleń planu dla terenów produkcyjnych (dotychczas niezainwestowanych) do aktualnych /zdiagnozowanych potrzeb inwestycyjnych (przy węźle S3);
2. MPZP miasta Gorzowa Wielkopolskiego dla obszaru położonego w rejonie ulic: Krętej i Sowiej Uchwałą Nr LVI/994/2022 z 26.10.2022 r. - realizacja celu poprzez planowane ustalenie terenów usługowych (przy węźle S3 i drodze DK22).

Ponadto w okresie sprawozdawczym, trwały również prace analityczne, w tym spotkania przedstawicieli Miasta Gorzowa z PKP PLK IZ Zielona Góra, oraz wystosowane zostało stanowisko do PKP PLK dotyczące możliwości odtworzenia połączenia kolejowego z ładownią publiczną na Wieprzycach. Ładownia ma kluczowe znaczenie w pozyskaniu nowych inwestorów, których transport oparty jest o kolej i żeglugę śródlądową. Miasto zaangażowało się także w Program Kolej Plus, dzięki któremu możliwe jest odtworzenie odcinka linii kolejowej nr 415 na strefę ekonomiczną do obsługi transportu cargo obecnych i przyszłych przedsiębiorstw.

Działanie 2. Wzmacnianie konkurencyjności Miasta w celu zwiększenia jego znaczenia w skali krajowej i międzynarodowej, m.in. poprzez promocję gospodarczą.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu informuje, że w okresie sprawozdawczym opracował folder gospodarczy „Gorzów Wielkopolski otwarty na ludzi i inwestycje”, dający podstawową informację o mieście dla potencjalnych inwestorów. Przeprowadzona została również kampania internetowa zachęcająca do zainwestowania w mieście.

W związku z realizacją projektu „Wspólna promocja gospodarcza Gorzowa Wlkp., Bogdańca, Deszczna, Kłodawy i Santoka – etap II”, ww. Wydział podejmował następujące działania:

- spotkania z biznesem pod nazwą **Inspirujące Wieczory Biznesowe**, w ramach których przedsiębiorcy spotykali się, poznawali siebie i swoje działalności, niejednokrotnie nawiązywali współpracę. Jednorazowo w takim wydarzeniu brało udział min. 50 przedsiębiorców. Spotkania

cieszyły się ogromnym zainteresowaniem przedsiębiorców, którzy zgłaszali propozycje, aby dać przestrzeń do organizacji takiego spotkania u siebie i objąć rolę gospodarza. W 2022 r. w ramach inspirujących spotkań biznesowych poruszane były tematy w zakresie: poszukiwania innowacji, relacji z klientami, działań marketingowych, których wdrożenie może się bezpośrednio przełożyć na sprzedaż, tego, że tylko odpowiednio zbudowany zespół daje wynik, nowoczesnych narzędzi/aplikacji wykorzystywanych w pracy. Niejednokrotnie udział w Inspirujących Wieczorach Biznesowych był dla przedsiębiorców motywacją w kierunku poszukiwania nowych szans i perspektyw w swojej działalności.

- **Nagroda Prezydenta Miasta „Nawigator Biznesu MOF GW”**. Konkurs jest wyróżnieniem dla lokalnych prywatnych przedsiębiorców z terenu Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego Gorzowa Wielkopolskiego, którzy mogą pochwalić się swoimi osiągnięciami oraz zaprezentować prowadzone przez siebie działania społeczne, środowiskowe itp. Ponadto dzięki połączeniu działań wspierających i promujących przedsiębiorczość, lokalni biznesmeni mają okazję poznać wzajemnie swoją pracę i jej efekty. Nagrody przyznawane są w 6 kategoriach: Debiut, Stąd Jestem, Biznes Świadomy Społecznie, Kobieta Biznesu i Mała Firma Roku oraz Mecenaz Sportu. W 2022 r. udział wzięło 57 firm, nagrodzonych zostało 18 z nich, w tym 6 Laureatów Kategorii i 12 wyróżnionych. W gali rozdania nagród uczestniczyło ok. 400 gości.

- **Gorzowskie Forum Gospodarcze** oraz **Nocny Szlak Kulinaryny** – opisane w Priorytecie 1.1. Mieszkańcy uczestniczą w kreowaniu rozwoju miasta, Działaniu 5.

Należy dodać, że Wydział Promocji i Informacji wspierał działania Wydziału Obsługi Inwestora i Biznesu przy promocji Gorzowskiego Forum Gospodarczego. Wydany został cykl artykułów w Gorzowskich Wiadomościach Samorządowych: nr 1/266 Styczeń-Luty 2022, nr 3/268 Wrzesień – Październik – Listopad. Ponadto Wydział zrealizował spot promocyjny, który wyemitowano na antenach TVN TVN24, TTV i Eurosport (w ramach współpracy z Discovery przy organizacji Speedway Grand Prix 2022).

Działanie 3. Rozwój oferty i obsługi inwestorów zainteresowanych lokalizacją inwestycji na terenie Gorzowa Wielkopolskiego lub w jego otoczeniu funkcjonalnym.

W związku z pozyskaniem dużych terenów pod inwestycje miasto nawiązało ścisłą współpracę z Państwową Agencją Inwestycji i Handlu (PAIH). Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu obsługuje i obsłużył już szereg projektów inwestycyjnych firm zainteresowanych lokalizacją w Gorzowie. Możliwe było to dzięki **zawarcia przez Prezydenta Miasta z PAIH porozumienia o współdziałaniu na rzecz gospodarczej promocji miasta**. Celem nadrzędnym zawartej umowy jest zwiększanie szans Miasta Gorzowa na pozyskiwanie inwestorów. Umieszczenie w elektronicznym systemie ofert inwestycyjnych PAIH działek inwestycyjnych przeznaczonych do sprzedaży. **Przeprowadzono wizyty studyjne dla inwestorów zagranicznych** przy współudziale PAIH oraz Centrum Obsługi Inwestora w Zielonej Górze.

Ponadto Miasto Gorzów Wielkopolski wzięło udział w projekcie „Standardy obsługi inwestora w województwie lubuskim realizowanym przez Urząd Marszałkowski w Zielonej Górze, mającym na celu podniesienie standardów obsługi potencjalnych inwestorów.

Opracowany został **folder gospodarczy „Gorzów Wielkopolski otwarty na ludzi i inwestycje”**. Przeprowadzona została również kampania internetowa zachęcająca do zainwestowania w mieście. W 2021 r. i 2022r. Miasto w dalszym ciągu wspierało przedsiębiorców chcących zainwestować w Gorzowie i tworzyć miejsca pracy, poprzez zwolnienia z podatku od nieruchomości i z podatku od środków transportowych. Pomoc przyznawana jest przedsiębiorcom, którzy zrealizują na terenie miasta inwestycję. Przedsiębiorcy spełniający warunki przysługuje zwolnienie na okres do 5 lat.

Odbывała się także **współpraca z Kostrzyńsko – Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej**, w związku z możliwością objęcia każdej inwestycji spełniającej warunki statusem Kostrzyńsko – Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która wspiera i obsługuje inwestorów krajowych, jak i zagranicznych. Zwolnienia podatkowe w strefie są największą dostępną ulgą finansową obowiązującą obecnie w Polsce.

Działanie 4. Wspieranie rozwoju przemysłu 4.0., w tym działalność Ośrodków Rozwoju Innowacji i Technologii.

W ramach Działania 4, Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu informował lokalnych przedsiębiorców o możliwościach rozwoju, programach i wydarzeniach dostępnych na szczeblu regionalnym i krajowym poprzez publikowany cyklicznie newsletter oraz prowadzone w social mediach profile „Gorzów w stronę biznesu”.

W okresie sprawozdawczym Gorzowski Ośrodek Technologiczny prowadził projekt pn. „Stworzenie w Gorzowie Wielkopolskim inkubatora przedsiębiorczości – Think Tank – stanowiącego platformę wsparcia zawierającą zestaw proinnowacyjnych, profesjonalnych usług dla lubuskich przedsiębiorców”. Okres realizacji projektu: 01.11.2019 r. - 30.06.2023 r.

W lutym 2022 r. w GOT odbyły się warsztaty nt. elektromobilności, prezentujące technologie wykorzystywane w produkcji dla branży elektromobilności oraz prezentujące potencjał branży e-mobility w rozwoju firm poprzez konkretne produkty. Omówiona została linia produkcyjna do jednego z półproduktów.

GOT prowadził także usługi doradcze w zakresie zarządzania własnością intelektualną i projektami B+R, opracowań modelu biznesowego, również pod nowe inwestycje.

Działanie 5. Analiza stanu innowacyjności przedsiębiorców i branż w Gorzowie i określenie priorytetów wsparcia rozwoju innowacyjności.

Działanie 6. Wsparcie innowacji przedsiębiorstw, w tym wspieranie aktywności przedsiębiorstw w zakresie badań i rozwoju.

W ramach powyższych Działań 5 i 6, związanych z innowacyjnością przedsiębiorstw, we wskazanym okresie Zachodnia Izba Przemysłowo – Handlowa, będąca największą Instytucją Otoczenia Biznesu działającą w Gorzowie Wlkp., realizowała projekt „**Z bonem po innowacje 3.0!**”.

Celem projektu była poprawa warunków dla rozwoju MŚP oraz wzmocnienie konkurencyjności i potencjału innowacyjnego lubuskich MMŚP, poprzez realizację na ich rzecz projektu grantowego ukierunkowanego na wsparcie prac badawczo-rozwojowych i usług innowacyjnych, w szczególności w obszarach Regionalnych Inteligentnych Specjalizacji Województwa Lubuskiego (RIS).

Wsparcie udzielane w ramach ww. projektu przyznawane było w formie projektów grantowych - bonów na innowacje - mających na celu wsparcie rozwojowe przedsiębiorstw MMŚP województwa lubuskiego prowadzących działalność głównie w obszarach RIS. Pozwoliło to na bezpośrednie wsparcie rozwojowe poszczególnych obszarów RIS województwa lubuskiego poprzez działania badawcze i rozwojowe w przedsiębiorstwach, udostępnienie możliwości szybkiego współfinansowania ich rozwoju, w tym rozwoju B+R. Wpłynęło to pozytywnie na wzmocnienie zarówno know - how, jakim dysponują obecnie przedsiębiorstwa MMŚP, ale także możliwości technicznych i technologicznych poprzez wszelkie prace wspierające procesy wytwarzania wyrobów lub usług. Inicjatywa wsparcia w postaci projektów grantowych pozwoliła wzmocnić konkurencyjność tych podmiotów, a przede wszystkim pozwoliła na zainicjowanie współpracy ze środowiskiem badawczo-rozwojowym i naukowym w postaci jednostek naukowo-badawczych, wdrożeniowych lub uczelni wyższych. Inicjacja takiej współpracy umożliwiła również doskonalenie się tych jednostek w ramach świadczenia usług wspierających środowiska biznesowe w ramach RIS województwa lubuskiego, a także pozwoliło stale rozwijać w tych obszarach model wdrożeniowy z nauki do biznesu, z zastosowaniem praktycznym. Projekt z pewnością przyczynił się do zwiększenia postaw innowacyjnych.

W okresie sprawozdawczym 27 przedsiębiorstw realizowało bon na innowacje, a kolejne 17 podpisało umowę wsparcia i rozpoczęło realizację usługi.

Działanie 7. Moderowanie współpracy przedsiębiorców, IOB oraz instytucji publicznych, w szczególności w zakresie edukacji i kształcenia oraz tworzenia w mieście warunków do podnoszenia konkurencyjności przedsiębiorstw.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu tworzy sieć kontaktów i powiązań szkół ponadpodstawowych i uczelni wyższych z lokalnymi firmami. Przedstawiciele edukacji zapraszani są na spotkania biznesowe organizowane przez Wydział oraz na indywidualne spotkania w firmach, w celu przedstawienia swojej oferty i zaprezentowania możliwości współpracy.

Wydział Edukacji podaje, że szkoły kształcące zawodowo w ramach swojej działalności zapewniają uczniom uczestnictwo w rynku pracy poprzez organizację zajęć praktycznych i praktyk zawodowych

u pracodawców. Liczba pracodawców przyjmujących uczniów do swoich zakładów w ostatnich latach znacząco wzrosła. W 2022 r. podpisano umowy z 416 pracodawcami. Dwie szkoły mają podpisane także umowy na prowadzenie 3 klas patronackich.

Zachodnia Izba Przemysłowo – Handlowa podaje, że współpraca pomiędzy uczelniami wyższymi a przedsiębiorstwami pełni bardzo ważną rolę w rozwoju podmiotów sektora publicznego oraz prywatnego, jak i rozwoju regionalnego. Dzięki działaniom projektowym nastąpiło wzmocnienie współpracy lubuskich MMŚP z ZIPH (jako Instytucją Otoczenia Biznesu) oraz z regionalnymi uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo - rozwojowymi w obszarze prac badawczo - rozwojowych i realizacji usług innowacyjnych w szczególności w obszarach RIS.

Udział uczelni wyższych w pracach B+R pozwolił na zwiększenie ich potencjału, poznanie potrzeb przedsiębiorców a także dostosowanie oferty do zmieniających się warunków rynkowych, co z kolei przyczyniło się do wzmocnienia potencjału naukowo-badawczego makroregionu.

Działanie 8. Wspieranie i promocja innowacji oraz innowacyjnych przedsiębiorstw z Gorzowa Wielkopolskiego, ukierunkowana na budowę pozytywnego wizerunku miasta.

Realizacja Działanie 8 została uwzględniona powyżej w opisach realizacji Działań 3, 5 i 6.

Priorytet 4.2. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy system kształcenia.

Działanie 1. Wzmocnienie postaw przedsiębiorczych młodych mieszkańców Gorzowa, w tym poprzez realizację miejskich programów edukacyjnych w zakresie przedsiębiorczości, wzmacnianie doradztwa zawodowego w szkołach i na poziomie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.

Wydział Edukacji podaje, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 1 lutego 2013 r. *w sprawie szczegółowych zasad działania publicznych poradni psychologiczno-pedagogicznych, w tym publicznych poradni specjalistycznych* (z póź. zm.) określono zadania poradni psychologiczno-pedagogicznych, jako: diagnozowanie dzieci i młodzieży; udzielanie dzieciom i młodzieży oraz rodzicom bezpośredniej pomocy psychologiczno-pedagogicznej; realizowanie zadań profilaktycznych oraz wspierających wychowawczą i edukacyjną funkcję przedszkola, szkoły i placówki, w tym wspieranie nauczycieli w rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych; organizowanie i prowadzenie wspomaganie przedszkoli, szkół i placówek w zakresie realizacji zadań dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych. Wzmacnianie postaw przedsiębiorczych odbywa się również sukcesywnie podczas realizacji zajęć wynikających z ramowych planów nauczania.

Działanie 2. Rozwijanie zainteresowań uczniów i odkrywanie talentów, poprzez wzbogacanie oferty zajęć pozalekcyjnych, w tym międzyszkolnych z wykorzystaniem potencjału instytucji zewnętrznych.

Ofertę zajęć pozalekcyjnych we wszystkich gorzowskich szkołach i części przedszkoli wzbogaciły projekty dofinansowane ze środków Unii Europejskiej. Projekty miały na celu wzmocnienie europejskiego wymiaru edukacji, współpracę uczniów i nauczycieli z młodzieżą w innych krajach europejskich, doskonalenie umiejętności językowych i informatyczno – komunikacyjnych oraz wspieranie mobilności kadry pedagogicznej, zagraniczne staże dla uczniów i absolwentów szkół zawodowych oraz szkolenia kadry kształcenia ogólnego i zawodowego. Pozwalały zarówno na badanie własnego potencjału, jak i rozwój zainteresowań i zdobywanie nowych umiejętności. Do projektów tych należały projekty międzyszkolne: Zawodowcy w Gorzowie 2.0, Budujemy bez granic, Pokolenie płatków śniegu, a także projekty realizowane w konkretnych szkołach, tj. w:

- Szkole Podstawowej nr 15 - „Szczęśliwe dzieci, chętni do pracy uczniowie, wydajne umysły” -projekt, którego celem było zwiększenie dobrego samopoczucia uczniów w klasie poprzez wykorzystanie kooperatywnego nauczania w celu rozwijania kompetencji miękkich i umiejętności kluczowych;
- Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 1 - „Rozpoznaj siebie w Innym, który nie jest taki jak Ty lub Ja” - projekt, którego celem było poszerzenie wiedzy o kulturze krajów europejskich (historia, folklor-obyczaje, taniec, muzyka, język, rzemiosło, kuchnia), zwiększenie świadomości kulturowej, rozwój umiejętności społecznych i językowych, podnoszenie poziomu akceptacji dla odmienności kulturowej;
- Szkole Podstawowej nr 20 z Oddziałami Integracyjnymi - „Alba Julia - przewodnik nie tylko ekologiczny”. Celem projektu było poszerzanie kontaktów i nawiązywanie przyjaźni oraz popularyzowanie współpracy młodzieży.

Ofertę pozalekcyjną wzbogaciły także zajęcia, szkolenia i warsztaty realizowane w ramach programów:

- Lokalny Animator Sportu – projekt ogólnopolski dofinansowany ze środków Ministerstwa Sportu i Turystyki, w ramach którego dofinansowane jest zatrudnienie animatorów na Orlikach które są ogólnodostępne;
- mPotęga - konkurs grantowy, którego celem jest stworzenie ciekawych, innowacyjnych, metod i narzędzi edukacji matematycznej, zachęcenie nauczycieli i osób pracujących z młodzieżą do sięgnięcia po nowe metody przekazywania wiedzy matematycznej, zainteresowanie dzieci i młodzieży matematyką i wciągnięcie ich w aktywny proces wykorzystywania tej wiedzy, poprzez pokazanie praktycznych zastosowań matematyki. Program realizował Zespół Szkół nr 14 – Szkoła Podstawowa Specjalna nr 14. Program w całości dofinansowany ze środków Fundacji mBanku.
- Moje miejsce na ziemi – program grantowy, którego organizatorem była Fundacja ORLEN. W ramach grantu, który otrzymała Szkoła Podstawowa nr 10 realizowanych było szereg działań włączających wszystkich uczniów oraz środowisko lokalne. Do największych z nich

należy m.in. zaliczyć organizację: Tygodnia Edukacji Globalnej z hasłem przewodnim Fair Trade; warsztatów ekologicznych;

- Poznaj Polskę - przedsięwzięcie organizowane przez Ministra Edukacji i Nauki, w ramach którego chętne szkoły otrzymują środki na dofinansowanie wyjazdu do znajdujących się w Polsce muzeów, miejsc pamięci, obiektów kultury, instytucji popularyzujących osiągnięcia nauki. W programie wzięło udział 6 szkół: Szkoła Podstawowa nr 17 z Oddz. Sportowymi, Szkoła Podstawowa nr 13 z Oddz. Integracyjnymi i Oddz. Sportowymi, Szkoła Podstawowa nr 3 Mistrzostwa Sportowego z Oddz. Sportowymi, Szkoła Podstawowa nr 21 z Oddz. Integracyjnymi i z Oddz. Sportowymi, Zespół Szkół Ekonomicznych, Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących;
- CYBER.MIL z klasą – projekt edukacyjny realizowany przez Ministerstwo Obrony Narodowej w II Liceum Ogólnokształcącym. Program oznacza realizację systemowego projektu, polegającego na utworzeniu i prowadzeniu, w formie eksperymentu pedagogicznego, w zakwalifikowanych 16 szkołach ponadpodstawowych na terenie kraju oddziałów realizujących program o profilu „Cyberbezpieczeństwo i nowoczesne technologie informatyczne”.

Realizowano także program „Każde dziecko w Gorzowie potrafi pływać” - nauką pływania objęto 1040 uczniów gorzowskich szkół podstawowych z klas drugich i trzecich.

Działanie 3. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości (np. poprzez inkubację, start-upy) oraz działania Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego.

W październiku 2022 r. w ramach działalności Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego otwarty został Inkubator Przedsiębiorczości. Nowoczesny inkubator jest komplementarnym zapleczem, wykorzystywanym do wspierania małych i średnich przedsiębiorstw. Początkujące firmy mogą tu liczyć m.in. na doradztwo finansowe, a także na tańszy najem powierzchni do prowadzenia działalności. Podczas uroczystego otwarcia klucze do swoich biur odebrało pierwszych 14 najemców. To mikro- i małe przedsiębiorstwa m.in. z branży motoryzacyjnej, projektowo-budowlanej, usług księgowych. Inkubator to nie tylko pomieszczenia, to także szczególny rodzaj wsparcia w zakładaniu firmy. Doradztwo, konsulting, szkolenia, marketing, sieciowanie z innymi przedsiębiorcami. W budynku przy Targowej 9 przygotowano 35 wyposażonych biur, sale szkoleniowe, konferencyjne i strefy kreatywne.

Gorzowski Ośrodek Technologiczny w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości ogłosił drugi nabór, tym razem skierowany do start-upów, w ramach konkursu „Start-up 1.0.”

W wyniku naboru przedsiębiorca może liczyć na nowoczesne biuro na preferencyjnych warunkach, a także wsparcie merytoryczne w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej oraz pozyskiwania funduszy na jej rozwój oraz doradztwo w zakresie dotarcia do nowych partnerów i rozbudowie kontaktów biznesowych.

Działanie 4. Rozwój infrastruktury i wyposażenia placówek wychowania żłobkowego, przedszkolnego oraz szkół podstawowych i ponadpodstawowych pod kątem poprawy jakości kształcenia, rozwój kreatywnych i innowacyjnych metod nauczania, m.in. wykorzystujących technologie informatyczne, laboratoria szkolne, w tym powstające CEZiB.

Wydział Spraw Społecznych informuje, że w 2021 r. żłobki miejskie były beneficjentem „Resortowego programu rozwoju instytucji opieki nad dziećmi w wieku do lat 3 „MALUCH+”, w ramach którego nawiązano współpracę z I Ogólnopolskim Stowarzyszeniem Publicznych i Niepublicznych Żłobków i Klubów Dziecięcych. Oferowały one szeroki dostęp do szkoleń, konkursów, grantów i programów edukacyjnych dla dzieci i opiekunów, poszerzając atrakcyjność i funkcjonalność żłobków, a tym samym ofertę usług publicznych dla mieszkańców miasta Gorzowa Wielkopolskiego.

W ramach aktywizacji wsparcia rodzin dzieci w wieku do lat 3, Żłobek Miejski nr 4 przystąpił do „Ogólnopolskiego projektu innowacyjno-wdrożeniowego w zakresie oceny funkcjonalnej dziecka - METODA WSPARCIA MIĘDZYSEKTOROWEGO”. Celem ww. projektu było opracowanie i wdrożenie modelowych rozwiązań na rzecz świadczonego lokalnie międzysektorowego wsparcia dla dzieci w wieku żłobkowym w dziedzinie: edukacji, zdrowia, pomocy społecznej, logopedycznej, pedagogicznej, psychologicznej i socjalnej. Badania i analizy prowadzone były na podstawie metodyki oceny funkcjonalnej z wykorzystaniem Międzynarodowej Klasyfikacji Funkcjonowania Niepełnosprawności i Zdrowia – ICF.

Dokonano w nim aranżacji przestrzeni i wyposażenia placówki, uwzględniającą potrzeby rozwojowe dzieci dostosowane do wieku, wspomagającej stymulację zainteresowań otaczającym światem, potrzebę eksperymentowania, ciekawość, umożliwiającą różne formy interakcji między dziećmi. Placówka we wskazywanym okresie została doposażona w pomoce do zajęć edukacyjnych, doskonalących rozwój percepcji wzrokowo-słuchowo-ruchowej oraz wdrażającej dzieci do korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnej (wdrażanie do rozwoju myślenia komputacyjnego). Wzbogacono bazę dydaktyczną w środki multisensoryczne, w tym multimedialne i zabawki interaktywne (m.in.: podłogę interaktywną, pisaki interaktywne, kilka zestawów komputerowych wraz z oprogramowaniem, magnetyczną tablicę manipulacyjną). Podnosząc standard rozwoju dzieci w zakresie sfery aktywności: konstrukcyjno – manipulacyjnej i sensorycznej zakupiono dodatkowo klocki, stoliki i maty sensoryczne, puzzle piankowe.

Dodatkowo zostały doposażone place zabaw np. przy:

- Żłobku Miejskim nr 1 – zakup wyposażenia jednego elementu przenośnego placu zabaw,
- Żłobku Miejskim nr 3 – zakup huśtawek,
- Żłobku Miejskim nr 4 – instalacja domku ogrodowego, zakup stolików piknikowo-ogrodowych z ławkami oraz dmuchanego zamku ze zjeżdżalnią i basenem kulkowym.

Wydział Edukacji podaje, że w ramach realizacji projektów unijnych i programów rządowych gorzowskie szkoły i przedszkola zostały doposażone w sprzęt i odpowiednie środki dydaktyczne, zgodnie ze standardem lokalnego rynku pracy z uwzględnieniem w szczególności branż inteligentnych

specjalizacji województwa lubuskiego. Dzięki pozyskanym środkom zewnętrznym placówki oświatowe znacząco rozwinęły i wzbogaciły bazę dydaktyczną. Do najważniejszych realizacji należą projekty współfinansowane ze środków unijnych, tj.:

- „Zawodowcy w Gorzowie 2.0”, w ramach którego poza szeregiem kursów i warsztatów doskonalących umiejętności uczniów i nauczycieli, kursów kwalifikacyjnych i studiów podyplomowych, dokonano także zakupu sprzętu do nowotworzonych pracowni automotive, pracowni budowlanych, gospodarki materiałowej, branży TSL, branży mechanicznej (pracownie automatyki, hydrauliki, mechatroniki) oraz doposażano wiele innych pracowni we wszystkich szkołach kształcących zawodowo, w tym Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu;

- „Szkoła Ćwiczeń w Gorzowie Wielkopolskim”, projekt w ramach którego w Szkole Podstawowej nr 16 w Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 16 doposażono pracownię biologiczną, pracownię chemiczną, pracownię fizyczną oraz pracownię geograficzną; w Szkole Podstawowej nr 3 w Zespole Szkół Mistrzostwa Sportowego doposażono pracownię językową; w Szkole Podstawowej nr 15 doposażona została pracownia matematyczna; w Szkole Podstawowej nr 6 z Oddziałami Sportowymi doposażono pracownię informatyczną;

- „Budujemy bez granic”, projekt w ramach którego zakupiono ciężki sprzęt, w tym minikoparki oraz wyposażenie pracowni budowlanych i instalacyjnych, które powstały w Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu;

- „Pokolenie płatków śniegu”, projekt, w ramach którego został zakupiony sprzęt dydaktyczny, w tym do realizacji diagnoz i wspierający uczenie się.

W ramach programów rządowych zrealizowano programy:

- „Wsparcie dzieci z rodzin pegeerowskich w rozwoju cyfrowym - Granty PPGR”, w ramach którego zakupiono 39 komputerów stacjonarnych, 293 sztuki komputerów przenośnych z niezbędnym oprogramowaniem oraz 15 tabletów;

- „Laboratoria Przyszłości” - inicjatywa edukacyjna „Laboratoria Przyszłości” realizowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki we współpracy z Centrum GovTech w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. Program skierowany do szkół podstawowych, w ramach którego szkoły otrzymały wsparcie finansowe na zakup wyposażenia technicznego niezbędnego do rozwoju umiejętności praktycznych wśród dzieci i młodzieży (drukarki 3D, mikrokontrolery, roboty, czy sprzęt do nagrań). Celem inicjatywy było wsparcie wszystkich szkół podstawowych w budowaniu wśród uczniów kompetencji przyszłości z tzw. kierunków STEAM (nauka, technologia, inżynieria, sztuka oraz matematyka). W programie wzięły udział wszystkie szkoły podstawowe z Gorzowa Wielkopolskiego.

Wydział Inwestycji w okresie sprawozdawczym realizował projekt pn.: **Centrum Edukacji zawodowej i Biznesu**. W ramach zadania wykonano następujące prace:

budynek warsztatów:

- kanały diagnostyczne i fundamenty pod kolumny,
- pomiary i rozruchy, montaż węzła,
- instalacje ciepła, wodno – kanalizacyjne, wentylacji,
- instalacje elektryczne,

- pokrycie dachu,
- tynki wewnętrzne budynek C,
- iniekcje budynku A szyb windowy,
- montaż okien,
- wzmocnienia belek w klatce K2.

budynek administracyjno- dydaktyczny A,C,B, łącznik:

- węzeł cieplny w piwnicach budynku C,
- prace wykończeniowe na obiektach i prace projektowe przejścia instalacjami przez budynek B oraz ich wycena przez Wykonawcę.
- uzgodniono wykonanie dokumentacji zamiennej wraz ze wskazaniem etapów realizacji, celem spełnienia wymagań p.poż. i uzyskania pozwolenia na użytkowanie,
- uzgodniono Protokół Konieczności dotyczącą wykonania klatek Schodowych K1, K2, K5

zagospodarowanie terenu:

- związane zielenią i małą architekturą.

Zadanie dofinansowane w ramach ZIT MOF GW, RPO Lubuskie 2020.

Działanie 5. Poprawa jakości kształcenia, w tym zawodowego i ustawicznego oraz promowanie współpracy (również transgranicznej) szkół i placówek prowadzących kształcenie zawodowe z przedsiębiorcami.

Do poprawy jakości kształcenia zawodowego i przybliżenia uczniom realiów rynku pracy poza współpracą z pracodawcami w ramach realizacji zajęć praktycznych i praktyk zawodowych, szkoły realizują również projekty współfinansowane ze środków unijnych, np.: w Zespole Szkół Odzieżowych - „Mobilni na europejskim rynku pracy 2”, Zespole Szkół Gastronomicznych - "Europejskie kompetencje szansą na sukces III", Zespole Szkół Ogrodniczych - „Euroogrodnik 4 – Międzynarodowe praktyki szansą na rozwój uczniów Zespołu Szkół Ogrodniczych w Gorzowie Wielkopolskim”.

Realizowany był także projekt „Zawodowcy w Gorzowie 2.0”, w którego realizację włączone były instytucje rynku pracy oraz uczelnie wyższe. W ramach projektu realizowane były zajęcia doskonalące umiejętności zawodowe, rozwijające talent, nadające kwalifikacje, przygotowujące do rozmów kwalifikacyjnych, a także staże i praktyki, a także utworzono i doposażono szereg pracowni zawodowych, tak aby ich wyposażenie odzwierciedlało naturalne warunki pracy.

Ponadto w ramach współpracy transgranicznej realizowano projekt „Budujemy bez granic”, który promował kształcenie zawodowe po obu stronach Odry, a także przyczynił się do transferu umiejętności związanych z drogownictwem i budownictwem.

Wydział Obsługi Inwestora współpracuje z uczelniami oraz szkołami ponadpodstawowymi w zakresie dopasowania oferty edukacyjnej do potrzeb przedsiębiorców i potencjalnych inwestorów

zainteresowanych lokalizacją swoich projektów inwestycyjnych na terenach inwestycyjnych w Gorzowie Wielkopolskim. Platforma współpracy pozwala szkołom lepiej zrozumieć oczekiwania rynku pracy, a nawet podjąć działania w celu dostosowania oferty kształcenia dla uczniów, którzy w przyszłości zasilą rynek pracy stając się potencjalnymi kandydatami do pracy. Prowadzone rozmowy skutkują również niejednokrotnie wsparciem szkół w procesie edukacyjnym poprzez staże czy praktyki, które odbywają się w siedzibie pracodawcy.

Akademia im. Jakuba z Paradyża podaje, że na Wydziale Technicznym prowadzone są 3,5 letnie studia inżynierskie w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym. Ponadto prowadzony jest program studiów dualnych, gdzie oprócz udziału w tradycyjnych wykładach, laboratoriach, projektach i ćwiczeniach, studenci uczestniczą w stażach u ponad 40 pracodawców regionu. Pozwala to nie tylko na zdobycie kluczowych kwalifikacji i kompetencji, ale także na podjęcie pracy i uzyskanie dochodów już w czasie studiów. Na pierwszym roku studiów jest możliwość poznania firm, a następnie podejmuje się decyzję o przystąpieniu do programu studiów dualnych.

Również na szczeblu szkolnictwa średniego podejmowana jest realna współpraca z pracodawcami. Centrum Edukacji Zawodowej i Biznesu prowadzi rozmowy z pracodawcami, czego efektem są klasy patronackie. Pierwsza taka umowa patronacka nad klasą technik automatyk podpisana została z SC Johnson. Prowadzone są rozmowy z kolejnymi firmami na temat patronatów, stypendiów oraz praktyk i staży.

Działanie 6. Wzmacnianie roli i potencjału uczelni wyższych z Gorzowa Wielkopolskiego, w szczególności jako moderatorów innowacji i kształcenia kadr na potrzeby lokalnej gospodarki.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu tworzy sieć kontaktów i powiązań uczelni z lokalnymi firmami. Przedstawiciele uczelni zapraszani są na spotkania biznesowe organizowane przez Wydział oraz na indywidualne spotkania w firmach, w celu przedstawienia oferty uczelni i zaprezentowania możliwości współpracy.

Ponadto przedstawiciele uczelni zapraszani są jako prelegenci na organizowane corocznie przez Miasto wydarzenie Gorzowskie Forum Gospodarcze - największe w województwie wydarzenie gospodarcze skierowane do wszystkich, którzy uczestniczą w tworzeniu życia gospodarczego.

Podejmowane są również starania na zacieśnianie współpracy z uczelniami przy realizacji projektów.

Miasto w 2021 r. przekazało dotację celową w wysokości 1.000.000,00 zł dla Akademii im. Jakuba z Paradyża w Gorzowie Wielkopolskim na realizację przedsięwzięcia dotyczącego „Laboratorium Technologicznego”, które umożliwi realizację innowacyjnych prac badawczo-rozwojowych. Kluczowe obszary, które rozwijane są w „Laboratorium Technologicznym” to: inżynieria wytwarzania, mikroinżynieria z nanotechnologią, automatyzacja produkcji, diagnostyka materiałowa, modelowanie i symulacja procesów, elektroenergetyka oraz inżynieria medyczna.

W 2022 r. dotacja celowa dla uczelni od Miasta wynosiła 1.500.000,00 zł i została przeznaczona na pomoc w prowadzeniu następujących działań o charakterze naukowym i dydaktycznym w obszarze uczelni:

- dofinansowanie kosztów rozwoju naukowego pierwszoetatu kadry naukowo-dydaktycznej (badania naukowe, kwerendy, konferencje naukowe, publikacje, przygotowanie i druk książek, monografii, itp.),
- dofinansowanie kosztów przewodów doktorskich i habilitacyjnych oraz postępowań o nadanie stopnia naukowego doktora habilitowanego lub tytułu naukowego profesora w odniesieniu do pierwszoetatu kadry naukowo-dydaktycznej,
- pokrycie kosztów uzyskania przez AJP uprawnień do doktoryzowania, w tym sfinansowanie kosztów z tytułu chronionych praw autorskich,
- podniesienie jakości i poziomu kształcenia poprzez doposażenie laboratoriów AJP.

Współpraca pomiędzy uczelniami wyższymi a przedsiębiorstwami pełni bardzo ważną rolę w rozwoju podmiotów sektora publicznego oraz prywatnego, jak i rozwoju regionalnego. Dzięki działaniom projektowym nastąpiło wzmocnienie współpracy lubuskich MMŚP z Zachodnią Izbą Przemysłowo – Handlową (jako Instytucją Otoczenia Biznesu) oraz z regionalnymi uczelniami wyższymi i jednostkami badawczo - rozwojowymi w obszarze prac badawczo - rozwojowych i realizacji usług innowacyjnych, w szczególności w obszarach RIS. Udział uczelni wyższych w pracach B+R pozwolił na zwiększenie ich potencjału, poznanie potrzeb przedsiębiorców, a także dostosowanie oferty do zmieniających się warunków rynkowych, co z kolei przyczyniło się do wzmocnienia potencjału naukowo-badawczego makroregionu.

Działanie 7. Tworzenie zachęt do nauki i pracy w mieście, we współpracy z przedsiębiorcami.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu aktywnie uczestniczy w nawiązywaniu relacji przedsiębiorców ze szkołami i uczelniami.

W 2022r. trwały prace nad nowatorskim programem wspierania pracowników i przedsiębiorców prowadzących działalność w mieście. Projekt konsultowany był ze środowiskiem biznesowym. Gorzów, ze swojego mieszkaniowego zasobu, wytypował 100 mieszkań do remontu, do wykonania przez gorzowskich pracodawców z przeznaczeniem mieszkań dla swoich pracowników. Warunkiem starania się o takie mieszkanie jest prowadzenie działalności gospodarczej w istniejących obiektach na terenie miasta. W zamian za remont przedsiębiorcy otrzymują zwrot poniesionych nakładów poprzez zwolnienia z opłat czynszowych, a mieszkania są do ich dyspozycji przez 10 lat. Projekt ma przyczynić się do tworzenia nowych miejsc pracy, utrzymanie obecnych i być zachętą do zamieszkania w mieście. Realizacja ruszyła w 2023 r.

Wydział Edukacji podaje, że realizowane jest dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Zgodnie z art. 122 ustawy z 14 grudnia 2016 r. prawo oświatowe, pracodawcom, którzy

zawarli z młodocianymi pracownikami umowę o pracę, w celu przygotowania zawodowego, przysługuje dofinansowanie kosztów kształcenia. Dofinansowanie przyznaje prezydent miasta właściwy ze względu na miejsce zamieszkania młodocianego pracownika. Dotacja przysługuje pracodawcy, jeżeli młodociany pracownik ukończył naukę zawodu lub przyuczenie do wykonywania określonej pracy i zdał egzamin potwierdzający kwalifikacje w zawodzie.

W roku szkolnym 2020/2021 pracodawcy złożyli 52 wniosków o dofinansowanie kosztów kształcenia młodocianych pracowników. Wydane zostały 44 decyzje przyznające dofinansowanie. Pracodawcy otrzymali łącznie 180.011,09 zł w ramach dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników. W 2022 r. pracodawcy złożyli 99 wniosków, tj. o 60 więcej niż w roku poprzednim. Wydane zostały 33 decyzje przyznające dofinansowanie. Pracodawcy otrzymali łącznie 229 318,77 zł w ramach dofinansowania kosztów kształcenia młodocianych pracowników.

Wysokość kwoty dofinansowania kosztów kształcenia jednego młodocianego pracownika wynosiła:

- 1) w przypadku nauki zawodu - do 8081 zł przy okresie kształcenia wynoszącym 36 miesięcy; jeżeli okres kształcenia jest krótszy niż 36 miesięcy, kwotę dofinansowania wypłaca się w wysokości proporcjonalnej do okresu kształcenia,
- 2) w przypadku przyuczenia do wykonywania określonej pracy - do 254 zł za każdy pełny miesiąc kształcenia.

Gorzowski Ośrodek Technologiczny realizował działalność w ramach Klubu Młodego Wynalazcy, poprzez wzbudzanie ciekawości i chęci poszukiwania oraz samodzielnego eksperymentowania - zajęcia z uczniami szkół podstawowych i ponadpodstawowych oraz przedszkolakami z terenu woj. lubuskiego. Zajęcia odbywały się w laboratoriach. Dawały możliwość tworzenia inicjatyw do rozwijania kreatywnego myślenia i samodzielnego wykonywania doświadczeń przez dzieci i młodzież.

Powiatowy Urząd Pracy w Gorzowie Wielkopolski w ramach ww. Działania wspierał swoimi działaniami lokalnych pracodawców i zachęcał do tworzenia miejsc pracy poprzez organizację m.in. staży, prac interwencyjnych, refundacji kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy. Jednocześnie pomocą byli objęci klienci urzędu w zakresie zdobywania kwalifikacji zawodowych poszukiwanych przez pracodawców (szkolenia), a także osoby zamierzające rozpocząć własną działalność gospodarczą (środki na podjęcie działalności gospodarczej).

W badanym okresie PUP realizował następujące działania:

PROJEKTY/PROGRAMY RYNKU PRACY - finansowane ze środków UE i krajowych:

1. Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER) - Projekt pod nazwą „Aktywizacja osób młodych pozostających bez pracy w powiecie gorzowskim (VI)”, finansowany ze środków unijnych, skierowany do osób w wieku do 30 roku życia z tzw. kategorii NEET (tj. nieuczących się, niepracujących i nieszkolących się) spełniających co najmniej jedno z następujących kryteriów: długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni, o niskich kwalifikacjach. W ramach ww. programu realizowane były: szkolenia, staże, prace interwencyjne, środki na podjęcie działalności

gospodarczej, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy oraz bony na zasiedlenie.

2. Regionalny Program Operacyjny (RPO) - Projekt pod nazwą „Aktywizacja osób pozostających bez pracy w Powiecie Gorzowskim” (realizowany w 2021r.) oraz Projekt pod nazwą „Aktywizacja osób 30 plus” (realizowany w 2022r.), finansowany ze środków unijnych, skierowany do osób powyżej 30 roku życia spełniających co najmniej jedno z następujących kryteriów: kobiety, długotrwale bezrobotni, niepełnosprawni, o niskich kwalifikacjach, powyżej 50 roku życia. W ramach ww. programu realizowane były: szkolenia, staże, prace interwencyjne, środki na podjęcie działalności gospodarczej oraz refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy.
3. Projekt pilotażowy pod nazwą „Kuznia przedsiębiorczości - Twoją drogą do niezależności” - finansowany ze środków rezerwy Funduszu Pracy w ramach naboru „Stabilna praca – silna rodzina”. Celem projektu było udzielenie dotacji na podjęcie działalności gospodarczej przez osoby młode do 30 roku życia z kategorii NEET (tj. nieuczących się, niepracujących i nieшкоujących się) zarejestrowane jako bezrobotne oraz udzielenie wsparcia pomostowego przez okres pierwszych 6 miesięcy tj.: refundacje składek na ubezpieczenia społeczne, kosztów usług księgowych, kosztów wynajmu lokalu oraz kosztów opieki nad dzieckiem dla osób samotnie wychowujących dziecko do 6 roku życia.

ŚRODKI FUNDUSZU PRACY Z TZW. ALGORYTMU:

W ramach środków Funduszu Pracy na finansowanie programów na rzecz promocji zatrudnienia, łagodzenia skutków bezrobocia i aktywizacji zawodowej z tzw. „Algorytmu” Funduszu Pracy (FP) w 2021r. i 2022r. Powiatowy Urząd Pracy realizował działania polegające na aktywizowaniu osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, w tym długotrwale bezrobotnych. W badanym okresie w ramach ww. środków finansowane były instrumenty rynku pracy, określone w ustawie o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, m.in. prace interwencyjne, staże, szkolenia, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, środki na podjęcie działalności gospodarczej.

ŚRODKI PAŃSTWOWEGO FUNDUSZU REHABILITACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH (PFRON):

W latach 2021 - 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy dysponował środkami PFRON na realizację aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych. Realizowano następujące formy wsparcia:

- środki (dotacje) na podjęcie działalności gospodarczej dla osób niepełnosprawnych,
- refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej (wsparcie udzielane przedsiębiorcom)

Od 1 września 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. udzielono dotacje na podjęcie działalności gospodarczej dla 1 osoby niepełnosprawnej na kwotę 25.000,00 zł oraz przyznano refundacje kosztów wyposażenia stanowiska pracy dla osoby niepełnosprawnej 11 przedsiębiorcom na zorganizowanie 11 miejsc pracy na kwotę 400.930,00 zł.

ŚWIADCZENIA INTEGRACYJNE WYPŁACANE DLA CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ (CIS)

W celu aktywizacji osób z tzw. wykluczenia społecznego Powiatowy Urząd Pracy zawarł porozumienia o współpracy w zakresie refundacji świadczeń integracyjnych dla CIS. W 2021r. i 2022r. r. kontynuowano realizację porozumień zawartych w latach ubiegłych.

Obowiązujące porozumienia w 2021r. i 2022r. zawarte z CIS z terenu miasta Gorzowa Wielkopolskiego:

- CIS przy SPSS "KRAĞ" w Gorzowie Wlkp. - na 50 uczestników;
- Międzygminny CIS przy LSRR „Rozwój” w Gorzowie Wlkp. - na 40 uczestników;
- CIS przy Stowarzyszeniu Pomocy Bliźniemu im. Brata Krystyna w Gorzowie Wlkp. - na 70 uczestników.

SZKOLENIA:

Od września 2021 r. do grudnia 2022 r. na potrzeby lokalnych pracodawców organizowano szkolenia dla bezrobotnych. Na realizację zadania wydatkowano kwotę 880 662,25 zł (łącznie z badaniami lekarskimi), w ramach której skierowano 181 osób.

KRAJOWY FUNDUSZ SZKOLENIOWY (KFS):

W okresie sprawozdawczym pracodawcy mogli korzystać z KFS, który stanowi zachętę do podwyższania kwalifikacji zawodowych lub zmiany kwalifikacji przez osoby pracujące i pracodawców oraz wspomaga finansowo pracodawców w organizacji kształcenia ustawicznego dla osób zatrudnionych. Ma na celu zapobieganie utracie zatrudnienia przez osoby pracujące z powodu kompetencji nieadekwatnych do wymagań dynamicznie zmieniającej się gospodarki.

Pracodawca może otrzymać środki na sfinansowanie:

- 80% kosztów kształcenia ustawicznego, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika, lub
- 100% kosztów kształcenia ustawicznego - jeżeli należy do grupy mikroprzedsiębiorców, nie więcej jednak niż do wysokości 300% przeciętnego wynagrodzenia w danym roku na jednego uczestnika.

W okresie sprawozdawczym wsparcie otrzymało 119 pracodawców na kształcenie ustawiczne 380 pracowników. Na ten cel wydatkowano kwotę 982 031,38 zł, z przeznaczeniem na:

- 1) kursy i studia podyplomowe realizowane z inicjatywy pracodawcy lub za jego zgodą,
- 2) egzaminy umożliwiające uzyskanie dokumentów potwierdzających nabycie umiejętności, kwalifikacji lub uprawnień zawodowych,
- 3) badania lekarskie i psychologiczne wymagane do podjęcia kształcenia lub pracy zawodowej po ukończonym kształceniu,
- 4) promocję KFS.

POŚREDNICTWO PRACY:

W okresie od września 2021 r. do grudnia 2022 r. do urzędu pracy wpłynęły oferty pracy na 8 651 miejsc pracy, w tym na 670 miejsc pracy subsydiowanej.

Usługę pośrednictwa pracy świadczone 16 778 razy dla bezrobotnych zamieszkałych w Gorzowie Wlkp. oraz wydano 4 584 skierowań do pracy, w tym na stanowiska subsydiowane – 1122, m.in. na prace interwencyjne, roboty publiczne, staże, refundacje kosztów wyposażenia lub doposażenia stanowiska pracy, prace społecznie użyteczne.

PORADNICTWO ZAWODOWE:

W okresie od września 2021 r. do grudnia 2022 r. wsparciem objęto 1 082 osoby zamieszkujące w Gorzowie Wlkp., w tym 118 niepełnosprawnych, celem których było przygotowanie ich do powrotu na rynek pracy oraz pracy.

ZAWARTE POROZUMIENIA/ UMOWY O WSPÓŁPRACY:

Od września do grudnia 2021 nie zawierano porozumień/umów o współpracy.

W 2022r. zawarto następujące porozumienia/ umowy o współpracy instytucjami z terenu miasta Gorzowa Wielkopolskiego :

- Porozumienia w zakresie współpracy przy podejmowaniu działań wzmacniających aktywność osób bezrobotnych, będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy - zawarte w okresie styczeń/luty 2022 r. m.in. z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp. i Gorzowskim Centrum Pomocy Rodzinie w Gorzowie Wlkp.;
- Porozumienie w zakresie współpracy na rzecz rozwoju ekonomii społecznej w powiecie Gorzowskim – grodzkim i ziemskim – zawarte 08.07.2022 r. z Lubuskim Ośrodkiem Wsparcia Ekonomii Społecznej w Gorzowie Wlkp.

GIEŁDY PRACY, TARGI PRACY I INNE WYDARZENIA:

W związku z trwającą pandemią COVID-19, kierując się ograniczeniami z tym związanymi w 2021 r. nie organizowano wydarzeń grupowych, m.in. giełd pracy, targów pracy. W 2022 r. zorganizowano 16 giełd pracy, których celem była pomoc pracodawcom w zrekrutowaniu kandydatów do pracy, na następujące stanowiska pracy, m.in.: pracownik produkcji, termoizolator, szwaczka, tapicer, stolarz, pracownik przygotowujący posiłki typu fast-food, pakowacz ręczny, pracownik restauracji.

W maju 2022 r. zorganizowano „Tydzień Przedsiębiorczości” w ramach „Europejskiego Tygodnia Umiejętności Zawodowych”,

W listopadzie 2022 r. Powiatowy Urząd Pracy brał udział w Targach Pracy organizowanych w Nova Park w Gorzowie Wlkp. Doradcy klienta urzędu prezentowali ofertę urzędu pracy dla osób bezrobotnych i poszukujących pracy, uczniów, młodzieży oraz przedsiębiorców.

Także listopadzie 2022 r. PUP uczestniczył w seminarium organizowanym przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Gorzowie Wlkp. dla przedsiębiorców pod tytułem „Zatrudnianie cudzoziemców -

Aspekty praktyczne” oraz prezentował temat „Zatrudnianie cudzoziemców na podstawie oświadczeń o powierzeniu pracy oraz praca sezonowa”.

Ponadto, doradcy zawodowi urzędu brali udział w grupie roboczej pod nazwą „Interwencja Poradnictwa Zawodowego” północnej części województwa lubuskiego, powołanej w ramach partnerstwa na rzecz poradnictwa zawodowego, koordynowanej przez Wojewódzki Urząd Pracy w Zielonej Górze Oddział Zamiejscowy w Gorzowie Wlkp. W ramach comiesięcznych spotkań (odbyło się 12 spotkań) wspólnie z partnerami rynku pracy zorganizowano Ogólnopolski Tydzień Kariery (OTK 2022) dla 350 osób pod nazwą „Złap swój STER” w Akademii im Jakuba z Paradyża.

W 2022 r. organizowano również kampanie informacyjne w ramach pośrednictwa pracy – EURES, których celem było przybliżenie pracodawcom oraz osobom poszukującym pracy możliwości poszukiwania pracy oraz kandydatów do pracy w ramach sieci EURES. Umożliwiono m.in. osobom z Ukrainy, objętym ochroną czasową na terenie Unii Europejskiej, stworzenie swojego CV oraz zaprezentowanie i zweryfikowanie przez pracodawców z Polski oraz pracodawcom z UE w bazie CV na portalu EURES. Natomiast pracodawcom polskim umożliwiono zarejestrowanie się na portalu EURES oraz przeszukiwanie CV kandydatów do pracy z Ukrainy, którzy posiadają uprawnienia związane z ochroną czasową na terenie Polski, w tym prawo do podejmowania legalnego zatrudnienia w Polsce.

W przypadku młodych osób przybliżono warunki pracy w Polsce oraz zasady poszukiwania pracy w krajach unijnych.

Priorytet 4.3. Miejska strefa aktywności gospodarczej.

Działanie 1. Wspieranie rozpoznawalności i wizerunku usług zlokalizowanych w mieście.

Działanie 1 jest zbieżne z realizacją Działania 2 w Priorytet 4.1. Rozwinięty i innowacyjny przemysł przyszłości, w związku z powyższym zostało opisane powyżej.

Działanie 2. Tworzenie warunków sprzyjających podnoszeniu konkurencyjności podmiotów gospodarczych działających w mieście – we współpracy z przedsiębiorcami.

Niniejsze Działanie było realizowane przez Wydział Obsługi Inwestor i Biznesu w ramach realizacji projektu pn.: „Wspólna promocja gospodarcza Gorzowa Wlkp., Bogdańca, Deszczna, Kłodawy i Santoka – etap II”, m.in. poprzez wydarzenia: **Inspirujące Wieczory Biznesowe, Nagrodę Prezydenta Miasta „Nawigator Biznesu MOF GW”, Gorzowskie Forum Gospodarcze i Nocny Szlak Kulinarny.**

Do realizacji Działania 2 przyczyniła się niewątpliwie modernizacja budynku przy ul. Targowej 9 w Gorzowie Wlkp. na potrzeby Inkubatora Przedsiębiorczości oraz zapewnienie pomieszczeń pod wynajem wraz z wykonaniem niezbędnej infrastruktury – projekt pn. „Stworzenie w Gorzowie

Wielkopolskim inkubatora przedsiębiorczości – Think Tank – stanowiącego platformę wsparcia zawierającą zestaw proinnowacyjnych, profesjonalnych usług dla lubuskich przedsiębiorców”.

Działanie 3. Wzmacnianie potencjału gospodarczego centrum, w tym dostosowanie infrastruktury do warunków rynkowych.

Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu aktywnie poszukiwał potencjalnych najemców lokali usługowych. Ponadto poprzez organizację różnego rodzaju wydarzeń, takich jak Nocny Szlak Kulinarny, Miasto wspierało przedsiębiorców w centrum miasta.

Zakład Gospodarki Mieszkaniowej, administrujący lokalami użytkowymi, informuje, że w centrum miasta (obszar rewitalizacji R1 – Nowe Miasto Centrum) w 2021 r. było 380 lokali, a w 2022 r. – 378 lokali, które wykorzystywane zostały na różne rodzaje działalności gospodarczej. Zakład odpowiada za administrowanie miejskimi lokalami użytkowymi. Wspiera Wydział Obsługi Inwestora i Biznesu w działaniach związanych z przyciąganiem i zainteresowaniem inwestorów gminnymi lokalami niemieszkalnymi, a Wydział Gospodarki Nieruchomościami i Majątku, w zakresie wynajmu lokali, a następnie realizacji umowy najmu.

ZGM współuczestniczył w pracach zespołu w zakresie zmiany regulacji prawnych, dotyczących zasad wynajmowania lokali, których najem związany jest ze stosunkiem pracy. Z mieszkaniowego zasobu Miasta wskazał do wyodrębnienia 100 lokali mieszkalnych. Obecnie odpowiada za działania dotyczące sporządzenia zakresów robót, kosztorysów, zawarcia umowy udostępnienia mieszkania do remontu, monitoring prowadzonych robót przez użytkownika lokalu oraz odbiór prac.

Wzmacnianie potencjału gospodarczego centrum w ramach zadań Wydziału Gospodarki Nieruchomościami dokonano w okresie sprawozdawczym poprzez:

- podjęcie działań w celu przygotowania do sprzedaży nieruchomości na skrzyżowaniu ulic Mieszka I i Borowskiego, poprzez wyburzenie garaży i budynków w złym stanie technicznym wraz z porządkowaniem terenu wewnątrz kwartału z udziałem prywatnych inwestorów;
- sprzedaż lub wydzierżawianie działek wewnątrz kwartałów do obsługi budynków Wspólnot Mieszkaniowych;
- wydzielenie drogi dojazdowej do obsługi garaży w kwartale ulic Kos. Gdyńskich, 30-Stycznia, Armii Polskiej i Krzywoustego, w celu wygospodarowania terenów do obsługi Wspólnot Mieszkaniowych;
- stosowanie preferencyjnych stawek najmu lokali użytkowych oraz pod ogródki gastronomiczne;
- sukcesywne wyburzenie nieużytkownych i będących w złym stanie technicznym budowli, oficyn oraz budynków gospodarczych i garażowych wewnątrz kwartałów.

Ponadto w okresie sprawozdawczym Miasto zrealizowało zadanie dotyczące budowy deptaka ul. Chrobrego – tzw. Kręgosłupa Nowego Miasta, przywracając mu dawną funkcję pieszego ciągu spacerowo-handlowego w ścisłym centrum miasta.

W ramach realizacji ww. zadania pn.: „Przebudowa dogi wraz z torowiskiem w ul. Chrobrego i ul. Mieszka I”, przebudowane zostało torowisko tramwajowe wraz z układem drogowym, a także przebudowano infrastrukturę towarzyszącą: oświetlenie i kanalizację deszczową na odcinkach:

- skrzyżowanie ul. Roosevelta z ul. K. Wielkiego,
- ulicy Mieszka I od skrzyżowania z ul. Roosevelta do skrzyżowania z ul. Borowskiego,
- deptak w ciągu ul. Bolesława Chrobrego na odcinku od ul. Borowskiego do ul. Wybickiego,
- skrzyżowanie ulic Wybickiego, Jagieły, Chrobrego i odcinek ulicy Chrobrego w kierunku ulicy Pocztovej.

Zadanie zostało zakończone i odebrane 10.10.2022 r. Inwestycję zrealizowaną w ramach projektu: „Systemu zrównoważonego transportu miejskiego w Gorzowie Wlkp.”, dofinansowanego z POIiŚ 2014-2020.

Metryki wskaźników rezultatu przypisanych do wizji rozwoju w Strategii rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030.

Wizja rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, czyli docelowy obraz przemian, pożądaný z perspektywy teraźniejszości, uwzględniający realne możliwości wdrożenia zmian, została określona w Strategii Rozwoju Miasta Gorzowa Wielkopolskiego 2030 i brzmi następująco:

„Gorzów Wielkopolski miastem dla pokoleń, dbającym o swoją tożsamość. Miastem aktywnych mieszkańców, zadowolonych z jakości życia oraz oferty usług publicznych.

Miastem z ukształtowanym i atrakcyjnym centrum oraz wysokim poziomem ładu przestrzennego. Miastem korzystającym w sposób zrównoważony z posiadanych zasobów oraz walorów przyrodniczych.

Gorzów Wielkopolski miastem innowacyjnego przemysłu. Opierającym rozwój gospodarczy na potencjale położenia, rozwijających się branżach oraz nowoczesnych technologiach.

Miastem o rozwiniętej infrastrukturze oraz usługach komunikacji kołowej i kolejowej, dobrze skomunikowanym z resztą kraju, a także w układzie transgranicznym.

Gorzów Wielkopolski miastem dbającym o wysoką jakość kształcenia, w tym zawodowego, korespondującego z ofertą kształcenia na poziomie wyższym.”

W celu oceny stanu osiągnięcia zapisów powyższego obrazu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, dobrano wskaźniki odnoszące się do wizji. Zaprezentowano je w poniższych tabelach.

Nazwa: Dodatnie saldo migracji osób młodych w wieku 15-39 lat* dla okresu 2020-2030
Definicja: Poniżej podano wartości dla wskaźnika: Średnioroczne saldo migracji osób w wieku produkcyjnym , ponieważ GUS posiada podział na wiek: przedprodukcyjny, produkcyjny, poprodukcyjny, gdzie wiek produkcyjny dla mężczyzn: 18-64 lata; kobiet: 18-59 lat.
Jednostka miary: osoby
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): - 236
Stan na 31.12.2021 r.: - 353
Stan na 31.12.2022 r.: - 413
Oczekiwany trend do 2030 r.: Zależy nam na odwróceniu negatywnego trendu odpływu młodych osób. Realizacja Strategii ma stworzyć warunki do pozostania młodych w mieście. Miasto przyciągać będzie nowych mieszkańców.

Nazwa: Wzrost dochodów własnych budżetu miasta z podatku PIT na 1 mieszkańca wyższy od średniej krajowej o 20% dla okresu 2020-2030
Definicja: Wzrost dochodów własnych budżetu miasta z tytułu udziału w podatku PIT, obliczony jako różnica pomiędzy rokiem docelowym, a wyjściowym (% wzrostu) oraz porównany do średniej krajowej. Poniżej podano wartości dla wskaźnika z GUS: „ Dochody własne-udziały w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa podatek dochodowy od osób fizycznych ”. Dla danego wskaźnika podano wartości dla roku: 2020, 2021 i 2022. W 2030 r. nastąpi porównanie z poprzednimi latami oraz zestawienie ze średnią krajową.
Jednostka miary: zł
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 1 316,82
Stan na 31.12.2021 r.: 1 511,38
Stan na 31.12.2022 r.: 1 527,75
Oczekiwany trend do 2030 r.: Miasto posiada potencjał do rozwoju gospodarczego. Chcemy przyspieszyć wzrost gospodarczy na terenie miasta, co przełoży się na wzrost dochodów mieszkańców, a tym samym miasta.

Nazwa: Liczba mieszkańców ogółem MOF Gorzowa Wielkopolskiego nie niższa w 2030 roku od poziomu z 2021 roku.
Definicja: Liczba mieszkańców MOF Gorzowa Wielkopolskiego (wg miejsca zamieszkania).
Jednostka miary: osoby
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2021 r. (wartość bazowa): 219 055
Stan na 31.12.2022 r.: 217 815
Oczekiwany trend do 2030 r.: Zdajemy sobie sprawę z tego, że trudno będzie utrzymać stabilność liczby mieszkańców miasta, m. in. ze względu na atrakcyjność przestrzeni podmiejskich. Niemniej Gorzów Wielkopolski tworząc sieć wzajemnych powiązań funkcjonalnych ma być atrakcyjną przestrzenią w ujęciu regionalnym, zachowując stabilną liczbę populacji obszaru funkcjonalnego.

Nazwa: Rozwinięte połączenia kolejowe.
Definicja: Bezpośrednie połączenia kolejowe Gorzowa Wielkopolskiego z Poznaniem, Szczecinem, Wrocławiem oraz połączenie w układzie transgranicznym z Berlinem.
Jednostka miary: sztuki
Źródło pozyskania danych: Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 6
Stan na 31.12.2021 r.: 5
Stan na 31.12.2022 r.: 5
Oczekiwany trend do 2030 r: Chcemy, aby miasto było powiązane siecią kolejową, dostępne szybko i wygodnie z różnych części kraju i regionu. W 2020 r. istniało połączenie kolejowe z Poznaniem (3xpołączenia regionalne i 2 połączenia InterCity) i 1 połączenie z Berlinem. W 2021 r. i 2022 r. liczba połączeń z Poznaniem nie zmieniła się, natomiast bezpośrednie połączenia z Berlinem zostały zawieszona w związku z remontem mostu w Kostrzynie nad Odrą. W przypadku bezpośredniego połączenia kolejowego Gorzów-Szczecin, Miasto zabiega o powstanie łącznicy kolejowej w Kostrzynie nad Odrą, w ramach modernizacji linii nr 273, która umożliwi takie połączenie. Brak bezpośrednich połączeń kolejowych Gorzów-Wrocław.

Nazwa: Liczba lekarzy w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w 2030 roku nie niższa od wartości w 2020 roku.
Definicja: Liczba lekarzy* w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. [*wg podstawowego miejsca pracy – zgodnie z danymi z GUS]
Jednostka miary: osoby
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 32,9
Stan na 31.12.2021 r.: 38,4
Stan na 31.12.2022 r.: brak danych
Oczekiwany trend do 2030 r: Miasto nie ma bezpośredniego wpływu na sposób funkcjonowania systemu opieki zdrowotnej. Jednocześnie wyzwania przyszłości związane ze starzejącym się społeczeństwem oraz rolą miasta, wskazują na potrzebę zabezpieczenia kadr medycznych, co będzie wypadkową działań podejmowanych na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym.

Nazwa: Wskaźnik liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wyższy o 10% w 2030 roku w stosunku do 2020 roku.
Definicja: Według danych prezentowanych przez GUS. Wskaźnik liczby podmiotów zarejestrowanych w REGON na 1000 mieszkańców w wieku produkcyjnym.
Jednostka miary: sztuki
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 258,2
Stan na 31.12.2021 r.: 269,4
Stan na 31.12.2022 r.: 276,3
Oczekiwany trend do 2030 r: Gorzów Wielkopolski charakteryzuje się wysokim poziomem przedsiębiorczości i należy ten stan podtrzymać, pomimo negatywnych zjawisk demograficznych, m.in. ubytku ludności w wieku produkcyjnym.

Nazwa: Liczba podmiotów z sektora prywatnego zarejestrowanych w REGON, zatrudniających pow. 10 osób, wyższa o 10% w 2030 roku w porównaniu do 2020 roku.
Definicja: Poniżej podano wartości dla wskaźnika z GUS: Podmioty Gospodarki Narodowej wpisane do Rejestru REGON (podmioty wg klas wielkości), zatrudniające od 10 do 1000 i więcej osób , bez podziału na sektor prywatny, czy państwowy, ponieważ takiego podziału GUS nie posiada. W 2030 r. nastąpi porównanie z 2020 r.
Jednostka miary: sztuki
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 644
Stan na 31.12.2021 r.: 640
Stan na 31.12.2022 r.: 636
Oczekiwany trend do 2030 r: Do pomiaru siły gospodarki wykorzystana zostanie liczba przedsiębiorstw zatrudniających więcej niż 10 osób.

Nazwa: Liczba firm, które skorzystały z oferty inkubatora przedsiębiorczości i utrzymały się na rynku, wyższa niż 75% w okresie 3 lat po zakończeniu inkubacji.
Definicja: Według danych pomiaru skuteczności działań inkubacyjnych, w których ocenia się trwałość podmiotów, które skorzystały z oferty inkubatora przedsiębiorczości. Dane pochodzą z Gorzowskiego Ośrodka Technologicznego i dotyczą ilości zawartych umów firm z inkubatorem, który swoją działalność rozpoczął w 2022 r.
Jednostka miary: sztuki
Źródło pozyskania danych: Gorzowski Ośrodek Technologiczny
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2022 r. (wartość bazowa): 14
Oczekiwany trend do 2030 r: Zależy nam na tym, aby inkubowane firmy odnosiły sukces i były zdolne utrzymać się na rynku, tworząc wartość dodaną dla lokalnej gospodarki i społeczności.

Nazwa: Nakłady inwestycyjne i wartość brutto środków trwałych przedsiębiorstw wyższe w 2030 roku o 50% w stosunku do 2020 roku.
Definicja: Według danych prezentowanych przez GUS. Nakłady inwestycyjne i wartość brutto środków trwałych przedsiębiorstw.
Jednostka miary: zł
Źródło pozyskania danych: GUS
Częstotliwość pozyskiwania danych:: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 159.701.462,00
Stan na 31.12.2021 r.: 180.818.582,00
Stan na 31.12.2022 r.: 179.325.621,79
Oczekiwany trend do 2030 r: Zależy nam na tym, aby Gorzów Wielkopolski przyciągał nowe inwestycje oraz aby przedsiębiorcy powiększali swój potencjał gospodarczy.

Nazwa: Brak przekroczeń dopuszczalnych wartości zanieczyszczeń powietrza w 2030 r.
Definicja: Według danych prezentowanych przez GIOŚ– powierzchnia obszaru przekroczeń na terenie strefy miasto Gorzów Wielkopolski. Dane pochodzą z dokumentu: Roczna ocena jakości powietrza w województwie lubuskim za 2020 r., 2021 r. i 2022 r.
Jednostka miary: km ²
Źródło pozyskania danych: GIOŚ
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa): 50,1
Stan na 31.12.2021 r.: 34,8
Stan na 31.12.2022 r.: 22,3
Oczekiwany trend do 2030 r: Stan powietrza w Gorzowie Wielkopolskim systematycznie się poprawia i chcemy podtrzymać ten trend.

Nazwa: Zachowanie strefy przewietrzania miasta w 2030 roku.
Definicja: Według koncepcji przedstawionej w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego. Powyższe Studium uchwalone zostało w lutym 2021 r. Aspekt dotyczący przewietrzania miasta związany jest głównie z ochroną i wzmocnieniem zidentyfikowanego w Studium Systemu zieleni miasta. System zieleni w Gorzowie Wielkopolskim, oparty jest na modelu klinowo – pierścieniowym, w którym pierścień stanowi zieleń zlokalizowana wokół centralnej tkanki miasta.
Jednostka miary: wskaźnik opisowy
Źródło pozyskania danych: Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2022 r. (wartość bazowa): W sporządzanych planach miejscowych w okresie sprawozdawczym, każdorazowo, podczas analiz urbanistycznych brana była pod uwagę m.in. lokalizacja obszaru w kontekście położenia względem Systemu zieleni miasta i w sytuacji, kiedy tylko dany teren znajduje się w obszarze/w sąsiedztwie zdiagnozowanych klinów/pierścienia zieleni. System zieleni jest chroniony i wzmocniany poprzez ustalanie: terenów zielonych z zakazem zabudowy, terenów pod zabudowę z odpowiednio wysokim wskaźnikiem powierzchni biologicznie czynnej (przy niewielkiej powierzchni zabudowy i nieuciążliwej dla tej zieleni funkcji).
Oczekiwany trend do 2030 r: W planach zagospodarowania przestrzennego miasta zdefiniowano układ stref przewietrzania miasta. Priorytetem jest zachowanie tego układu.

Nazwa: Wyższy odsetek ludności mieszkającej w odległości do 300 metrów od terenów zielonych w 2030 roku w porównaniu do 2020 roku.
Definicja: Według obliczeń własnych Urzędu Miasta Gorzowa Wielkopolskiego, na podstawie lokalizacji terenów zielonych.
Wskaźnik przypisany do wizji rozwoju miasta Gorzowa Wielkopolskiego
Jednostka miary: procent
Źródło pozyskania danych: Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego
Częstotliwość pozyskiwania danych: corocznie
Stan na 31.12.2022 r. (wartość bazowa): 69,99%
Oczekiwany trend do 2030 r: Chcemy, aby mieszkańcy miasta cieszyli się z dobrego dostępu do terenów rekreacyjnych, w tym terenów zielonych, takich jak parki, skwery, zieleńce, bulwary, ogrody tematyczne itp.

Wskaźniki produktu odnoszące się do celów strategicznych i priorytetów.

Wartości wskaźników dotyczą osiągniętych poziomów w danym roku, poza wskazanymi w tabeli wyjątkami, gdzie wskaźnik jest przedstawiony narastająco.

Priorytet	Wskaźnik produktu	Wydział odpowiedzialny	Stan na 31.12.2020 r. (wartość bazowa)	Stan na 31.12.2021 r.	Stan na 31.12.2022 r.
Cel 1. Aktywne pokolenia, aktywni mieszkańcy					
1.1. Mieszkańcy uczestniczący w kreowaniu rozwoju miasta.	<i>Liczba organizacji pozarządowych aktywnie biorących udział w realizacji działań w ramach rocznego programu współpracy z NGO, obliczona jako stosunek liczby organizacji pozarządowych realizujących zadania publiczne przy wsparciu budżetu miasta do ogółu organizacji pozarządowych w mieście.</i>	WSS	43 % (121/283*100%)	45 % (131/289*100%)	43 % (127/298*100%)
	<i>Istniejący w mieście inkubator dla organizacji pozarządowych.</i>	WSS	0	0	0
	<i>Liczba osób głoszących w budżecie obywatelskim.</i>	BSR	6956	7922	3150
	<i>Kwota przeznaczona przez Miasto na realizację programu współpracy z organizacjami pozarządowymi (zł)</i>	WSS	19 368 873	22 337 784	24 663 023
	<i>Liczba wdrożonych rozwiązań z zakresu e-usług wraz z 3,4,5 poziomem dojrzałości.</i>	WSI	0	0	0
	<i>Stopień spraw wnoszonych do Urzędu Miasta drogą elektroniczną (%)</i>	WAD	8,84	11,08	11,31
1.2. Odpowiedzialna polityka społeczna	<i>Liczba osób w wieku produkcyjnym otrzymująca pomoc społeczną.</i>	WSS	1075	990	940
	<i>Utworzony ośrodek aktywności senioralnej.</i>	WSS	0	0	0
	<i>Liczba instytucji publicznych posiadający rozwinięte rozwiązania z zakresu dostępności (audyt).</i>				

	<i>Powyższy wskaźnik został zastąpiony następującym:</i>				
	<i>Liczba budynków dostosowanych do minimalnych wymagań dotyczących dostępności w których Urząd Miasta Gorzowa Wielkopolskiego ma swoją siedzibę</i>	WSS	5	5	6
1.3. Rozwinięta oferta czasu wolnego	<i>Liczba zmodernizowanych obiektów kultury, sportu i rekreacji.</i> <i>*wartość wynika z prowadzonej w WGT ewidencji obiektów małej architektury</i>	WGT	47*	8	2
		WKU	2	3	2
		WSP	3	6	8
	<i>Liczba osób uczestniczących w imprezach realizowanych na terenie miasta.</i> <i>*działalność Instytucji Kultury w czasie pandemii i obostrzeń pandemicznych (zamknięcie czasowe instytucji kultury) i przeniesienie działalności w formie ONLINE np. streamingi koncertów, działalność edukacyjna- warsztatowa w sieci</i> <i>**wartość wskaźnika dotyczy biletowanych imprez sportowych. Nie dotyczy imprez sportowych, organizowanych jednorazowo.</i>	WKU	206 481 osób*	265 860 osób*	156 648 osób
		WSP	82 650**	91 600**	100 100**
<i>Liczba osób ćwiczących w klubach sportowych.</i>	WSP	ok. 3200	ok. 3600	ok. 3600	
Cel 2. Atrakcyjna przestrzeń do życia					
2.1. Rozwinięta przestrzeń mieszkaniowa.	<i>Liczba mieszkań na 1000 mieszkańców.</i>	GUS	458,5	474,5	485,2
	<i>Liczba mieszkań będących w zasobach Miasta. (Wskaźnik dodany w celach porównawczych.)</i>	ZGM	5540	5547	5540
	<i>Liczba mieszkań oddanych do użytku na 1000 mieszkańców.</i>	GUS	6,6	7,5	4,5
	<i>Liczba mieszkań oddanych do użytku będących w zasobach Miasta. (wskaźnik dodano).</i>	ZGM	54	50	40
	<i>Liczba mieszkańców objętych rewitalizacją.</i>	BSR	26173	24864	24070
	<i>Liczba zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych.</i>	BSR	13	5	5
	<i>Wartość zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych.</i>	BSR	36 113 883	28 324 877	154 201 854

	Stopień osiągnięcia założeń programu rewitalizacji, zgodnie z systemem monitoringu opracowanym dla programów (np. według % ilości zrealizowanych projektów rewitalizacyjnych ujętych w GPR). – wartość wskaźnika podana narastająco.	BSR	28,89%	40%	51,11%
2.2. Atrakcyjne przestrzenie publiczne i strefy aktywności.	Liczba utworzonych lub zmodernizowanych przestrzeni publicznych i stref aktywności. *wartość wyniku z prowadzonej w WGT ewidencji przestrzeni publicznych i stref aktywności	WGT	47*	6	1
Cel. 3. Miasto przygotowane na wyzwania przyszłości					
3.1. Zrównoważone wykorzystanie zasobów miasta zmierzającego do zeroemisyjności.	Liczba utworzonych obiektów błękitno-zielonej infrastruktury.	WGT	1	5	11
		WIN	0	0	3
	Liczba obiektów poddanych termomodernizacji. (projekty zakończone).	WIN	2	2	0
		WED	0	0	2
		ZGM	0	3	6
	Liczba stacji ładowania pojazdów elektrycznych. Wartość wskaźnika dotyczy czynnych stacji ładowania na terenie należącym do Miasta Gorzowa Wlkp.	ZIP	0	0	0
	Liczba wymienionych systemów grzewczych.	WIN	1	2	0
		ZGM	13	75	57
Moc zainstalowanych źródeł OZE w obiektach instytucji publicznych.	WIN	0	0	0	
3.2. Rozwinięta infrastruktura i rozwiązania komunikacyjne.	Istniejąca nowa przeprawa mostowa przez Wartę.	ZIP	0	0	0
	Istniejąca obwodnica północna (km). Wartość wskaźnika będzie podawana narastająco.	GIM sp. z o.o.	0	0	0
	Długość dróg rowerowych (km) wartość wskaźnika podana narastająco	WDR	65,44	67,22	67,50
	Długość utworzonych i zmodernizowanych dróg (km) wartość wskaźnika podana narastająco	WDR	293,05	299,02	302,58
3.3. Zachowane atuty przestrzenne i przyrodnicze miasta.	Powierzchnia terenów chronionych w mieście (ha)	WSR	rezerwat przyrody „Gorzowskie Murawy” – 78,3106	rezerwat przyrody „Gorzowskie Murawy” – 78,3106	rezerwat przyrody „Gorzowskie Murawy” – 78,3106

			<p>użytek ekologiczny „Gorzowskie murawy kserotermiczne” – 1,9971</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Murawy Gorzowskie” – 79,8319</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci” – 360,7845</p> <p>Natura 2000 (obszar ptasi) „Dolina Dolnej Noteci” – 311,5332</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Ujście Noteci” – 311,5332</p>	<p>użytek ekologiczny „Gorzowskie murawy kserotermiczne” – 1,9971</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Murawy Gorzowskie” – 79,8319</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci” – 360,7845 ha</p> <p>Natura 2000 (obszar ptasi) „Dolina Dolnej Noteci” – 311,5332</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Ujście Noteci” – 311,5332</p>	<p>użytek ekologiczny „Gorzowskie murawy kserotermiczne” – 1,9971</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Murawy Gorzowskie” – 79,8319</p> <p>Obszar Chronionego Krajobrazu „Dolina Warty i Dolnej Noteci” – 360,7845 ha</p> <p>Natura 2000 (obszar ptasi) „Dolina Dolnej Noteci” – 311,5332</p> <p>Natura 2000 (obszar siedliskowy) „Ujście Noteci” – 311,5332</p>
	<i>Funkcjonujący system odbioru wód opadowych w systemie zlewni rzeki Kłodawki. Wskaźnik dotyczy liczby utworzonych zbiorników retencyjnych w systemie zlewni Kłodawki.</i>	WDR WGT	0	0	0
3.4. Miasto odporne na zjawiska kryzysowe.	Opracowana strategia zarządzania kryzysowego w mieście.	WZK	0	0	0
Cel. 4. Miasto innowacyjnej gospodarki.					
4.1. Rozwinięty i innowacyjny przemysł przyszłości.	<i>Powierzchnia nowych terenów inwestycyjnych (ha)</i> Tereny inwestycyjne, które są przygotowane do sprzedaży (uzbrojone i nieuzbrojone).	WOB	21	216	3
	<i>Liczba podmiotów gospodarczych, które podjęły się działalności na terenach inwestycyjnych.</i>	WOB	BD	6	11
	<i>Węzeł multimodalny (Centrum logistyczne – Port rzeczny) (szt.)</i>	ZIP	0	0	0
4.2. Rozwinięty i dostosowany do potrzeb rynku pracy	<i>Liczba osób uczestniczących w kształceniu zawodowym na poziomie średnim.</i>	WED	4662	4887	5376
	<i>Liczba umów z pracodawcami, w tym klas</i>	WED	333, w tym 2	462, w tym 2	687, w tym 3

system kształcenia.	<i>patronackich.</i>		patronackie	patronackie	patronackie
	<i>Liczba przedsiębiorców obsłużona/ wsparta przez inkubator przedsiębiorczości.</i>	GOT	0	0	14
4.3. Miejska strefa aktywności gospodarczej	<i>Liczba osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą.</i>	WSO	12 634	12 808	12 807
	<i>Liczba pustych lokali komunalnych, które można przeznaczyć na działalność gospodarczą (będących w zasobach miasta)</i>	WGM	41	32	43
	<i>Powierzchnia lokali użytkowych komunalnych będących w zasobach Miasta (m²)</i>	WGM	62 577,31	62 869,27	66 314,66

ⁱ Wyjaśnienie:

Poziom dojrzałości e-usług przyjęty przez Komisję Europejską i realizowany w projektach współfinansowanych ze środków UE:

- 1 – Informacyjny - instytucje publikują informacje w Internecie, a odbiorcy (obywatele, klienci, użytkownicy) mogą się z nimi zapoznać.
- 2 – Interakcyjny – odbiorcy przekazują informacje instytucji drogą elektroniczną, ale nie we wszystkich przypadkach instytucja im odpowiada tą samą drogą (komunikacja jest jednostronna).
- 3 – Transakcyjny – odbiorca komunikuje się z instytucją drogą elektroniczną, a one odpowiadają mu tą samą drogą (komunikacja jest dwustronna).
- 4 – Integracyjny – odbiorcy wykorzystują specjalne portale, w których udostępniane są informacje pochodzące z różnych instytucji (na przykład różnych urzędów, różnych jednostek uczelni itp.). Jest to możliwe dzięki zintegrowaniu danych z różnych źródeł. Połączenie danych umożliwi przejście przez cały proces załatwiania danej sprawy zdalnie i elektronicznie. Dzięki internetowemu portalowi odbiorca uzyskuje informacje, uzupełnia dane w formularzach, przesyła je, wnosi opłaty i uzyskuje decyzje (zaświadczenia, zezwolenia itp.) od instytucji.
- 5 – Personalizacja – odbiorcy oferowane są usługi dostosowane do ich indywidualnych potrzeb i sytuacji. Dzięki wdrożeniu odpowiednich algorytmów przetwarzania danych usługi są zautomatyzowane i świadczone proaktywnie (czyli to instytucja wychodzi do odbiorcy z inicjatywą wyświadczenia usługi).